

Gemeente Geldermalsen

Programmabegroting 2018

Geldermalsen, **natuurlijk** dynamisch

PROGRAMMABEGROTING 2018

Inhoudsopgave Programmabegroting 2018

Een dubbel gevoel	5
Samenvatting begrotingsbeeld	6
Programmaplan	13
1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	15
Programma in één oogopslag.....	16
Stip op de horizon.....	17
Relatie met andere programma's.....	17
Bestaande beleidskaders	17
Relevante ontwikkelingen en trends	18
Indicatoren.....	19
Doelstellingen 2018	20
Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?.....	20
Wat willen we bereiken ?	20
Wat gaan we daarvoor doen ?.....	21
Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?	22
Risico's	22
Verbonden partijen	23
De financiën.....	25
Overhead.....	26
2 Wonen, werken en bedrijven	27
Programma in één oogopslag.....	28
Stip op de horizon.....	29
Relatie met andere programma's.....	29
Bestaande beleidskaders	29
Relevante ontwikkelingen en trends	30
Indicatoren.....	31
Doelstellingen 2018	32
Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?.....	32
Wat willen we bereiken ?	32
Wat gaan we daarvoor doen ?.....	33
Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?	34
Risico's	35
Verbonden partijen	36
De financiën.....	38
3 Leefbaarheid, welzijn en zorg.....	39
Programma in één oogopslag.....	40
Stip op de horizon.....	41
Relatie met andere programma's.....	41
Bestaande beleidskaders	41
Relevante ontwikkelingen en trends	43
Indicatoren.....	45
Doelstellingen 2018	46
Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?.....	46
Wat willen we bereiken ?	46
Wat gaan we daarvoor doen ?.....	46
Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?	46
Risico's	47
Verbonden partijen	48
De financiën.....	49

4 Landschap, verkeer en openbare ruimte	51
Programma in één oogopslag.....	52
Stip op de horizon.....	53
Relatie met andere programma's.....	53
Bestaande beleidskaders	53
Relevante ontwikkelingen en trends	54
Indicatoren.....	55
Doelstellingen 2018	56
Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?.....	56
Wat willen we bereiken ?	56
Wat gaan we daarvoor doen ?.....	56
Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?	56
Risico's	57
Verbonden partijen	58
De financiën.....	59
5 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.....	61
Programma in één oogopslag.....	62
Stip op de horizon.....	63
Bestaande beleidskaders	63
Relevante ontwikkelingen en trends	64
Indicatoren.....	65
Verbonden partijen	66
De financiën.....	67
Algemene dekkingsmiddelen.....	68
Paragrafen	69
1 Lokale heffingen	70
2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	77
3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	85
4 Financiering	115
5 Bedrijfsvoering	121
6 Verbonden partijen.....	125
7 Grondbeleid.....	145
8 Reserves en voorzieningen	149
Bijlagen.....	155
Overzicht baten en lasten	157
Overzicht taakvelden.....	158
Overzicht incidentele baten en lasten	162
Geprognosticeerde balans (per 1-1).....	164
EMU-saldo	165

Een dubbel gevoel

Voor u ligt de Programmabegroting 2018. Wij presenteren u deze begroting met een dubbel gevoel. Immers, op 1 januari 2018 bestaat onze gemeente precies 40 jaar. Bij een jubileum hoort feestelijk achterom kijken. Een voor de hand liggende conclusie, ware het niet dat we tegelijkertijd aan de vooravond staan van een gemeentelijke fusie met Neerijnen en Lingewaal, precies een jaar later. Tegen die achtergrond past het meer dat we het verleden overlaten aan de geschiedschrijvers en zelf vooral naar de toekomst kijken.

Richting West Betuwe

De focus dient zich wat ons college betreft het komende jaar vooral te richten op de vraag hoe we onze gemeente zo goed mogelijk aan onze opvolgers – de gemeente West Betuwe – overlaten. Op dit moment zijn Raad, college en diverse ambtelijke werkgroepen en harmonisatieteams intensief aan de slag met de noodzakelijke voorbereidingen op de naderende herindeling. Dit legt een groot beslag op de aanwezige capaciteit. Ondertussen moet de dagelijkse dienstverlening gewaarborgd blijven en moeten al lopende projecten hun vervolg krijgen. Het is dan ook niet meer dan logisch dat u in deze Programmabegroting geen voorstellen voor ambitieus nieuw beleid zult aantreffen. De ‘Stip op de horizon’ zoals die in alle programma’s een invulling krijgt reikt deze keer minder ver dan normaal. Initiatieven die een doorlooptijd tot voorbij 2018 hebben, moeten in de lange termijnagenda West Betuwe een plaats krijgen. De bij de Kadernota aangenomen moties en amendementen zijn in de begroting verwerkt.

Aandachtsgebieden

Een viertal aandachtsgebieden staat ook het komende jaar prominent op onze agenda. We doelen hierbij allereerst op verbetering van de gemeentelijke dienstverlening waarbij we gaan werken aan een meer klantgerichte ontvangst in de hal van het gemeentehuis. Daarnaast gaan we verder met het uitwerken van de uitgesproken ambitie op het terrein van duurzaamheid. Zo komt er een fysiek energieloket waar iedereen terecht kan met vragen en voor praktische tips en adviezen. Ook gaan we door met het al ingezette traject rond het sociale gezicht van onze gemeente. Onze inzet zal zich hierbij vooral richten op het bevorderen van deelname aan sport en cultuur voor inwoners met een lager inkomen en het zo breed mogelijk ondersteunen van mantelzorgers. Tenslotte willen wij proberen dit jaar slagen te maken waar het gaat om de verdere verbetering van de kwaliteit van het centrum van Geldermalsen als verblijfs- en winkelgebied. De aanpak van de Geldersestraat staat hierbij bovenaan de agenda.

Tenslotte

De Programmabegroting 2018 past in de lijn van de afgelopen jaren waarin we met elkaar steeds behoedzaam en realistisch hebben begroot. Het resultaat mag er zijn. Risico's zijn voldoende afgedekt en de dagelijkse bedrijfsvoering en reservepositie zijn prima op orde.

Wij zijn ervan overtuigd, dat we straks met een gerust hart en ook met enige trots een financieel gezonde gemeente Geldermalsen kunnen overdragen aan de nieuwe gemeente West Betuwe. Dat doen we dan niet met een gevoel van weemoed, maar met volop vertrouwen en enthousiasme richting een nieuw begin.

Burgemeester en wethouder van Geldermalsen
De secretaris, De burgemeester,
J.C. Steurrijs Dr. M.W.M. de Vries

Samenvatting begrotingsbeeld

Het verloop van het begrotingssaldo 2018 en de meerjarenbegroting 2019-2021 vanaf de Kadernota 2017 is als volgt:

Bedragen in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Saldo na vaststelling Kadernota 2017	997	468	443	288
Budgetaanpassingen na Kadernota 2017	401	640	673	655
Saldo bestaand beleid	1.398	1.108	1.116	943
Nieuw beleid 2018	-394	-31	-31	-31
Dekkingsplan 2018	0	0	0	0
Begrotingssaldo (exclusief risicobuffer)	1.004	1.077	1.085	912
Risicobuffer bij meerjarenbegroting 2018	-590	-669	-847	-489
Ruimte ten opzichte van risicobuffer	414	408	238	423

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat de bedragen in de meeste tabellen in deze begroting zijn afgerond op duizendtallen. Hierdoor tellen de samenstellende delen niet altijd op tot de gepresenteerde totalen.

Budgetaanpassingen na Kadernota

	2018	2019	2020	2021
Heroverweging geluidschermen spooromgeving	-200	-20	-20	-20
Opheffen vrachtwagenparkeerplaats Rijnstraat	5	5	5	5
Actualisatie algemene uitkering	332	393	355	388
Achterwege laten inflatiecorrectie OZB 2018	-106	-106	-107	-107
Actualisatie kapitaallasten	30	-90	-9	-56
Actualisatie/verdeling salarislasten	85	84	82	78
Actualisatie/verdeling overhead	369	369	369	369
Beheerplan Begraafplaatsen	-74	pm	pm	pm
Gewijzigde begroting 2018 GGD	0	8	8	8
Vergoeding huur gymvoorzieningen De Lingeborgh	50	50	50	50
Extra lasten peuteropvang	-38	0	0	0
Extra toevoeging aan reserve Sport en bewegen	-33	-34	-35	-36
Extra rentelasten activeren sportvelden	-6	-11	-16	-14
Actualisatie diverse budgetten	-13	-8	-9	-10
Totaal mutaties na vaststelling Kadernota 2017	401	640	673	655

Heroverweging geluidschermen spooromgeving

Het raadsbesluit van 30 mei 2017 over de heroverweging van de geluidschermen levert voor 2018 een extra last op van € 200.000 en vanaf 2019 structureel extra lasten van € 20.000.

Opheffen vrachtwagenparkeerplaats Rijnstraat

Het raadsbesluit van 27 juni 2017 over het opheffen van de parkeerplaats voor vrachtwagens op de Rijnstraat levert structureel een besparing van € 5.000 op.

Actualisatie algemene uitkering

De ramingen van de algemene uitkering in de Programmabegroting 2018 zijn gebaseerd op de Mei-circulaire 2017. De effecten van deze circulaire waren nog niet in de Bloesemrapportage 2017 verwerkt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de afzonderlijke raadsinformatienotitie van 27 juni 2017 over dit onderwerp.

Achterwege laten inflatiecorrectie OZB 2018

Naar aanleiding van de behandeling van de Kadernota 2017 is besloten om af te zien van een inflatiecorrectie voor de OZB in 2018. Dit ligt in de lijn met de besluitvorming binnen de gemeenten Neerijnen en Lingewaal. Ook deze toekomstige fusiegemeenten zullen niet overgaan tot het verhogen van de OZB-tarieven met een inflatiecorrectie voor 2018.

Actualisatie kapitaallasten

Deze verschillen worden veroorzaakt door de actualisatie van het investeringsprogramma en de gewijzigde toerekening van de rente- en afschrijvingslasten aan de verschillende taakvelden.

Actualisatie/verdeling salarislasten

In de begroting 2018 is er een toename van de toerekening van de salarislasten aan de lopende complexen in de grondexploitatie, riolering en begraaftplaatsen. Hierdoor worden er minder lasten toegerekend aan de Algemene Dienst.

Actualisatie/verdeling overhead

Door een wijziging van de regelgeving moeten met ingang van de begroting 2017 de lasten en baten van de overhead op één centrale plek in de begroting worden verantwoord (taakveld 0.4). Hiervoor is gekozen om de overhead transparanter te presenteren. In de begroting 2017 is de toerekening van de overhead aan de lopende complexen binnen de grondexploitatie, riolering/GRP en begraaftplaatsen nog niet volledig aangepast aan de gewijzigde regelgeving. Dit heeft in de begroting 2018 plaatsgevonden o.b.v. de (nieuwe) financiële verordening. Hierdoor wordt er € 369.000 meer toegerekend aan de grondexploitatie, riolering en begraaftplaatsen ten gunste van de Algemene Dienst.

Beheerplan begraaftplaatsen

Door de hogere doorbelasting van overhead aan de begraaftplaatsen, moet de toevoeging aan het beheerplan Begraaftplaatsen in 2018 met € 74.000 worden verhoogd. Deze hogere lasten kunnen niet gecompenseerd worden door een aanpassing van de tarieven doordat de onderhoudsrechten en grafrechten door de gemeenteraad zijn bevroren. Voor 2019 en verder wordt e.e.a. meegenomen bij het nog op te stellen (nieuwe) beheerplan voor de gemeente West Betuwe.

Gewijzigde begroting 2018 GGD

De begroting 2018 van de GGD is gewijzigd vastgesteld, waardoor de gevraagde extra structurele bijdrage is verlaagd met € 8.000.

Vergoeding huur gymvoorzieningen De Lingeboorh

De gemeente stelt de schoolbesturen (financieel) in staat om gebruik te maken van gymvoorzieningen. Hetzij door middel van het beschikbaar stellen van een éénmalige investeringsbijdrage voor een eigen gymzaal bij de school, dan wel door het vergoeden van een (gedeelte) van de huur. De vergoeding aan de Lingeboorh voor de gymvoorzieningen kan structureel met € 50.000 worden verlaagd.

Extra lasten peuteropvang

Voor de uitvoering van het gemeentelijke beleid voorschoolse voorzieningen is er in 2018 sprake van een incidenteel tekort van € 37.612. Vanaf 2019 zijn er voldoende middelen aanwezig voor de uitvoering van het beleid.

Extra toevoeging aan bestemmingsreserve Sport en bewegen

Door de rentenotitie van de commissie BBV wordt er aan het taakveld sportaccommodaties minder kapitaallasten toegerekend. Dit voordeel op de kapitaallasten (oplopend van € 33.000 in 2018 tot € 36.000 in 2021) wordt extra toegevoegd aan de bestemmingsreserve Sport en bewegen.

Extra rentelasten activeren sportvelden

Met ingang van 2017 mogen de renovaties van de sportvelden niet meer ineens ten laste van een voorziening worden gebracht, maar moeten deze uitgaven worden geactiveerd. Vervolgens worden deze uitgaven gedurende de gebruiksperiode, samen met de rentelasten, toegerekend aan het taakveld sportaccommodaties.

Actualisatie diverse budgetten

De actualisatie van de budgetten heeft betrekking op o.a. de leges van burgerzaken.

Nieuw beleid

Programma	Nr.	Omschrijving	2018	2019	2020	2021
1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie						
totaal programma 1			0	0	0	0
2 Wonen, werken en bedrijven						
	2.1	Duurzaamheid: Uitvoeringsagenda Geldermalsen energieneutraal in 2030	188.000	0	0	0
	2.2	Omgevingswet	50.000	0	0	0
totaal programma 2			238.000	0	0	0
3 Leefbaarheid, welzijn en zorg						
	3.1	(Digi)taalhuis	14.500	14.500	14.500	14.500
	3.2	Sociaal ondernemen	80.400	0	0	0
	3.3	Budget voor Dorpsplannen	45.000	0	0	0
	3.4	Indexering subsidies	16.350	16.350	16.350	16.350
totaal programma 3			156.250	30.850	30.850	30.850
4 Landschap, verkeer en openbare ruimte						
totaal programma 4			0	0	0	0
Eindtotaal			394.250	30.850	30.850	30.850

Financieel dekkingsplan

Voor de Programmabegroting 2018 is er, gelet op de uitkomsten, geen financieel dekkingsplan benodigd.

Onderbouwing van het bufferbedrag

Voor de begroting 2018 werkten we de risicoanalyse bij. We verwijderden de financiële effecten van risico's die in de jaarrekening geëffectueerd zijn.

De risico's deelden we in naar:

- risico's van open einde regelingen
- overige risico's
- risico's van de bezuinigingen

Er zijn inschattingen gemaakt van:

- de omvang van het risico
- de kans dat het risico zich voordoet
- het jaar dat het risico kan optreden

Met deze factoren en de uitgangspunten uit de nota Risico's de baas berekenden we het gewogen risico. Dit geeft het volgende beeld:

Categorie/ gewogen risico in euro's	2018	2019	2020	2021
Open einde regelingen	254	254	254	254
Overige	280	415	593	235
Bezuinigingsmaatregelen	56	pm	pm	pm
Totaal	590	669	847	489

Risico's open einde regelingen

De open einde regelingen bevatten vooral de risico's voor Wmo en Jeugdzorg. In het eerste jaar van de decentralisatie van rijkstaken merkten we dat vooral de toereikendheid van de budgetten voor Jeugdzorg onzeker was. Het risico dat dat niet het geval is wordt als gemiddeld ingeschat.

Bij de risico-inschatting hielden we geen rekening met mogelijke aanpassing van de budgetten sociaal domein door het landelijk beeld van de overschotten op de Wmo budgetten.

Overige risico's

De overige risico's bevatten vooral de risico's voor onderhoud en vervanging bomen, de risico's van de verbonden partijen en belastingopbrengsten.

NB: in de berekening van het benodigde bufferbedrag is geen rekening gehouden met de risico's voor de grondexploitatie. Deze risico's worden afgezet tegen de beschikbare reserves.

Risico's van de bezuinigingen

De risico's van de bezuinigingen gaan over de taakstelling voor huisvesting. We wachten de uitkomsten van de besluitvorming over de fusie met Neerijnen en Lingewaal af. Dan weten we of we het gebouw Kuipershof 4 kunnen afstoten.

Budgetautorisatie van de programma's

Bedragen x € 1.000

Programma Lasten:	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	8.598	12.112	11.181	11.033	10.769	10.795
2 Wonen, werken en bedrijven	7.432	16.658	7.256	6.360	5.972	6.636
3 Leefbaarheid, welzijn en zorg	27.343	26.433	26.698	26.884	27.035	27.121
4 Landschap, verkeer en openbare ruimte	11.548	10.008	9.694	13.219	10.091	10.131
5 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	416	4.511	929	1.415	1.725	2.103
Totaal lasten (exclusief reserves)	55.338	69.723	55.758	58.911	55.593	56.786

Programma Baten:	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	570	754	524	524	524	524
2 Wonen, werken en bedrijven	11.249	20.946	7.841	3.969	3.542	4.199
3 Leefbaarheid, welzijn en zorg	5.776	4.831	5.156	5.308	5.326	5.304
4 Landschap, verkeer en openbare ruimte	6.319	5.738	5.754	5.782	5.811	5.841
5 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	42.958	46.028	43.280	43.879	44.214	44.577
Totaal baten (exclusief reserves)	66.871	78.298	62.555	59.463	59.418	60.445

Resultaat voor bestemming	11.532	8.575	6.797	551	3.825	3.659
----------------------------------	---------------	--------------	--------------	------------	--------------	--------------

Toevoeging reserves	13.588	10.018	8.121	4.743	4.245	4.251
Onttrekking reserves	9.812	2.063	2.328	5.269	1.506	1.504

Saldo mutaties reserves	-3.776	-7.955	-5.793	526	-2.739	-2.747
--------------------------------	---------------	---------------	---------------	------------	---------------	---------------

Resultaat na bestemming	7.756	619	1.004	1.077	1.085	912
--------------------------------	--------------	------------	--------------	--------------	--------------	------------

Het resultaat na bestemming (budgetten inclusief de reservemutaties), is als volgt verdeeld over de programma's:

Bedragen x € 1.000

Programma Lasten:	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	9.915	12.855	11.879	11.684	11.418	11.443
2 Wonen, werken en bedrijven	8.581	22.742	10.799	6.497	6.114	6.778
3 Leefbaarheid, welzijn en zorg	27.731	26.870	27.000	27.197	27.354	27.440
4 Landschap, verkeer en openbare ruimte	15.799	10.452	10.701	14.210	10.572	10.615
5 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	6.900	6.822	3.500	4.067	4.380	4.762
Totaal lasten (inclusief reserves)	68.927	79.741	63.879	63.655	59.838	61.037

Programma Baten:	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	2.104	1.488	1.136	1.017	860	847
2 Wonen, werken en bedrijven	11.419	21.016	8.498	4.445	4.057	4.721
3 Leefbaarheid, welzijn en zorg	6.087	4.926	5.251	5.434	5.484	5.460
4 Landschap, verkeer en openbare ruimte	10.296	6.195	6.228	9.957	6.309	6.344
5 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	46.777	46.737	43.770	43.879	44.214	44.577
Totaal baten (inclusief reserves)	76.683	80.361	64.883	64.732	60.923	61.949

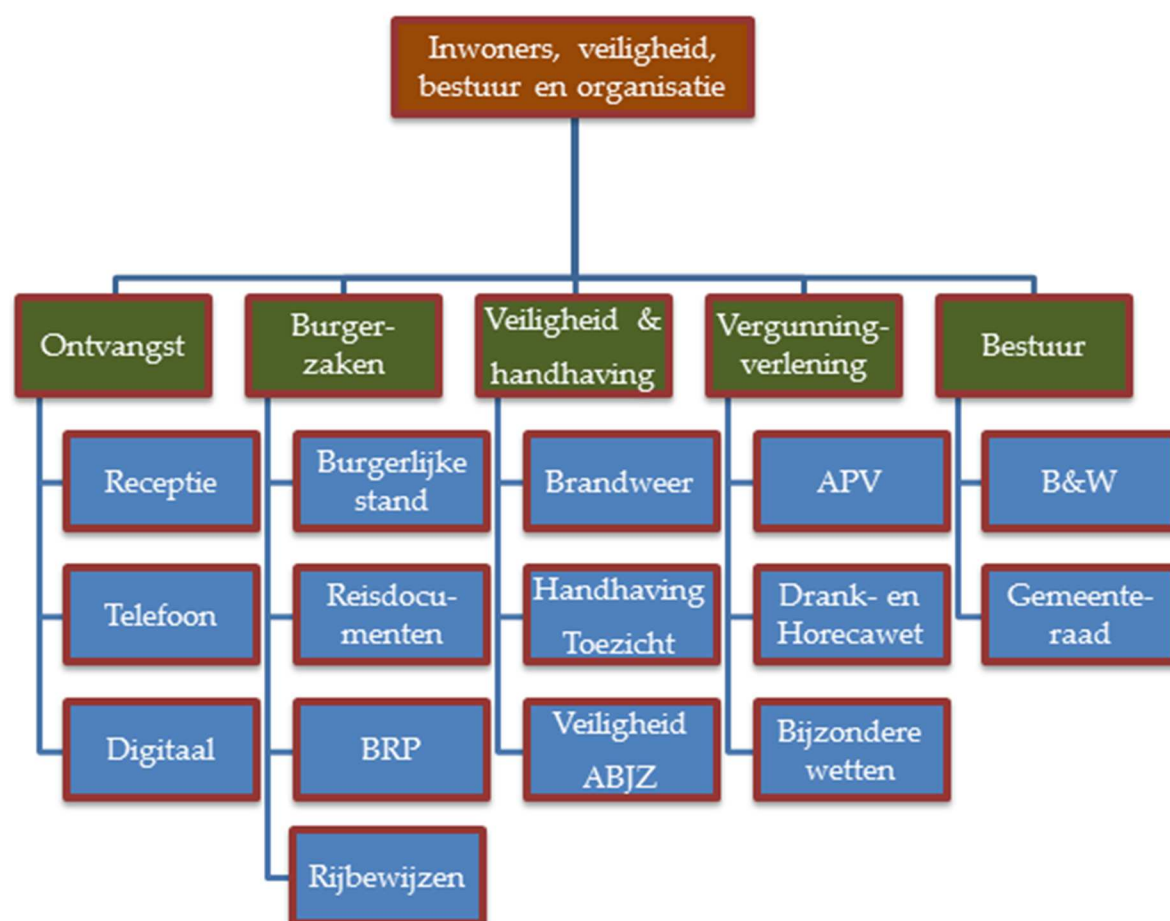
Resultaat na bestemming	7.756	619	1.004	1.077	1.085	912
--------------------------------	--------------	------------	--------------	--------------	--------------	------------

Programmaplan

1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie

Programma in één oogopslag

Stip op de horizon

Eind juni is het door de gemeenteraden van Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal vastgestelde Herindelingsadvies voor de nieuw te vormen gemeente West Betuwe, voorzien van een positief advies door Gedeputeerde Staten, doorgestuurd naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Dit moet resulteren in een wetsontwerp en vaststelling door de Tweede en Eerste Kamer in 2018 gericht op een bestuurlijke herindeling per 1 januari 2019. Voor de drie gemeenten staat het begrotingsjaar 2018 in het teken van de verdere uitwerking van het herindelingsadvies. Inmiddels heeft de ministerraad, op voorstel van de demissionair minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ingestemd met de aanbieding van negen herindelingsvoorstellen aan de Raad van State waaronder die voor de nieuwe gemeente West Betuwe.

In de aanloop naar de besluitvorming over het principebesluit is samen met de gemeenten Neerijnen en Lingewaal gestart met het opstellen van een visie op dienstverlening. Deze gezamenlijke visie (afrondering in 2017) is de leidraad voor de implementatie van de dienstverlening binnen de gemeente West Betuwe.

Relatie met andere programma's

Tussen de programma's in deze begroting bestaan onderlinge relaties.

Programma 1 heeft een relatie met Programma 2, Wonen, werken en bedrijven omdat de toezichts- en handhavingstaken die door de ODR op de omgevingsvergunningen worden uitgevoerd én de invoering van de Omgevingswet in Programma 2 zijn opgenomen. De relatie tussen Programma 1 en Programma 3, Leefbaarheid, welzijn en zorg is gelegen in het feit dat de Regionale Ambulancevoorziening door de Veiligheidsregio Gelderland Zuid onder Programma 3 valt.

De taken die de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe uitvoert voor de gemeente Geldermalsen, hebben een relatie met de bedrijfsvoering. Daarom heeft Programma 1 ook een relatie met de Paragraaf Bedrijfsvoering.

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Notitie Op afstand en op maat, de gemeentelijke dienstverleningsvisie en het dienstverleningsconcept	gemeenteraad	maart 2008	geen einddatum
Verordening Basis Registratie Personen (BRP) (inclusief eerste wijziging)	gemeenteraad	mei 2015	geen einddatum
Regeling beheer en toezicht BRP	college	september 2015	geen einddatum
Privacy reglement BRP	college	september 2015	geen einddatum
Informatiebeveiligingsplan BRP en Waarde-documenten	college	september 2016	september 2018
Reglement Burgerlijke stand	college	juli 2014	geen einddatum
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Geldermalsen	gemeenteraad	juni 2015	geen einddatum
Nadere regels voor de gemeentelijke begraafplaatsen in de gemeente Geldermalsen	gemeenteraad	juni 2015	geen einddatum
Beleidsregels bijzondere begraafplaatsen op eigen grond gemeente Geldermalsen	gemeenteraad	oktober 2011	geen einddatum
Verordening Lijkbezorging 2017	gemeenteraad	december 2016	geen einddatum
Archiefverordening 2017	gemeenteraad	juni 2017	geen einddatum
Algemene Plaatselijke Verordening (APV) inclusief eerste wijziging van mei 2017	gemeenteraad	oktober 2015	geen einddatum
Gebiedsaanwijzing hinderlijk drankgebruik en gebiedsontzegging	college	juli 2017	geen einddatum
Beleidsregel braderieën en (thema)markten	burgemeester	september 2015	geen einddatum

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Beleidsregel standplaatsen	college	december 2015	geen einddatum
Kadernota Integrale Veiligheid 2017-2020	gemeenteraad	februari 2017	2021
BIBOB beleid	gemeenteraad	november 2012	geen einddatum
Beleidsregel Bestuurlijke handhaving artikel 13b Opiumwet	burgemeester	september 2015	geen einddatum
Horecaverordening inclusief eerste wijziging van oktober 2015	gemeenteraad	oktober 2013	geen einddatum
Preventie- en handavingsplan Drank- en Horecawet gemeente Geldermalsen 2014-2015	gemeenteraad	mei 2014	2016*
Horecaregels en voorschriften Geldermalsen	college	september 2012	geen einddatum
Uitvoeringsplan toezicht en handhaving openbare ruimte en Drank- en Horecawet Geldermalsen 2017-2018	college en burgemeester	februari 2017	2019
Klachtenregeling	gemeenteraad	november 2005	geen einddatum
Inspraakverordening	gemeenteraad	mei 2004	geen einddatum
Verordening Commissie Bezwaarschriften	gemeenteraad	november 2002	geen einddatum
Juridisch toetsingskader evenementen artikel 2:25 Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Geldermalsen	burgemeester	juni 2016	geen einddatum

* geen fatale termijn voor de doorwerking van het plan, wordt als input meegegeven aan de projectorganisatie West Betuwe

Relevante ontwikkelingen en trends

Wet open overheid

Op 19 april 2016 stelde de Tweede Kamer het initiatief wetsvoorstel Wet open overheid (Woo) vast. De nieuwe wet vervangt de Wet openbaarheid bestuur. Het doel van de Woo is om overheden transparanter te maken. Het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling wordt daarmee beter gediend.

Volgens het wetsvoorstel hebben burgers recht op toegang tot publieke informatie en het hergebruik van die informatie. Overheden moeten uit eigen beweging bepaalde soorten informatie openbaar maken. Overheden gaan een register bijhouden van hun documenten en datasets. Dit register moet 24 uur per dag online beschikbaar zijn.

De behandeling in de Eerste Kamer is doorgeschoven naar 2017 vanwege de impactanalyses die in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn opgesteld. De impactanalyse die betrekking heeft op de Rijksoverheid, heeft als conclusie dat de slaagkans van de implementatie laag is. Dat wordt veroorzaakt door de ICT-problematiek. Daarnaast gaat het wetsvoorstel gepaard met hoge invoeringskosten en hoge structurele kosten. In juni 2017 is de impactanalyse die betrekking heeft op o.a. gemeenten, provincies en andere medeoverheden toegestuurd aan de Eerste Kamer. De conclusie is dat de éénmalige aanloopkosten voor investeringen en opleiding tenminste 1 miljard euro bedragen en de structurele kosten enkele honderden miljoenen. Uit beide rapporten blijkt dat de inhoudelijke uitgangspunten van het wetsvoorstel niet ter discussie staan. De uitvoerbaarheid wel.

Algemene verordening gegevensbescherming

Privacy is nu geregeld in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Deze wet is gebaseerd op de Europese privacyrichtlijn uit 1995. Vanaf 25 mei 2018 geldt deze Europese Verordening voor alle EU-lidstaten en vervalt de Wet bescherming persoonsgegevens.

Organisaties (overheden, maar ook bedrijven, verenigingen en stichtingen) mogen alleen persoonsgegevens verzamelen voor speciale doelen die in de Verordening staan. De gebruiker moet informatie krijgen over de verwerking van zijn persoonsgegevens. Hij moet toestemming geven voor de verwerking van zijn gegevens. Als organisaties niet op een verantwoorde manier met

persoonsgegevens omgaan, zijn ze aansprakelijk. In deze nieuwe verordening krijgen toezichthouders ook uitgebreidere en zwaardere sanctiebevoegdheden. Deze kunnen oplopen tot een miljoen euro of twee procent van de (wereldwijde) jaaromzet. In Nederland is het College bescherming Persoonsgegevens de toezichthouder.

Eén van de eisen die in de Europese verordening wordt gesteld is het aanstellen van een Adviseur informatieveiligheid (Chief Information Security Officer, CISO). Voor BWB, de gemeenten Culemborg, Geldermalsen en Tiel wordt deze functie uitgevoerd door een medewerker van de Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe. In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt over de voortgang van de informatieveiligheid en de daaraan ten grondslag liggende plannen gerapporteerd.

Wet aanpak woonoverlast

Gemeenten worstelen al lang met het weerbarstige probleem van de woonoverlast. De gemeenteraad kan nu de burgemeester de bevoegdheid geven om bij ernstige en herhaaldelijke woonoverlast gedragsaanwijzingen op te leggen aan de overlastgever. Dit is mogelijk geworden door de inwerkingtreding van de Wet aanpak woonoverlast per 1 juli 2017.

Als de gemeenteraad ervoor kiest de burgemeester de nieuwe bevoegdheid toe te kennen, dan wordt daarvoor een bepaling opgenomen in de Algemene plaatselijke verordening (APV). Daarnaast moet er uitvoeringsbeleid worden geformuleerd, waarin vastgelegd wordt wanneer de burgemeester gebruik zal maken van deze nieuwe bevoegdheden. Het gaat om verstrekende maatregelen, die ingrijpen in de privésfeer en daarom niet zo maar kunnen worden ingezet. Criteria dienen beschreven te worden wanneer er sprake is van ernstige en herhaaldelijke woonoverlast. Al met al een complexe opgave die zorgvuldig dient te worden voorbereid. Een voorstel aan de gemeenteraad wordt in samenspraak met de gemeenten Neerijnen en Lingewaal voorbereid. Gezamenlijke besluitvorming staat gepland voor het eerste kwartaal van 2018.

Indicatoren

Hieronder staat de verplichte set aan indicatoren. De bron van de gegevens, die we hebben opgenomen, is de website "Waarstaatjegemeente.nl".

De cijfers van "Waarstaatjegemeente.nl" zijn niet altijd heel recent. De verwachting is dat in de loop van de jaren de actualiteit toeneemt. Ter vergelijking hebben we de cijfers voor heel Nederland opgenomen. De meest actuele cijfers vindt u op waarstaatjegemeente.nl.

Indicatoren Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie				
Indicator	Eenheid	Periode	Geldermalsen	Nederland
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	2017	4,57	Niet bekend
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	2017	4,36	Niet bekend
Overhead	% van totale lasten	2017	8,1	Niet bekend
Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 inwoners lft 12-17 jaar	2016	80,4	137,4
Harde kern jongeren	aantal per 10.000 inwoners lft 12-24 jaar	2014	0,2	0,8
Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	2016	0,4	2,3
Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2016	4,4	5,3
Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2016	3,2	3,3
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte	aantal per 1.000 inwoners	2016	5,5	5,6

Doelstellingen 2018

Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?

Vorming van de nieuwe gemeente West Betuwe

Op 15 juni 2017 hebben de gemeenteraden van Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal ingestemd met het herindelingsadvies West Betuwe. Eind juni heeft ook de provincie Gelderland een positief advies gegeven. Voor het daadwerkelijk realiseren van de bestuurlijke fusie met ingang van 1 januari 2019, resteert de wettelijke procedure die door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inmiddels is opgestart.

In het strategisch profiel voor de nieuwe gemeente hebben de gemeenteraden als belangrijke ambitie benoemd: 'Samen met de samenleving', waarin de nieuwe gemeente vooral de eigen kracht en het zelforganiserend vermogen van inwoners, ondernemers en organisaties wil benutten, en in vertrouwen ruimte wil bieden om zelf initiatieven te ontwikkelen. Eén van de opdrachten voortvloeiende uit het vastgestelde Herindelingsadvies West Betuwe is een verdere uitwerking van de strategische visie.

Dienstverlening dichtbij en op maat

De nieuwe gemeente West Betuwe is er voor haar samenleving: haar inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. Bestuurders en ambtenaren zijn dichtbij en voor iedereen makkelijk te bereiken. Persoonlijk contact staat voorop, waar mogelijk digitaal ondersteund. Ook verstrekt de nieuwe gemeente publieksproducten, zoals paspoorten, rijbewijzen en vergunningen, zo dicht mogelijk bij de inwoner. Iedereen wordt gastvrij en vriendelijk ontvangen. De gemeente West Betuwe wil weten wie haar inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties zijn.

Wat willen we bereiken ?

Vorming van de nieuwe gemeente West Betuwe

Het uitwerken van de strategische visie wordt opgepakt in een interactief proces met de samenleving. Dit traject start in 2017 en loopt door in 2018. In dit proces gaan de gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal, en de inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties in de 26 kernen en het buitengebied samen aan de slag om nader invulling te geven aan de 'agenda voor de toekomst' als nadere uitwerking van de definitieve strategische visie voor de nieuwe gemeente West Betuwe.

Doel van dit proces is dat bewoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties zélf positie bepalen ten aanzien van de kernen en het buitengebied. 'Wie zijn we en wie willen we in de toekomst zijn?'. In de brede zin van het woord, ruimtelijk, economisch en maatschappelijk. Hoe geven we samen inhoud aan een duurzame ontwikkeling van onze leefomgeving en hoe (her)verdelen we taken en verantwoordelijkheden tussen de participerende samenleving en een modern openbaar bestuur. De resultaten van dit proces worden samengebracht in een zogenaamd 'Bidbook', een document dat een nadere uitwerking vormt van de strategische visie en dat tevens een belangrijke basis gaat vormen voor de na 1 januari 2019 (wettelijk verplicht) op te stellen omgevingsvisie voor de nieuwe gemeente.

Resultaatindicator:

1. Het 'Bidbook' zal uiterlijk in november 2018 ter vaststelling aan de gemeenteraden worden voorgelegd.

Dienstverlening dichtbij en op maat

In het vastgestelde Herindelingsontwerp tot de samenvoeging van de gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal, zijn vier ambities voor de nieuwe gemeente West Betuwe opgenomen. Deze ambities vormen het kader voor de bouw van de nieuwe organisatie.

Eén van deze ambities betreft 'Dienstverlening dichtbij en op maat'. Bestuurders en ambtenaren zijn dichtbij en voor iedereen makkelijk te bereiken. Persoonlijk contact staat voorop, waar mogelijk digitaal ondersteund. Publieksproducten worden zo dicht mogelijk bij de burger verstrekt.

Op basis van dienstverlening dichtbij en de vast te stellen principes voor dienstverlening voor de gemeente West Betuwe gaan we in Geldermalsen werken aan het optimaliseren van dienstverlening. Dit impliceert werken aan verandering in cultuur, inrichting en dagelijks handelen. Het verbeteren van dienstverlening moet nog meer een continue proces worden.

Wij geven invulling aan de nieuwe dienstverleningsprincipes en aan de rol van de gebiedsmakelaar.

Resultaatindicatoren

1. In de eerste twee kwartalen van 2018 zijn twee experimenten om de dienstverlening te vernieuwen gestart;
2. Uiterlijk in het tweede kwartaal van 2018 is samen met Neerijnen en Lingewaal bepaald hoe dienstverlening West Betuwe er uit komt te zien.

Wat gaan we daarvoor doen ?

Vorming van de nieuwe gemeente West Betuwe

Voor het interactieve proces om te komen tot de 'agenda van de toekomst', is een Plan van Aanpak opgesteld. Met ondersteuning van een extern bureau wordt in een aantal fasen toegewerkt naar de uiteindelijke vaststelling van het Bidbook:

1. Via een ansichtkaartenactie, gesprekken met contactpersonen in alle kernen en speciale acties voor de jeugd (Vlog your village) en jong volwassenen, maar ook door schouwen in alle kernen wordt informatie opgehaald over wat er leeft en speelt in de kernen;
2. het per kern organiseren van een dorpsdebat waarin de informatie wordt teruggegeven (een agenda voor het Bidbook van de kern): wat vinden we belangrijk, wat willen we koste wat kost behouden en wat zou er in de toekomst moeten veranderen, wat kunnen we zelf en waar hebben we hulp nodig van de nieuwe gemeente en welke prioriteiten stellen we daarbij?;
3. platformbijeenkomsten gericht op de buitengebieden, ondernemers en gezondheid/welzijn/ onderwijs en bijeenkomsten panoramagroep (een reflectiegroep van binnen en buiten de nieuwe gemeente);
4. organiseren van 3 arenadebatten waarin stapsgewijs wordt toegewerkt naar een concept Bidbook:
 - a. agenda voor het Bidbook;
 - b. onderlinge verhoudingen openbaar bestuur, gemeenteraad en samenleving in een participerende samenleving;
 - c. Concept Bidbook;
5. Presentatie en discussie over het Bidbook tijdens bewonersavonden in de drie huidige gemeenten
6. Vaststellen ontwerp Bidbook door de gemeenteraden van de afzonderlijke gemeenten en aanbieden aan de nieuwe gemeenteraad.

Dit proces wordt aangestuurd door de Stuurgroep West Betuwe en voor de procesbegeleiding is naast het externe bureau een ambtelijke Projectgroep samengesteld uit de drie gemeenten.

Dienstverlening dichtbij en op maat

In samenwerking met Neerijnen en Lingewaal worden dienstverleningsprincipes opgesteld ter verfijning van de uitgangspunten genoemd in het herindelingsontwerp West Betuwe. Deze principes worden actief gedeeld met de verschillende harmonisatie- en werkgroepen, bestuur en inwoners. Met name in de voorbereiding naar West Betuwe toe is het belangrijk dat de principes zichtbaar terug komen in alle processen, in het handelen van medewerkers en bestuurders zodat de gemeente nabij aanvoelt voor de inwoner.

Om alvast te ervaren op welke wijze de gemeente meer nabij kan aanvoelen voor onze inwoner wordt integraal gezocht naar mogelijke experimenten. De experimenten hebben tot doel de dienstverlening naar een hogere waardering te brengen. Voorbeelden van experimenten kunnen zijn het inzetten van een gastvrouw/heer in de hal van het gemeentehuis, het inzetten van moderne communicatietechnieken als extra contactmogelijkheid, e.a. De resultaten worden gedeeld met Neerijnen en Lingewaal en meegenomen in de op te stellen dienstverleningsprincipes voor West Betuwe.

Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?

Speerpunten

Vorming van de nieuwe gemeente West Betuwe

Bij de vaststelling door de gemeenteraden van het herindelingsadvies West Betuwe is ook kennis genomen van het Plan van Aanpak voor de implementatiefase en is ingestemd met het beschikbaar stellen van het benodigde krediet (totaal 2,8 miljoen euro en per gemeente 927.000 euro). In deze kredietaanvraag zijn ook de geraamde kosten voor het Bidbookproces opgenomen.

Dienstverlening dichtbij en op maat

Er wordt naar gestreefd om de experimenten zoveel mogelijk met de bestaande middelen uit te voeren. Bestaande middelen zijn vooral inzet van onze medewerkers, opleidingsbudget en het gebruik van huidige systemen.

Overig nieuw beleid

Programma 1 heeft geen nieuw beleid voor 2018 en verder.

Risico's

Vorming van de nieuwe gemeente West Betuwe

Het Bidbookproces is een arbeidsintensief proces en vraagt in ondersteunende zin veel van de ambtelijke organisatie. Het is dan ook noodzakelijk dat in de organisatie voldoende tijd en capaciteit wordt vrijgemaakt om dit traject tot een gezamenlijk succes te maken.

Dienstverlening dichtbij en op maat

Experimenteren kost tijd en vergt middelen. Experimenten zullen hierdoor wellicht praktisch worden ingevuld waardoor het leereffect lager kan zijn. Systemen zullen worden geharmoniseerd experimenten worden belemmerd door onduidelijkheid over met welke systemen in de nieuwe gemeenten moet worden gewerkt. Met de gemeenten Culemborg en Tiel dient ook afstemming plaats te vinden omdat we samenwerken in de bedrijfsvoering.

Verbonden partijen

GR Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Bijdrage aan programma	De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) maakt deel uit van het programma "Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie" omdat deze gemeenschappelijke regeling voor de gemeente taken uitvoert die een bijdrage leveren aan de veiligheid van de inwoners. Het gaat om de taken: • brandweezorg • geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) • gemeentelijke ondersteuning bij de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing • Ambulancezorg • voorzien in de regionale meldkamerfunctie • bijdragen leveren aan sociale veiligheid, voor zover daarover regionale afstemming gewenst is.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Het overkoepelende begrip voor de beleidsambities van de VRGZ is integraliteit: het vinden van samenhang en het bundelen van krachten binnen en buiten de organisatie van de VRGZ. Het Beleidsplan VRGZ 2016-2019 benoemt jaarthema's en integrale thema's. Het jaarthema voor 2018 is continuïteit. Zij zal zich onder andere gaan richten op samenwerking met organisaties van vitale voorzieningen. Daarnaast beschrijft de VRGZ vier integrale thema's waar zij zich de komende jaren op gaat richten: • informatiemanagement • communicatie • risicogerichtheid & zelfredzaamheid • burgerparticipatie. Uit de Begroting 2018 van de VRGZ blijkt dat er omvangrijke tekorten ontstaan. Dit als gevolg van de geconstateerde tekorten in de huisvestingslasten en de te laag geïndexeerde loon- en prijsstijgingen. In het AB is besloten om de tekorten gedeeltelijk op te vangen door bezuinigingen op de taakstelling van de VRGZ. De concrete gevolgen hiervan zijn momenteel nog niet inzichtelijk.

GR Regionaal Archief Rivierenland

Bijdrage aan programma	De gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland (RAR) levert een bijdrage aan de wijze waarop de gemeente Geldermalsen is georganiseerd. De gemeente brengt alle archiefbescheiden ouder dan 20 jaar onder bij het RAR. Het RAR beheert en bewaart deze archiefstukken. Daarnaast houdt het RAR toezicht op het beheer van de archiefstukken van de gemeente Geldermalsen die (nog) niet naar de archiefbewaarplaats(en) zijn overgebracht.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Gezien werken met Resultaat Gerichte Afspraken in de (aangepaste) clusters pas met ingang van 2017 van start ging, zijn de producten die gerealiseerd zullen worden binnen de begroting 2018 slechts globaal beschreven en worden in 2017 verder uitgeschreven. De eind 2017 op te leveren depot 8 zal in 2018 logistiek voorbereid worden voor ontvangst van nieuwe archieven.

	<u>Archieven:</u> Toegankelijk maken van gemeente-archieven, kaarten en tekeningen, integreren bibliotheek- en documentatiecollecties. <u>Dienstverlening:</u> Het RAR neemt in 2018 actief deel c.q. faciliteert diverse culturele activiteiten binnen de gemeenten. Daarnaast worden verschillende cursussen en workshops aangeboden voor de inwoners binnen het werkgebied. Daarnaast kan iedereen met zijn onderzoeksvraag bij het RAR terecht. <u>Digitale ontwikkeling, onder andere:</u> • digitalisering van archiefmateriaal • digitale acquisitie • pilot voor cloud-opslag • implementatie e-depot workflow in keten (inclusief gebruiken van metadata tools) • advisering voor diverse digitaliseringsprojecten • vervolg Strategisch Informatie Overleg zoveel mogelijk in regionaal verband
--	---

GR Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe

Bijdrage aan programma	De gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe voert namens de gemeente Geldermalsen bedrijfsvoerings-taken uit op het terrein van: • financiën • informatiemanagement • informatie- en communicatietechnologie • personeel & organisatie
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	In 2018 werken de deelnemende gemeenten en de GR BWB aan de volgende harmonisatie-opdrachten: • digitaliseren HRM-processen • strategische personeelsplanning • uitvoeren Interne Controle op basis van jaarplan • voorbereiden en invlechten West Betuwe • harmoniseren van het applicatielandschap Hiernaast gaat BWB onderzoeken of bedrijfsvoeringswerkzaamheden voor andere gemeenschappelijke regelingen kunnen worden uitgevoerd.

De financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Taakvelden BBV (incl. reserves)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lasten (x 1.000)						
0.1 Bestuur	1.812	1.363	1.401	1.382	1.383	1.383
0.2 Burgerzaken	1.070	734	589	622	557	589
0.4 Overhead	2.871	6.965	6.679	6.598	6.439	6.459
0.8 Overige baten en lasten	281	189	211	161	145	144
0.10 Mutaties reserves	1.317	743	698	651	649	649
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.812	1.831	1.839	1.813	1.788	1.762
1.2 Openbare orde en veiligheid	662	403	461	458	458	458
8.1 Ruimtelijke Ordening	90	504	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	0	123	0	0	0	0
Totaal Lasten	9.915	12.855	11.878	11.685	11.419	11.444
Baten (x 1.000)						
0.1 Bestuur	9	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	521	516	502	502	502	502
0.4 Overhead	6	220	4	4	4	4
0.8 Overige baten en lasten	14	0	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	1.534	734	611	492	335	322
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	19	18	18	18	18	18
8.1 Ruimtelijke Ordening	0	0	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	2.104	1.488	1.135	1.016	859	846
Exploitatieresultaat na bestemming	-7.812	-11.367	-10.744	-10.668	-10.558	-10.596

De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves van het programma zijn hieronder weergegeven.

Taakvelden BBV mutaties reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Toevoegingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	1.317	743	698	651	649	649
Totaal toevoegingen	1.317	743	698	651	649	649
Onttrekkingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	1.534	734	611	492	335	322
Totaal onttrekkingen	1.534	734	611	492	335	322
Saldo mutaties reserves	-217	10	87	159	313	326

Overhead

Overheadkosten zijn kosten die niet direct toegerekend kunnen worden aan een product of een programma in de begroting. Voorbeelden hiervan zijn huisvesting, ICT, personeelszaken en financiën. Tot en met de begroting 2016 had u als raad weinig inzicht in de kosten van overhead. De overheadkosten werden namelijk via een ingewikkelde systematiek verdeeld over alle programma's. In de kosten van alle programma's zat dus een component overheadkosten.

Dit gaat vanaf deze begroting anders. De kosten van overhead worden niet meer verdeeld over de andere taakvelden en daarmee ook niet over de programma's, maar worden gepresenteerd in een afzonderlijk overzicht. Directe loonkosten van medewerkers die direct aan een programma/taakveld werken worden wel aan dat programma toegerekend.

Een en ander betekent dat de omvang van alle programma's kleiner is geworden. In het bijzonder geldt dat meer voor programma 1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie, omdat we in dat programma producten hadden opgenomen zoals Bestuursondersteuning en Juridische zaken die volgens de definitie van het nieuwe BBV onder overhead vallen.

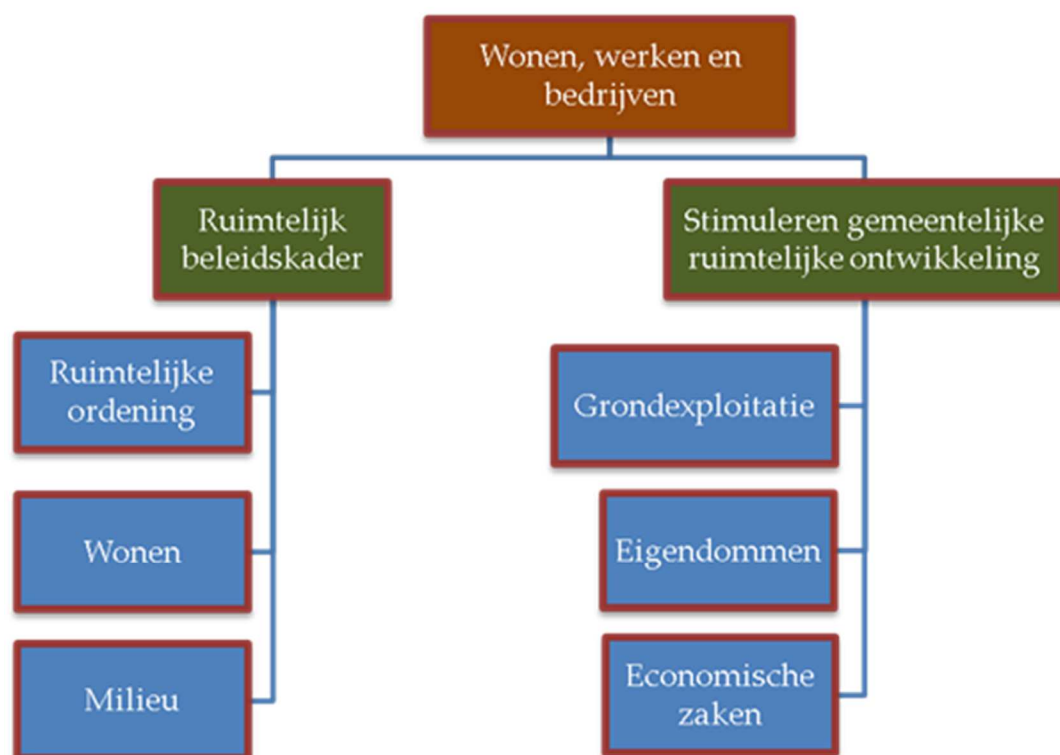
Uit bovenstaande tabel blijkt dat de kosten van overhead ruim € 6,7 miljoen bedragen. Dit bedrag kan grofweg opgedeeld worden in de volgende onderdelen:

bedragen x € 1.000	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Salarislasten	134	2.191	2.238	2.255	2.272	2.289
Bijdragen aan verbonden partijen	279	3.058	3.102	3.034	3.034	3.038
Materiële kosten	621	1.234	1.270	1.294	1.270	1.285
Kapitaal lasten	0	414	360	305	153	137
Verrekening met reserves	0	68	68	68	68	68
Totaal lasten	2.871	6.965	6.679	6.598	6.439	6.459
Bijdragen van derden	-6	-220	-4	-4	-4	-4
Totaal baten	-6	-220	-4	-4	-4	-4
Saldo	2.865	6.744	6.675	6.593	6.434	6.454

2 Wonen, werken en bedrijven

Programma in één oogopslag

Stip op de horizon

De gemeente Geldermalsen wil een groene gemeente zijn waar het prettig wonen en werken is. Dit vraagt telkens om een zorgvuldige afweging. Via het herindelingsontwerp en op termijn de Omgevingsvisie voor West Betuwe wordt in dit kader een stip op de horizon geplaatst. Ook vraagt de steeds sneller veranderende samenleving om flexibel inspelen op actuele ontwikkelingen.

Voor de toekomst willen we grondexploitaties realiseren met beperkte en voor de gemeente beheersbare risico's. Nu staat de grondexploitatie van de Plantage nog steeds fors onder druk. Dit vergt extra inspanning van ons. Hoge prioriteit heeft woningbouw in de Plantage, aandacht voor de starter op de woningmarkt en de bouw van extra sociale huurwoningen.

Zowel de gemeente Geldermalsen als de toekomstige gemeente West Betuwe wil als gemeente (organisatie, bedrijven én inwoners) in 2030 energieneutraal zijn. Dit is uitgesproken in de gemeentelijke duurzaamheidsvisie (Geldermalsen) en het herindelingsadvies voor West Betuwe.

Voor het economisch klimaat heeft onze gemeente het ontwikkelen van (hoogwaardige) werkgelegenheid hoog in het vaandel met de drie regionale speerpunten agribusiness, toerisme & recreatie en logistiek. Ondernemers krijgen in onze gemeente de ruimte. We investeren in het aantrekkelijker maken van het centrum van Geldermalsen.

Relatie met andere programma's

Tussen de programma's in deze begroting bestaan onderlinge relaties.

De integrale aanpak van (grote) projecten vraagt veel afstemming tussen de werkzaamheden die vallen binnen dit programma en de programma's 3 (Leefbaarheid, welzijn en zorg) en 4 (Landschap, verkeer en openbare ruimte).

Ontwikkelingen in het grondbeleid en de actieve grondexploitaties staan beschreven in de paragraaf Grondbeleid.

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot en met
Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	rijk	maart 2012	2040
Provinciale Omgevingsvisie	provincie	juli 2014	niet bepaald
Lekker leven langs de Linge, Structuurvisie gemeente Geldermalsen 2009 - 2015 en Ruimtelijke Fondsen	gemeenteraad	februari 2010	2015*
Malsen aan de Linge	gemeenteraad	maart 2012	2025
Duurzaamheidsvisie	gemeenteraad	november 2016	2030
Windvisie	gemeenteraad	juli 2013	geen einddatum
Masterplan Centrum	gemeenteraad	december 2009	geen einddatum
Structuurvisie De Plantage	gemeenteraad	maart 2009	2025
Landgoed voor Landschap	gemeenteraad	2009	geen einddatum
Nota grondbeleid	gemeenteraad	september 2016	2020
Bestemmingsplannen voor het hele grondgebied van Geldermalsen	gemeenteraad	divers	divers
Coördinatieverordening	gemeenteraad	mei 2012	geen einddatum
Bouwverordening	gemeenteraad	februari 2013	geen einddatum
Gids voor Ruimtelijke Kwaliteit (Welstandsnota)	gemeenteraad	maart 2017	geen einddatum
Erfgoedverordening	gemeenteraad	februari 2013	geen einddatum
Subsidieverordening onderhoud monumenten Geldermalsen	gemeenteraad	november 2003	geen einddatum

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot en met
Cultuurhistorische waardekaart en beschrijving	college	oktober 2014	geen einddatum
Archeologiebeleid	gemeenteraad	herziening 2015	geen einddatum
Visie Wonen 2016-2024	gemeenteraad	juni 2016	2024
Notitie Wonen en Zorg	gemeenteraad	januari 2014	geen einddatum
Regionale Woonagenda	provincie en gemeenten	derde kwartaal 2016	2024
Prestatieafspraken Kleurrijk Wonen	college	november 2016	2022
Regionaal Ambitiedocument	gemeenteraad	maart 2016	2020
Regionaal Programma Bedrijventerreinen	gemeenteraad	mei 2016	herijking 2018
Beleidsnotitie bedrijventerreinen 2011-2030 (geïntegreerd in bestemmingsplan bedrijventerreinen Geldermalsen)	gemeenteraad	juni 2016	juni 2026

* geen fatale termijn voor de doorwerking van de nota's, worden als input meegegeven aan Omgevingsvisie West Betuwe

Relevante ontwikkelingen en trends

Ruimtelijke Ordening

Uitstel invoering Omgevingswet

De minister heeft aangekondigd dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgesteld. De geplande datum van 1 juli 2019 wordt verlaten en verwacht wordt dat het uitstel minimaal een jaar zal zijn. Een nieuwe datum is nog niet genoemd ten tijde van het schrijven van deze begroting. Ondanks het uitstel van de invoeringsdatum is het noodzakelijk om voortgang te boeken om op tijd klaar te zijn voor de nieuwe wet. Consequenties van de wetswijziging zijn immers groot. Van gemeenten wordt verwacht dat ze nieuwe instrumenten gaat gebruiken, meer lokale beleidsvrijheid op een verantwoorde manier gaat invullen én er wordt gesproken over een grote cultuuromslag. Van gemeenten wordt een (nog) coöperatieve opstelling verwacht ten aanzien van ontwikkelingen in het fysieke domein.

Woningmarkt

Algemeen

Het afgelopen jaar is de woningmarkt landelijk flink aangetrokken. De druk op de huurwoningenmarkt blijft. Er zijn wel regionaal grote verschillen. Terwijl in de grote steden de vraag en de verkoopprijzen sterk toenemen, groeit de vraag in het landelijk gebied iets minder snel. Ook in Geldermalsen trekt de markt voor koopwoningen aan. Er is meer vraag naar woningen in alle categorieën, maar de ontwikkeling van de huizenprijzen blijft nog achter op landelijke ontwikkelingen.

De Plantage

In het laatste cluster dat in de zomer van 2017 in verkoop is gegaan zijn duurdere woningen in verkoop gebracht. De verwachting is dat deze trend zich de komende tijd zal doorzetten en dat er meer ruimte ontstaat om grotere/duurdere woningen en in de Plantage te realiseren.

Economie

Optimaliseren digitale infrastructuur

Voor het buitengebied loopt een regionaal project breedband. Inmiddels is vanuit de Europese Commissie toestemming om in een overheidsmodel breedband beschikbaar te maken, nu de markt het ontsluiten van breedband in het buitengebied niet oppakt. Wanneer eind 2017/begin 2018 regionaal en lokaal (in de gemeenteraad) de besluiten worden genomen over de organisatie en financieringsvorm waarin het overheidsmodel gegoten wordt, kan de aanleg van breedband in het buitengebied in 2018 van start gaan.

Indicatoren

Hieronder staan de verplichte set aan indicatoren. De bron van de gegevens, die we hebben opgenomen, is de website waarstaatjegemeente.nl.

De cijfers van waarstaatjegemeente.nl zijn niet altijd heel recent. De verwachting is dat in de loop van de jaren de actualiteit toeneemt. Ter vergelijking hebben we de cijfers voor heel Nederland opgenomen. De meest actuele cijfers vindt u op waarstaatjegemeente.nl.

Indicatoren Wonen, werken en bedrijven				
Indicator	Eenheid	Periode	Geldermalsen	Nederland
Bruto gemeentelijk product	verhouding tussen verwacht en gemeten product	2013	86	100
Vestiging (van bedrijven)	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	2016	162,8	134,0
Functiemenging	%	2016	58,9	52,1
Hernieuwbare elektriciteit	%	2015	1,4	11,8
Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2014	4,6	6,0
Demografische druk	%	2017	77,5	69,0
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2015	139	200

Doelstellingen 2018

Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?

Duurzaamheid

In december 2016 is de duurzaamheidsvisie Geldermalsen energieneutraal in 2030 aangenomen. Dit houdt in dat we al hetgeen we in Geldermalsen aan energie gebruiken lokaal duurzaam opwekken. Daarmee streven we naar een duurzame gemeente, waar ondernemers (duurzaam) kunnen ondernemen, mensen prettig wonen een goed arbeidsklimaat heerst en de leefomgeving schoon en veilig is.

Omgevingswet

Binnen enkele jaren wordt de Omgevingswet van kracht. De exacte planning is nog onduidelijk maar van van gemeenten wordt verwacht dat zij voorbereid zijn om conform de nieuwe wet te werken. De Omgevingswet beoogt onder meer het volgende te bereiken:

- * bundeling van wetgeving op het fysieke domein
- * meer integrale besluitvorming
- * meer lokale afwegingsruimte
- * een cultuurverandering (van "nee, tenzij..." naar "ja, mits...")
- * snellere besluitvorming
- * verbeterde digitale inzichtelijkheid van geldende regels

Gemeenten vormen het belangrijkste en meest zichtbare loket voor de burger. Een groot deel van de voorbereidingen zal daarom ook door gemeenten moeten worden uitgevoerd.

Economische ontwikkeling

De gemeente geeft bedrijventerreinen uit ten behoeve van de ontwikkeling van bedrijven en de daarmee samenhangende werkgelegenheid. Hondsgemet-Zuid is in uitgifte. Hondsgemet-Noord vraagt nog om nadere besluitvorming over al dan niet in exploitatie nemen.

Er is behoefte aan een kwaliteitsimpuls voor het centrum als regionaal centrum waar ondernemers, inwoners, cultuur en verenigingen samen komen. De inzet is om het bestaande kernwinkelgebied te versterken.

Wat willen we bereiken ?

Duurzaamheid

De gemeente Geldermalsen én de nieuwe gemeente West Betuwe willen energieneutraal zijn in 2030. De gemeente stimuleert duurzame initiatieven van inwoners en bedrijven. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld, bijvoorbeeld door te streven naar gasloze nieuwbouw (vooruitlopend op wetgeving) en energieneutrale gemeentelijke gebouwen. Uitwerking van de duurzaamheidsvisie is neergelegd in een Uitvoeringsplan (vastgesteld in 2017). De jaarschijf 2018 wordt opgepakt, waaronder een raamwerk voor de meerjarige investeringen voor de uitvoering van de duurzaamheidsvisie.

Resultaatindicatoren:

1. Jaarschijf 2018 uit het Uitvoeringsplan Duurzaamheid is uitgevoerd, waarin we onder andere invulling geven aan maatschappelijk verantwoord inkopen en gasloze nieuwbouw (vooruitlopend op wetgeving).
2. Raamwerk voor de investeringen voor de uitvoering van de duurzaamheidsvisie op de middellange- en lange termijn in West Betuwe verband.

Omgevingswet

In het ruimtelijk domein ligt de belangrijkste harmonisatieopgave in aanloop naar de nieuwe gemeente West Betuwe bij de invoering van de Omgevingswet. In 2018 steken wij in op een integrale voorbereiding van een omgevingsvisie voor het hele grondgebied van West Betuwe, die in 2019 door de nieuwe raad kan worden vastgesteld. Ook al wordt de invoering van de Omgevingswet uitgesteld, een actuele omgevingsvisie voor héél nieuw West Betuwe is één van de belangrijkste bouwstenen voor realisatie van de visie op de nieuwe gemeente en blijft prioriteit houden. Daarnaast bereiden wij in 2018 de organisatie voor op verandering van een aanbodgestuurde- naar een vraaggestuurde

aanpak van ruimtelijke plannen, zoals de nieuwe Omgevingswet voorstaat. Dit verankeren wij zoveel mogelijk binnen het fusietraject, onder andere in de uitwerking van het dienstverleningsconcept.

Resultaatindicatoren:

1. Voorbereiden van de omgevingsvisie voor de nieuwe gemeente West Betuwe, deels parallel en grotendeels opgenomen in het traject van het Bidbook voor de nieuwe gemeente.
2. Het dienstverleningsconcept en de organisatiestructuur en -cultuur van de nieuwe gemeente West Betuwe sluiten aan op de vraaggestuurde werkwijze in de nieuwe Omgevingswet.

Economische ontwikkeling

De gemeente gaat zich -samen met het bedrijfsleven en onderwijs- sterk maken voor een gezonde lokale en regionale economie, waarin voldoende werkgelegenheid aanwezig is. In 2018 besteden wij extra aandacht aan de ontwikkeling van de huidige bedrijventerreinen en de uitvoering van de vernieuwingsplannen voor het centrumgebied van Geldermalsen.

Resultaatindicatoren:

1. Er is een besluit genomen om Hondsgemet-Noord al dan niet in exploitatie te nemen.
2. Vernieuwing centrumgebied Geldermalsen:
 - a. Voor de vernieuwing van de Geldersestraat zijn in 2018 de plannen door de raad vastgesteld en is de uitvoering uitgewerkt;
 - b. Voor de kwaliteitsslag van de jachthaven - Lingepark zijn in 2018 de plannen door de raad vastgesteld.

Wat gaan we daarvoor doen ?

Duurzaamheid

De uitkomsten van gesprekken met organisaties en inwoners van Geldermalsen zijn uitgewerkt in een Uitvoeringsplan Duurzaamheid in 2017.

Daarin is per thema (mobiliteit, communicatie, bedrijven, energieloket, ODR, opwekken duurzame energie) uitgewerkt wat we willen gaan doen in 2018.

In 2018 brengen wij ook in beeld wat de uitwerking van de energieneutrale ambitie financieel betekent voor de gemeente West Betuwe in 2019 en verder. Het investeringsraamwerk zal in het kader van de fusie samen met Neerijnen en Lingewaal worden opgesteld.

Omgevingswet

Samen met Neerijnen en Lingewaal wordt de invoering van de Omgevingswet voorbereid.

Voor het voorbereiden van een Omgevingsvisie wordt aangesloten bij het proces van het Bidbook. Bij de inrichting van de nieuwe organisatiestructuur en de werkprocessen voor West Betuwe wordt hetgeen al bekend is over de Omgevingswet meegewogen.

Geïnterviewd wordt welke bijscholing van medewerkers (inclusief (nieuwe) college- en raadsleden) noodzakelijk is; deze wordt vervolgens gefaciliteerd.

In BWB-verband (inclusief Neerijnen en Lingewaal) worden voorbereidingen getroffen om de vereiste digitale infrastructuur tijdig gerealiseerd te hebben.

Economische ontwikkeling

Hondsgemet:

De gemeente zal de ontwikkelmogelijkheden van Hondsgemet-Noord in relatie tot het Regionaal Programma Bedrijventerrein in beeld brengen. Daarbij wordt uitdrukkelijk gekeken naar flexibiliteit in de uitgiftemogelijkheden zodat maximaal aan de marktvraag kan worden voldaan.

Centrumgebied Geldermalsen

- a. Voor de vernieuwing van de Geldersestraat loopt een traject waarin een ontwerp wordt gemaakt voor een vernieuwing van deze winkelstraat. Het gaat daarbij om de nieuwe verharding, verlichting en straatmeubilair, maar ook op de aanpak van verouderde winkelfronten, luifels en reclames door de ondernemers en vastgoed eigenaren. In dit traject wordt nauw samengewerkt met de ondernemersvereniging en individuele ondernemers/eigenaren.
 - b. Voor de kwaliteitsslag jachthaven en Lingepark loopt een traject van planvoorbereiding, waarin de jachthaven meer zichtbaar en voelbaar wordt voor de bezoekers van het centrum. De oevers van de jachthaven worden voor het grootste deel openbaar toegankelijk. Ook het Lingepark krijgt een meer open karakter en wordt uitnodigender voor publiek en geschikt voor evenementen.
- De planvoorbereiding vindt plaats in nauw overleg met het bestuur van de watersportvereniging.

Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?

Programma Nr. Omschrijving			2018	2019	2020	2021
2 Wonen, werken en bedrijven						
	2.1	Duurzaamheid: Uitvoeringsagenda Geldermalsen energieneutraal in 2030	188.000	0	0	0
	2.2	Omgevingswet	50.000	0	0	0
totaal programma 2			238.000	0	0	0

Speerpunten

Economische ontwikkeling

Hondsgemet:

Dekking van de voorbereidingskosten kan gevonden worden in de algemene reserves grondexploitaties. Wanneer besloten wordt tot in exploitatie nemen van (delen van) het gebied, kunnen de voorbereidingskosten in de grondexploitatie worden overgenomen.

Centrumgebied Geldermalsen

In februari 2017 heeft de raad besloten het Gebiedsfonds Centrum te voeden tot een bedrag van € 2,5 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd uit globale ramingen voor de vernieuwing van de Geldersestraat (€ 0,5 miljoen) en de kwaliteitsslag haven en Lingepark (€ 2 miljoen). De ramingen zijn voor de voorbereidingstrajecten de kaders waarbinnen wordt gewerkt.

Bij het opstellen en uitwerken van de plannen zal beter inzicht ontstaan in praktische haalbaarheid en kosten van de projecten en ook de bijdragen van andere partijen. Aan de raad zal (volgens planning in 2018) voor beide projecten een realisatie- en investeringsbesluit worden gevraagd op basis van voldoende concreet uitgewerkt plannen en ramingen.

Overig nieuw beleid

Duurzaamheid

In het Uitvoeringsplan is aangegeven welke acties er tot 2019 nodig zijn om een eerste aanzet te geven om te komen tot energieneutraliteit in 2030. Een deel van het geld is nodig om de in 2016 en 2017 in gang gezette ontwikkelingen, die met cofinanciering van de provincie tot stand zijn gekomen, te kunnen continueren. Voorwaarde voor cofinanciering was dat de gemeente vanaf 2018 zelf financiert. Wij stellen voor dat in ieder geval in 2018 te doen en over verdere invulling vanaf 2019 e.v. voor de nieuwe gemeente West Betuwe afspraken te maken in de loop van 2018.

In de Kadernota 2017 is voorgesteld incidenteel € 100.000 te reserveren voor uitvoering van het duurzaamheidsprogramma in 2018. Nu het uitvoeringsprogramma concreet vorm heeft gekregen blijkt € 88.000 additioneel nodig om de ambities te kunnen waarmaken. In totaal wordt in deze begroting incidenteel € 188.000 vrijgemaakt voor het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2018.

Omgevingswet

In 2017-2018 stellen we de bouwstenen voor een nieuwe Omgevingsvisie op. Het Bidbook dat samen met Neerijnen en Lingewaal wordt opgesteld is een belangrijke bouwsteen, maar zal op verschillende onderwerpen moeten worden aangevuld. Denk hierbij aan inventariseren van gegevens over geluid, geur, trillingen e.d.

In 2017-2018 houden we bij het vormgeven van de nieuwe organisatie en werkprocessen voor de gemeente West Betuwe rekening met de Omgevingswet.

In 2017-2019 brengen we in beeld welke aanpassingen aan de ICT-infrastructuur nodig zijn om aan wettelijke eisen te voldoen. De benodigde aanpassingen worden voor 1 juli 2019 doorgevoerd.

In 2017 - 2020 worden medewerkers bijgeschoold om het werken volgens de doelstellingen van de Omgevingswet.

Voor aanvullende onderzoeken, voorbereiden van de ICT-infrastructuur en bijscholing zullen kosten gemaakt worden, die door de via de kadernota beschikbaar gestelde € 50.000 worden gedekt.

Risico's

Duurzaamheid

In het herindelingsadvies is door de gemeente West Betuwe aangegeven dat ook zij in 2030 energieneutraal wil zijn. Dit is een stevige uitdaging die alleen gehaald kan worden met de medewerking van alle partijen in West Betuwe; inwoners, bedrijven, verenigingen enz. Daar is geld voor nodig om te onderzoeken, te stimuleren, te controleren en te handhaven.

Omgevingswet

De Omgevingswet wordt als een grootschalige wetswijziging beschouwd. De invoering hiervan raakt veel onderdelen van de gemeente. Veel medewerkers zullen met de wet te maken krijgen. De kosten van de invoering zijn tot op heden nog moeilijk in beeld te brengen, hier ligt een financieel risico.

Gelijktijdig met de voorbereidingen op de Omgevingswet loopt het fusietraject voor de gemeente West Betuwe. Dit vraagt ook veel capaciteit van medewerkers. Hier ligt een risico op ondercapaciteit.

Omdat de fusiedatum vast ligt en informatie over de Omgevingswet gedurende dit proces beschikbaar komt, bestaat er een risico dat er keuzes worden gemaakt voor inrichting van de organisatie en werkprocessen voor West Betuwe die als gevolg van later beschikbare informatie over de Omgevingswet niet optimaal blijken te zijn.

Economische ontwikkeling

Hondsgemet;

- In het kader van het Regionaal Programma Bedrijventerrein zal nadrukkelijk worden gekeken naar de uitgifte van Hondsgemet-Noord en of er overige capaciteit is op andere industrieterreinen (SER-ladder).

Centrum Geldermalsen

- De projecten Vernieuwing Geldersestraat en Kwaliteitsslag jachthaven en Lingepark hebben in financiële zin een laag risico. Voor de projecten is in het Gebiedsfonds Centrum een budget beschikbaar. Mocht bij uitwerking van de plannen blijken dat het beschikbare budget niet toereikend is, dan kunnen nieuwe afwegingen worden gemaakt over versobering, extra budget of het schrappen van onderdelen.
- Wel is er het risico dat bij het schrappen van plannen of essentiële planonderdelen het vertrouwen wordt geraakt van de partners waarmee de plannen in nauwe samenwerking zijn opgesteld. Het imago van de gemeente zou hiermee schade oplopen.

Verbonden partijen

GR Regio Rivierenland

Bijdrage aan programma	De Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling van tien gemeenten. Voor en door de gemeenten worden voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd op verschillende beleidsterreinen. In het kader van Programma 2, vindt regionale samenwerking plaats rond drie speerpunten: Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme. Vanuit deze speerpunten worden aan de hand van een meerjarenprogramma (Ambitiedocument) door (hogere) overheden en maatschappelijke partners projecten gerealiseerd. Dit gebeurt in steeds wisselende samenwerkingsvormen tussen overheden, bedrijfsleven, onderwijs en andere maatschappelijke partners. De Regio Rivierenland faciliteert de speerpuntberaden en organisaties in hun samenwerkingsopgave. Onderdeel van het faciliteren is het genereren van geldstromen en subsidies. Deze worden verleend via het Regionaal Investeringsfonds. Daarnaast is gestart met Lobby & Branding van de Regio Rivierenland, met als doel het stimuleren van economische en recreatieve activiteiten. Ook vindt afstemming plaats op het gebied van ruimtelijke ordening (o.a. capaciteit bedrijventerreinen) en volkshuisvesting.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Op basis van het Regionaal Ambitiedocument 2016-2020 worden ook in 2018 projecten uitgevoerd rond de drie speerpunten Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme. Voor 2018 gaat het om de uitvoering van onder andere de volgende projecten, waarvan het primaat bij overheden ligt: gezamenlijke lobby & branding, het initiëren van initiatieven agrilogistiek en duurzaamheid, netwerkontwikkeling Regionaal Bureau Toerisme, Greenport Gelderland en Logistieke Hotspot Rivierenland, strategisch ruimtelijke visie, doorontwikkeling van het Regionaal Acquisitiepunt (RAP) naar ROB, het aanjagen van initiatieven rond Agro-Toerisme en het aanjagen van toeristisch aanbod. Optimaliseren digitale infrastructuur Inmiddels is vanuit de Europese Commissie toestemming om in een overheidsmodel breedband beschikbaar te maken, nu de markt het ontsluiten van breedband in het buitengebied niet oppakt. Wanneer eind 2017 regionaal en lokaal (in de gemeenteraad) de besluiten worden genomen over de organisatie en financieringsvorm waarin het overheidsmodel gegoten wordt, kan de aanleg van breedband in het buitengebied in 2018 van start gaan.

GR Avri

Bijdrage aan programma	De Avri verzorgt de inzameling en het beheer van het huishoudelijk afval. Het Algemeen Bestuur is bevoegd gezag voor het vaststellen van verordeningen en de afvalstoffenheffing. Kader voor de inzameling is inzamelsysteem "Goed Scheiden Loont"; ook wel aangeduid als het basispakket. Naast de inzameling van het huishoudelijk afval neemt de gemeente ook diensten af uit het zogenaamde pluspakket. Voorbeeld hiervan zijn de jaarlijkse zwerfvuilactie, die samen met De Lingeborgh wordt georganiseerd.
-------------------------------	---

	Ook de gratis compostactie en het innemen van taxussnoeiafval, waarin belangrijke grondstoffen zitten voor kankermedicijnen, zijn activiteiten vanuit het pluspakket.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Vanuit het landelijk programma VANG (van afval naar grondstof) is de insteek te komen tot een circulaire economie en er zijn scherpere doelstellingen geformuleerd om minder afval te produceren (preventie) en een forse reductie van het restafval te bewerkstelligen. De Avri heeft een regionaal beleidsplan op (2017-2020) deze doelen te bereiken. Naast de milieudoelstellingen zal ook worden ingezet op het voorkomen van stijging of verlaging van de afvalstoffenheffing.

GR Omgevingsdienst Rivierenland

Bijdrage aan programma	De Omgevingsdienst Rivierenland heeft als doel de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving op het terrein van de WABO wetgeving voor de 10 gemeenten in de Regio Rivierenland uit te voeren. Voor Geldermalsen betreft dat de terreinen bouwen en milieu. Daarnaast adviseert de ODR de gemeente op de terreinen bodem, lucht, geluid, externe veiligheid, monumenten en flora en fauna.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	De bedoeling is dat vanaf 2018 wordt gewerkt met een output begroting. Inzet van de ODR hierbij is de 95%-105% regeling toe te gaan passen. Dat betekent dat als de gemeente minder dan 95% van de in 2013 ingebrachte capaciteit afneemt, de ODR de gemeente moet terugbetalen en indien meer dan 105% van de capaciteit wordt afgenomen, de gemeente de ODR bijbetaalt. Voor de nieuwe begroting worden ook de kengetallen vernieuwd. Zowel het de outputbegroting als de nieuwe kengetallen kunnen aanzienlijk effect gaan hebben op de bijdrage van de gemeente Geldermalsen (en de overige deelnemers) aan de gemeenschappelijke regeling. Momenteel wordt bezien of 2018 als overgangsjaar kan worden ingericht, ook om ervaring op te doen met de nieuwe kengetallen. De concrete omvang van de mogelijke extra bijdrage in 2018 is nog niet bekend. Zie ook de risicoparagraaf van deze begroting.

Stichting Logistieke Hotspot

Bijdrage aan programma	De Logistieke Hotspot Rivierenland (LHR) is een economisch ontwikkelingsproject waardoor de regio als logistiek centrum verder op de kaart wordt gezet met een regionale netwerkorganisatie (overheden, onderwijs en bedrijfsleven). Het is een vorm van publiek-private samenwerking. Stichting Aandelenbeheer Logistieke Hotspot Rivierenland is enig aandeelhouder van de Logistieke Hotspot Rivierenland BV. De BV voert projecten uit en zorgt daarnaast voor nationale en internationale acquisitie. De gemeente Geldermalsen participeert hierin.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	De regiogemeenten beraden zich over de juridische vorm van de huidige Stichting Logistieke Hotspot in relatie tot de exploitatie van de LHR. Gestreefd wordt naar een Logistieke Hotspot 2.0, waarbij een andere financieringsopzet wordt beoogd.

De financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Wonen, werken en bedrijven	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Taakvelden BBV (incl. reserves)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lasten (x 1.000)						
0.64 Belastingen overig	0	0	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	1.148	6.084	3.543	136	142	142
3.1 Economische ontwikkeling	170	275	158	165	165	165
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	658	9.728	675	4	36	36
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	58	42	79	79	79	79
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	6	10	5	5	5	5
5.4 Musea	0	0	7	7	7	7
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	150	59	30	30	30	30
7.4 Milieubeheer	621	504	735	547	547	547
8.1 Ruimtelijke Ordening	811	137	586	586	586	586
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	3.664	4.656	3.554	3.571	3.152	3.816
8.3 Wonen en bouwen	1.295	1.247	1.426	1.365	1.365	1.365
Totaal Lasten	8.581	22.742	10.798	6.495	6.114	6.778
Baten (x 1.000)						
0.64 Belastingen overig	0	0	40	40	40	40
0.10 Mutaties reserves	171	69	657	475	515	522
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.028	15.511	3.937	48	48	48
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	43	45	47	47	47	47
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	0	0	0	0	0
5.4 Musea	0	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	150	55	55	55	55	55
7.4 Milieubeheer	-5	4	4	4	4	4
8.1 Ruimtelijke Ordening	222	133	133	133	133	133
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	6.962	4.576	3.003	3.020	2.593	3.250
8.3 Wonen en bouwen	850	622	622	622	622	622
Totaal Baten	11.421	21.015	8.498	4.444	4.057	4.721
Exploitatieresultaat na bestemming	2.839	-1.726	-2.301	-2.051	-2.057	-2.057

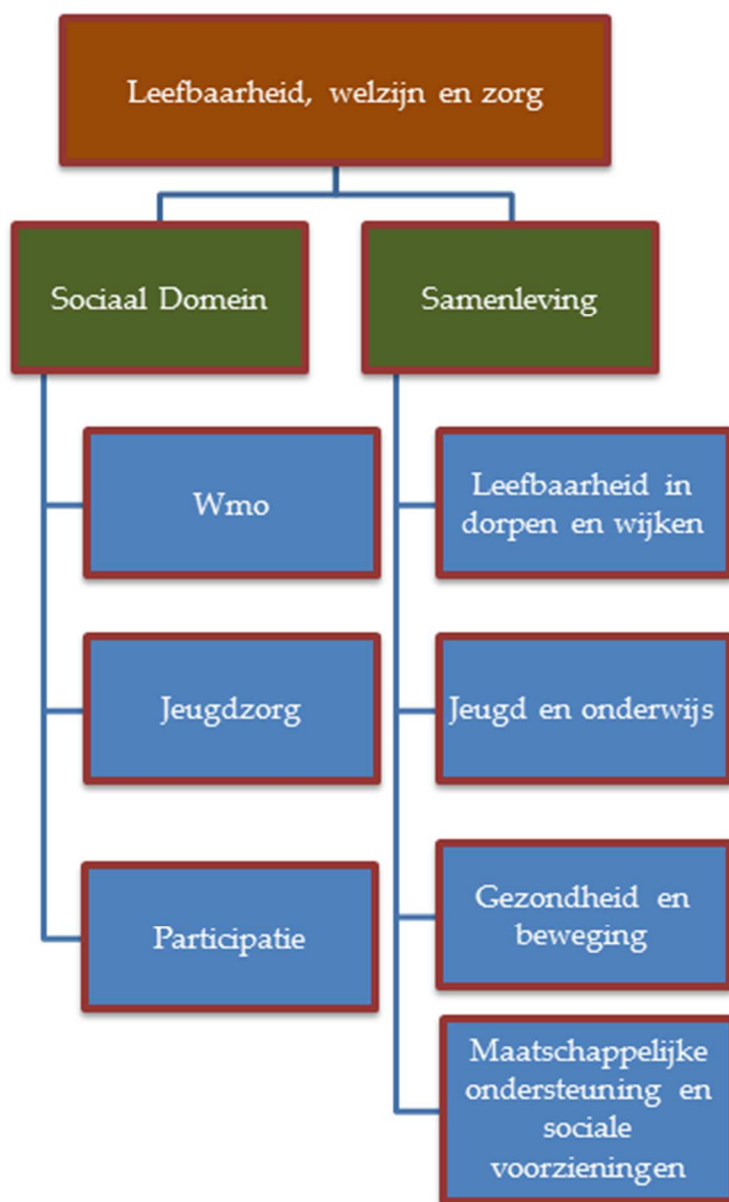
De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves van het programma zijn hieronder weergegeven.

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Taakvelden BBV mutaties reserves	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Toevoegingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	1.148	6.084	3.543	136	142	142
Totaal toevoegingen	1.148	6.084	3.543	136	142	142
Onttrekkingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	171	69	657	475	515	522
Totaal onttrekkingen	171	69	657	475	515	522
Saldo mutaties reserves	977	6.014	2.887	-339	-373	-381

3 Leefbaarheid, welzijn en zorg

Programma in één oogopslag

Stip op de horizon

'Meedoen in de samenleving' is het motto van dit programma.

Geldermalsen zet in op een samenleving waarin iedereen mee kan doen, een inclusieve gemeente heet dat. Dat vertaalt zich onder meer in een ruimhartig minimabeleid, een breed samengesteld Kernteam met oog en oor voor inwoners die extra ondersteuning nodig hebben en het initiëren en actief meedoen in projecten op het gebied van bevordering van gezondheid, sport en educatie.

De gemeente brengt inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven bij elkaar en wil waardevolle initiatieven uit de gemeenschap ondersteunen. We willen ruimte geven voor de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners. De dorpen bepalen zoveel als mogelijk hun eigen leefbaarheidsagenda. De komst van Dorpsplannen, van en door het dorp gemaakt, worden financieel gestimuleerd.

Sinds 2015 heeft de gemeente nog meer verantwoordelijkheid gekregen binnen het sociale domein. De transformatie hierbinnen is echter nog lang niet klaar en feitelijk pas begonnen. De gemeente – al dan niet op de achtergrond – stimuleert en vervult zo nodig de rol van regisseur. De transformatie gaat daarmee vorm krijgen en draagt bij aan het sociale gezicht van Geldermalsen.

Relatie met andere programma's

Tussen de programma's in deze begroting bestaan onderlinge relaties.

Programma 3 (Leefbaarheid, welzijn en zorg) en programma 2 (Wonen, werken en bedrijven) heeft diverse dwarsverbanden zoals:

- (preventieve) woningaanpassingen
- verschillende woon/zorg-initiatieven

De samenhang met programma 4 (Landschap, verkeer en openbare ruimte) komt naar voren bij:

- dorpsplannen
- onderwijsgebouwen
- vervoer
- speelvoorzieningen
- sportvelden

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Beleidsnotitie Wmo en jeugdzorg 2017-2020	gemeenteraad	4e kwartaal 2016	eind 2020
Algemene subsidieverordening voor maatschappelijke activiteiten 2014	gemeenteraad	22 april 2014	geen einddatum
Nadere regels subsidie maatschappelijke activiteiten 2014	college	13 september 2014	geen einddatum
Beleidskader sturing, bekostiging en inkoop transitie Jeugdzorg en AWBZ Wmo,	gemeenteraad	22 april 2014	jaarlijkse herziening
Lokale sturing en bekostiging Jeugdzorg&Wmo	gemeenteraad	27 mei 2014	jaarlijkse herziening
Start en inrichting Sociale Kernteams (Groeinota Sociale Kernteams)	gemeenteraad	27 mei 2014	geen einddatum
Verzekering risico's transitie Wmo en Jeugd	gemeenteraad	1 juli 2014	jaarlijkse herziening
Verordening Jeugdhulp 2015 Geldermalsen	gemeenteraad	oktober 2014	geen einddatum
De regionale visie op het sociale domein 'De samen redzame samenleving'	gemeenteraad	26 februari 2013	geen einddatum

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Lokale visie op het sociale domein 'Naar een vitale samenleving'	gemeenteraad	26 februari 2013	geen einddatum
Contouren in ontwikkeling. Naar een samen redzame samenleving	gemeenteraad	oktober 2013	geen einddatum
Privacyprotocol	college	januari 2015	geen einddatum
Notitie wonen en zorg	gemeenteraad	oktober 2013	2020
Tweede fase Lekker Thuis Wonen (Opplussen woningen, voorbereid op de toekomst)	college	30 oktober 2012	geen einddatum
Meldpunt informele zorg	college	december 2007	geen einddatum
Heroverweging combinatiefuncties (aantal)	college	september 2011	geen einddatum
Visie op Sport en bewegen	gemeenteraad	27 oktober 2015	geen einddatum
Activiteitenplan Sport en Bewegen 2026-2018	gemeenteraad	31 mei 2016	2018
JOGG nota	gemeenteraad	24 november 2015	geen einddatum
Nota Kunstgras	gemeenteraad	1 maart 2016	geen einddatum
Beleidsnota Kunst I en II	gemeenteraad	2006 en 2008	geen einddatum
Samenwerkingsovereenkomst gemeenten en Stichting Openbare bibliotheek	gemeenteraad	september 2005	geen einddatum
Convenant uitvoering Bibliotheekwerk 2015-2018	gemeenteraad	25 november 2014	2018
Subsidieverordening Openbare bibliotheek Rivierenland	gemeenteraad	juni 2007	geen einddatum
Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Geldermalsen 2015	gemeenteraad	3 maart 2015	geen einddatum
Procedure overleg onderwijshuisvesting gemeente Geldermalsen 2011	gemeenteraad	juni 2011	geen einddatum
Integraal Huisvestingsplan basisonderwijs	gemeenteraad	1 maart 2016	geen einddatum
Convenant voor- en vroegschoolse educatie	gemeente, scholen, voor-schoolse voorzieningen	februari 2014	geen einddatum
Verordening ruimte- en inrichtingseisen Peuterspeelzalen 2011	gemeenteraad	juni 2011	geen einddatum
Nota Handhaving en toezicht kinderopvang	college	november 2016	geen einddatum
Vaststellen zonetarief Regiotaxi	college	24 januari 2012	geen einddatum
Startnotitie Pilot Dorpsplannen	gemeenteraad	mei 2011	geen einddatum
Verordening Inburgering Geldermalsen 2010	gemeenteraad	september 2010	geen einddatum
Verordening Antidiscriminatievoorziening	gemeenteraad	september 2010	geen einddatum
Nota Lokaal antidiscriminatiebeleid 2015	gemeenteraad	oktober 2015	geen einddatum
Inhoudelijk model voor een regionale infrastructuur werk en inkomen (RIW)	gemeenteraad	26 maart 2013	geen einddatum
Beleidsregels terug- en invordering Wwb loaw loaz gemeente Geldermalsen	college	28 mei 2013	geen einddatum
Gemeenschappelijke Regeling Werkzaam Rivierenland	gemeenteraad	oktober 2014	geen einddatum
Beleidsregels bijzondere bijstand als lening en drempelbedrag bijzondere bijstand 2012	college	2 augustus 2011	geen einddatum
Beleidsregels bij bijstandverlening onder verband van krediethypotheek en pandrecht	college	17 augustus 2004	geen einddatum
Afstemmingsverordening Participatiewet, loaw, en loaz 2015	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum
Verordening Cliëntenparticipatie	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum
Verordening individuele inkomenstoeslag	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Handhavingsplan Participatiewet 2015-2019	gemeenteraad	16 december 2014	2019
Re-integratieverordening	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum
Verordening individuele studietoelage	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum
Verordening loonkostensubsidie	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum
Verordening Tegenprestatie	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum
Beleidsregels Reïntegratie en loonkosten-subsidie	college	24 maart 2015	geen einddatum
Beleidsregel individuele inkomenstoelage	college	24 maart 2015	geen einddatum
Beleidsplan Tegenprestatie	college	24 maart 2015	geen einddatum
Beleidsregel Kostendelersnorm	college	24 maart 2015	geen einddatum
Collectieve ziektekostenverzekering	college	december 2006	geen einddatum
Organisatorisch model voor de regionale infra-structuur werk en inkomen (RIW)	gemeenteraad	25 februari 2014	geen einddatum
Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 Geldermalsen	gemeenteraad	oktober 2014	geen einddatum
Calamiteitenprotocol Wmo en Jeugdwet	college	23 december 2014	geen einddatum
Besluit maatschappelijke ondersteuning 2015	college	december 2014	geen einddatum
Besluit jeugdwet Geldermalsen 2015	college	december 2014	geen einddatum
2e wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning Geldermalsen 2015	gemeenteraad	26-04-2016	geen einddatum
Nadere regeling Mantelzorgcompliment Geldermalsen	college	24-05-2016	geen einddatum
Verordening Adviesraad voor het sociaal domein	gemeenteraad	01-03-2016	geen einddatum
Uitvoeringsagenda transformatie sociaal domein	gemeenteraad	26-04-2016	geen einddatum
Beleid dorpshuizen in de gemeente Geldermalsen	gemeenteraad	28-04-2015	2019
Kadernota kunst, cultuur en erfgoed 2017 - 2020	gemeenteraad	31-01-2017	2020
Beleidsplan schuldhulpverlening	gemeenteraad	27 juni 2017	2018
Verordening culturele en sportieve deelname	gemeenteraad	2 juni 2017	geen einddatum
Beleidsregels Gebruikelijke hulp Jeugdhulp gemeente Geldermalsen 2017	college	mei 2017	geen einddatum

Relevante ontwikkelingen en trends

De transformatie in het sociale domein

Het proces van de transformatie in het sociaal domein is in volle gang en gaat het sociale gezicht van Geldermalsen vorm geven. Ook moet de transformatie meer leiden naar de inclusieve gemeente. De taken en verantwoordelijkheden voor jeugdzorg, Wmo en de Participatiewet vragen de komende jaren onze volle aandacht. Zo wordt op landelijk niveau beleid- en regelgeving steeds meer aangescherpt door ervaringen en jurisprudentie.

Dorps en wijkgericht werken/ Burgerparticipatie

De maatschappelijke tendens is om dorpen meer zeggenschap over hun eigen leefomgeving te geven en dit vanuit gemeenten ook te stimuleren. Binnen Geldermalsen geven we hier vorm aan door onder meer het stimuleren van het opstellen van dorpsplannen en de aanwezigheid van dorpsambtenaren.

De toekomst van peuteropvang

Er spelen momenteel een aantal ontwikkelingen op het gebied van voorschoolse voorzieningen:

1. Wet harmonisatie voorschoolse voorzieningen

1 januari 2018 is de beoogde invoeringsdatum van de Wet harmonisatie voorschoolse voorzieningen. Deze wet regelt dat peuterspeelzaalwerk en kinderopvang worden geharmoniseerd. Het peuterspeelzaalwerk wordt niet meer als zelfstandige categorie in de Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen opgenomen. Er is straks geen verschil meer in de financieringsstromen en kwaliteitseisen voor de kinderopvang (0-4 jaar) en het peuterspeelzaalwerk (peuteropvang 2,5 - 4 jaar). Voor beide voorzieningen kunnen werkende ouders kinderopvangtoeslag bij de Belastingdienst aanvragen.

2. Bestuursafspraken VNG en het rijk

In 2016 hebben het rijk en de VNG bestuursafspraken gemaakt om in de periode 2017-2021 voor alle peuters een plek in de voorschoolse voorzieningen/peuteropvang te realiseren.

3. Onderwijsachterstandenbeleid

Sinds 30 mei jl. is bekend dat het onderwijsachterstandenbeleid met dezelfde beleidsuitgangspunten gecontinueerd wordt in 2018. Dit in tegenstelling tot eerdere berichten. Het huidige beleid wordt met één jaar verlengd (met een bezuiniging van 7-11%) en de nieuwe regering zal beslissen over de verdeling van het onderwijsachterstanden budget voor 2019 en verder. Landelijk zal in 2018 € 65 miljoen bezuinigd worden op het onderwijsachterstandenbeleid. Voor Geldermalsen betekent dit waarschijnlijk een bezuiniging van ongeveer € 12.000.

Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat gemeenten hun beleid ten aanzien van voorschoolse voorzieningen moeten herzien. Subsidie voor *exclusief* de peuterspeelzaal organisaties is niet meer mogelijk. De gemeente is verantwoordelijk voor een aanbod voorschoolse voorzieningen voor alle peuters. Het aanbod moet adequaat en financieel toegankelijk zijn. Omdat werkende ouders kinderopvangtoeslag aan kunnen vragen bij de Belastingdienst, zal de gemeente peuters uit kostwinnersgezinnen in een regeling moeten voorzien die ook voor deze peuters de peuteropvang financieel toegankelijk maakt.

Het streven van gemeenten moet erop gericht zijn dat alle peuters een voorschoolse voorziening/peuteropvang bezoeken en dat er een extra aanbod is voor peuters die dat nodig hebben (voor- en vroegschoolse educatie, vve).

Kwaliteitsslag kinderopvang - Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK)

Naast bovenstaande ontwikkelingen rondom voorschoolse voorzieningen, zijn GGD GHOR Nederland en de VNG ook bezig met een grote kwaliteitsslag binnen de kinderopvang. Het doel van Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang is werken aan opvang van hoge kwaliteit en het verminderen van regeldruk; de kwaliteitseisen in de kinderopvang en het toezicht daarop moeten worden aangepast. Omdat sommige kwaliteitseisen niet zomaar losgelaten kunnen worden, is ervoor gekozen om in 2017 eerst te starten met een aantal pilots, om te kunnen experimenteren met de nieuwe insteek. Daarna moet blijken welke kwaliteitseisen per 1 januari 2018 definitief gaan veranderen in de wet en hoe het toezicht en de handhaving hierop vormgegeven moet worden.

Voor 2018 kan het dus zijn dat deze ontwikkelingen binnen de kinderopvang gevolgen hebben voor de urenverdeling van en afspraken met de GGD.

Indicatoren

Hieronder staan de verplichte set aan indicatoren. De bron van de gegevens, die we hebben opgenomen, is de website waarstaatjegemeente.nl.

De cijfers van waarstaatjegemeente.nl zijn niet altijd heel recent. De verwachting is dat in de loop van de jaren de actualiteit toeneemt. Ter vergelijking hebben we de cijfers voor heel Nederland opgenomen. De meest actuele cijfers vindt u op waarstaatjegemeente.nl.

Indicatoren Leefbaarheid, welzijn en zorg				
Indicator	Eenheid	Periode	Geldermalsen	Nederland
Absoluut verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2016	1,93	2,01
Relatief verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2016	19,07	26,88
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het vo en mbo onderwijs	2014	1,3%	2,0%
Niet-sporters	% niet wekelijkse sporters	2014	52,2	49,9
Banen	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	2016	903,5	744
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2015	1,24	1,45
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2015	2,63	6,58
Netto arbeidsparticipatie	% mensen tussen 15 en 67 jaar dat een baan heeft	2016	68,2	65,8
Personen met een bijstandsuitkering	aantal per 10.000 inwoners	2016	17,7	41,3
Lopende re-integratievoorziening	aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2016	113	255
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2016	8,7	10,7
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2016	0,5	1,2
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2016	0,5	0,5
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	aantal per 10.000 inwoners	2016	gegevens niet beschikbaar	62

Doelstellingen 2018

Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?

Harmoniseren en transformeren Sociaal beleid West Betuwe

Alle aandacht is in dit jaar gericht op het harmoniseren van het bestaande beleid met de gemeenten Lingewaal en Neerijnen in verband met de komst van de gemeente West Betuwe. Met geharmoniseerd beleid kan de nieuwe gemeentelijke organisatie passend worden ingericht.

Wat willen we bereiken ?

Harmoniseren en transformeren Sociaal beleid West Betuwe

Per 1 januari 2019 gaat Geldermalsen op in de gemeente West Betuwe. Voor die tijd zullen diverse beleidsdocumenten en werkwijzen op elkaar moeten worden afgestemd.

Resultaatindicator:

1. Minimaal die verordeningen en beleidsdocumenten die wettelijke verplicht zijn om te harmoniseren in het kader van de gemeentelijke fusie zijn gereed voor 1 januari 2019.

Wat gaan we daarvoor doen ?

Harmoniseren en transformeren Sociaal beleid West Betuwe

Wij gaan actief deelnemen aan werk- en harmonisatiegroepen West Betuwe. Binnen deze groepen wordt eerst geïnventariseerd welke beleidsdocumenten en verordeningen moeten worden geharmoniseerd. Hierna wordt bekeken welke documenten in 2018 moeten worden gewijzigd en welke op een later moment kunnen worden geharmoniseerd. Processen en werkwijzen zullen passend bij de harmonisatie worden ingericht.

Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?

Programma	Nr.	Omschrijving	2018	2019	2020	2021
3 Leefbaarheid, welzijn en zorg						
	3.1	(Digi)taalhuis	14.500	14.500	14.500	14.500
	3.2	Sociaal ondernemen	80.400	0	0	0
	3.3	Budget voor Dorpsplannen	45.000	0	0	0
	3.4	Indexering subsidies	16.350	16.350	16.350	16.350
totaal programma 3			156.250	30.850	30.850	30.850

Speerpunten

Harmoniseren en transformeren Sociaal beleid West Betuwe

De uitvoering van dit speerpunt kan worden opgevangen binnen de reguliere budgetten.

Overig nieuw beleid

(Digi)taalhuis

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) heeft in 2016 een onderzoek gedaan naar de regionale spreiding van geletterdheid in Nederland. De gemeente Geldermalsen is in dit onderzoek samengevoegd met Lingewaal en Neerijnen tot een gemeentecuster om tot een meer betrouwbare inschatting te komen. De schatting is dat in de gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal het percentage laaggeletterden ongeveer 5-8% is. Voor Geldermalsen zou dit betekenen dat er volgens deze cijfers in de groep mensen met een leeftijd ouder dan 16 (totaal ongeveer 21.500 inwoners) 1.075 – 1.720 laaggeletterden zijn. Dit is ondanks het percentage nog steeds een fors aantal. Gezien de schaal van de drie gemeenten is het denkbaar dat de exacte cijfers afwijken van deze inschatting en het percentage zelfs hoger ligt dan 5-8%.

Er is een aantal succesfactoren en randvoorwaarden bepalend voor het terugdringen van laaggeletterdheid. De basis voor het bereiken van substantiële aantallen deelnemers bestaat uit een kwalitatieve en brede samenwerking van partnerorganisaties, in combinatie met de inzet van een goed screeningsinstrument om laaggeletterden te herkennen. Een (Digi)Taalhuis, waarbij meerdere partners zijn aangesloten en waar mensen terecht kunnen voor advies en informatie, is volgens het rapport Slim samenwerking loont (2015) een goed startpunt.

Op verzoek van de gemeenteraad wordt in het (Digi)Taalhuis in 2016 en 2017 extra ingezet op laaggeletterdheid (inclusief beleid taal- en digitale vaardigheden – 24 november 2015). Gezien het succes van het digitaalhuis tot nu toe wordt voorgesteld, analoog aan de uitgesproken ambitie, de inzet van het (Digi)taalhuis structureel te maken. De huidige activiteiten kunnen dan ook na 2017 doorgang vinden.

In het (Digi)taalhuis vinden onder andere de volgende activiteiten plaats: inloopsprekuren, leerpunt, taalmaatjes, digisterker en klik & tik. Deze activiteiten vinden in een behoorlijk aantal plaats samen met een vrijwilligers. Het (Digi)taalhuis is een samenwerking van welzijnsorganisaties, ROC, vluchtelingenwerk, gemeente, kernteam, bibliotheek en stichting lezen en schrijven.

Structureel wordt t.b.v. taal en laaggeletterdheid ook ingezet op de bibliotheek op school en de voorschoolse voorzieningen. Voor bestrijding van (risico op) taalachterstanden hebben wij het VVE-programma.

Sociaal ondernemen

Voor nadere uitleg verwijzen wij u naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Budget voor dorpsplannen

Het is belangrijk dat dorpen zelf inspraak hebben over hun leefomgeving en zelf ook het nodige oppakken in het kader van de leefbaarheid. Dit kan integraal vastgelegd worden in een dorpsplan. Op basis van verzoeken, dorpen financieel ondersteunen voor het opstellen van een dorpsplan (€ 7.500) en het kunnen "scoren" van de quick wins (€ 7.500), voor het jaar 2018. En dat voor 3 dorpen, totaal € 45.000. Het gaat hier om dezelfde werkwijze als bij eerdere dorpsplannen.

Indexering subsidies

In de Nadere regels voor maatschappelijke activiteiten zijn de activiteiten beschreven die in aanmerking komen voor subsidie. Dit loopt uiteen van onderhoud van de sportvelden tot ouderenwerk.

Conform artikel 4 van de Subsidieverordening maatschappelijke activiteiten gemeente Geldermalsen 2014 worden subsidies jaarlijks geïndexeerd. De hoogte van de indexering wordt jaarlijks vastgesteld op het percentage van de stijging van de overheidsconsumptie (prognose voor 2018: 1,4%). Het geïndexeerde subsidiebedrag wordt verleend aan organisaties die voor de gemeente Geldermalsen bijdragen aan het bereiken van maatschappelijke effecten en beleidsdoelen.

Risico's

Harmoniseren en transformeren Sociaal beleid West Betuwe

Gelijktijdig met de transformatie en harmonisatie Sociaal Beleid loopt het fusietraject voor de gemeente West Betuwe. Dit vraagt ook veel capaciteit van medewerkers. Hier ligt een risico op ondercapaciteit.

Er is een grote kans dat een nieuw kabinet met voornemens komt op het gebied van sociaal beleid. Als deze voornemens dan wel wijziging wetgeving niet tijdig bekend zijn zullen de geharmoniseerde documenten al snel aangepast moeten worden. Ook is het beleid Sociaal Domein erg in ontwikkeling, mede op basis van jurisprudentie. Dit vergt een continue schakelen van medewerkers en bestuur.

Verbonden partijen

GR Werkzaak

Bijdrage aan programma	Werkzaak Rivierenland voert voor de gemeente Geldermalsen de Participatiewet uit. Werkzaak verzorgt de uitkeringen en de re-integratie voor de meeste klanten. Alleen klanten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt worden door de gemeente geholpen bij activering en re-integratie.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	De opdracht van Werkzaak is talenten te ontdekken bij inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt en werk-gevers te verleiden deze mensen kansen te bieden. Werkzaak draagt op deze wijze bij aan een participatiemaatschappij, waarin iedereen mee doet en waarin werkgevers kansen bieden en werkzoekenden kansen pakken. Voor 2018 zijn er geen belangrijke (nieuwe) doelstellingen geformuleerd. Hoofddoel is en blijft uitkering verstrekken waar dit strikt noodzakelijk is en uitkeringsgerechtigden zo snel mogelijk (weer) aan een baan helpen. Wel wordt in de vastgestelde begroting van Werkzaak gesproken over een toename van 22 fte voor de uitvoering van een aantal taken. Uw raad heeft hier een zienswijze op ingediend. In het Algemeen Bestuur zullen wij de onderbouwing kritisch bespreken en u hierover informeren.

GR GGD Gelderland-Zuid

Bijdrage aan programma	De GGD Gelderland-Zuid draagt zorg voor het uitvoeren van alle taken in het kader van de openbare gezondheidszorg, die in wet- en regelgeving zijn opgedragen aan gemeenten of aan gemeentelijke gezondheidsdiensten. Daarbij gaat het om het uitvoeren van taken voor van de gemeenten op de navolgende terreinen: • infectieziektebestrijding • medische milieukunde • jeugdgezondheidszorg • ouderengezondheidszorg • gezondheidsbevordering • epidemiologie • openbare geestelijke gezondheidszorg • forensische geneeskunde • technische hygiënezorg • het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen • het uitoefenen van toezicht op organisaties voor kinderopvang en peuterspeelzalen • reizigersadviesing en vaccinaties • voorzien in een Advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling • toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen:	2018 staat in het teken van het consolideren van de interne en externe processen van Veilig Thuis, alsmede het tot stand brengen van de samenwerking met de andere afdelingen van GGD Gelderland Zuid Voor 2018 heeft het bestuur geen bijzondere beleidsdoelen geformuleerd. Wel is men in discussie om van de begeleiding voor ouderen speerpunt van beleid te maken.

De financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Leefbaarheid, welzijn en zorg	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Taakvelden BBV (incl. reserves)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lasten (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	388	437	302	313	319	318
3.4 Economische promotie	20	22	28	28	28	28
4.2 Onderwijshuisvesting	2.089	2.136	1.752	2.138	2.264	2.293
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.390	1.278	1.348	1.415	1.424	1.445
5.1 Sportbeleid en activering	335	212	108	103	103	103
5.2 Sportaccommodaties	334	391	455	476	471	468
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	73	87	121	120	121	120
5.5 Cultureel erfgoed	11	10	10	10	10	10
5.6 Media	730	728	707	706	706	706
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	207	171	156	156	156	156
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.987	3.720	3.146	3.107	3.106	3.106
6.2 Wijkteams	382	281	745	694	716	716
6.3 Inkomensregelingen	6.289	4.635	5.658	5.693	5.699	5.639
6.4 Begeleide participatie	2.380	2.565	2.215	2.136	2.076	2.048
6.5 Arbeidsparticipatie	278	200	243	205	223	268
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	618	450	664	664	664	664
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.966	4.600	3.678	3.628	3.666	3.734
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2.811	2.236	3.084	3.055	3.051	3.067
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	49	49	49	49
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.293	1.640	1.440	1.440	1.440	1.440
7.1 Volksgezondheid	1.149	1.073	1.092	1.062	1.062	1.062
Totaal Lasten	27.730	26.872	27.001	27.198	27.354	27.440
Baten (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	311	95	96	126	158	156
3.4 Economische promotie	24	24	24	24	24	24
4.2 Onderwijshuisvesting	64	43	50	50	50	50
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	209	187	218	303	303	303
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	4	238	4	4	4	4
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	0	0	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0	0
5.6 Media	46	44	48	48	48	48
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	984	776	789	789	789	789
6.2 Wijkteams	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	3.396	3.082	3.687	3.755	3.773	3.751
6.4 Begeleide participatie	616	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	434	438	335	335	335	335
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	6.088	4.927	5.251	5.434	5.484	5.460
Exploitatieresultaat na bestemming	-21.644	-21.946	-21.747	-21.762	-21.870	-21.981

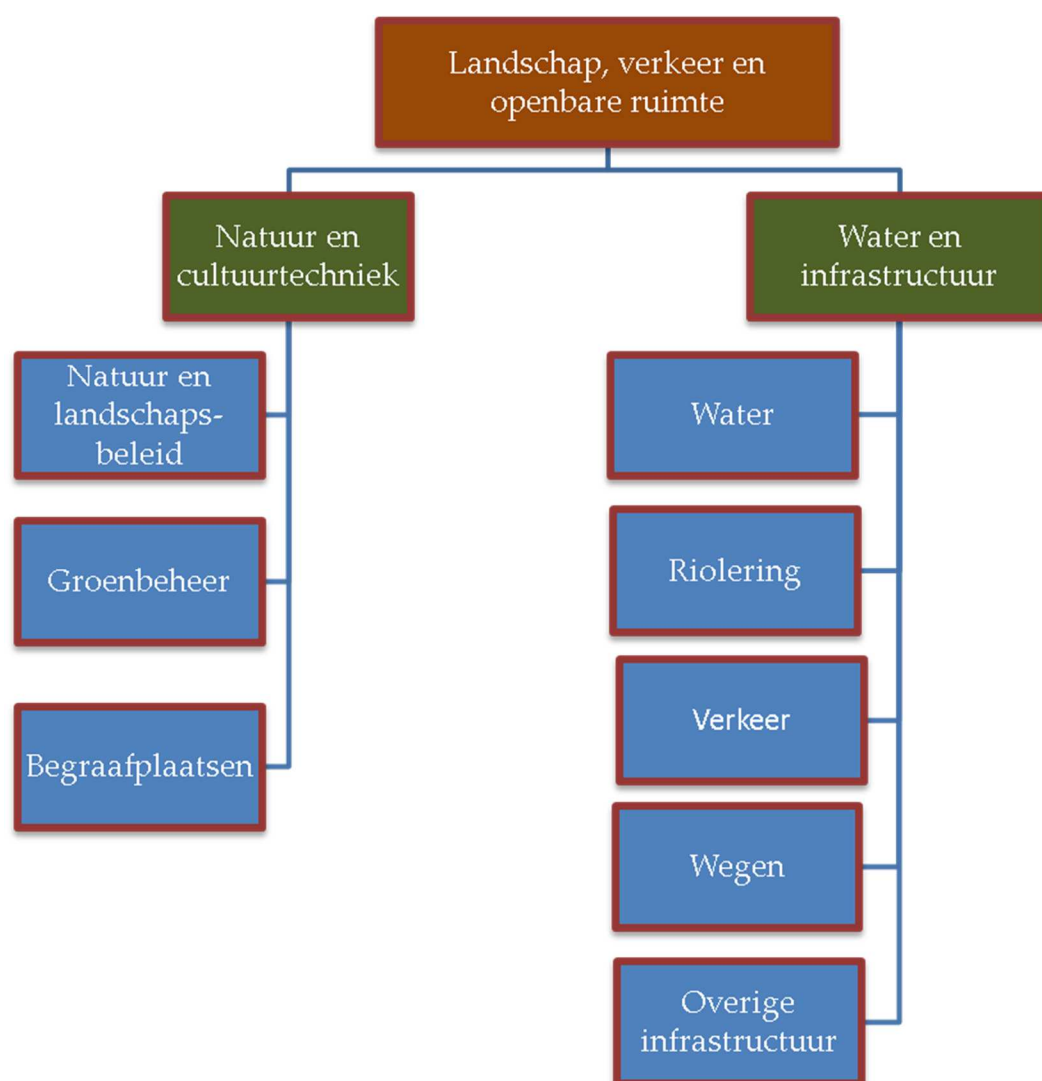
De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves van het programma zijn hieronder weergegeven.

Taakvelden BBV mutaties reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Toevoegingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	388	437	302	313	319	318
Totaal toevoegingen	388	437	302	313	319	318
Onttrekkingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	311	95	96	126	158	156
Totaal onttrekkingen	311	95	96	126	158	156
Saldo mutaties reserves	78	343	206	186	161	163

4 Landschap, verkeer en openbare ruimte

Programma in één oogopslag

Stip op de horizon

De overkoepelende beleidsdoelstelling bij dit programma is het behouden én benutten van het landschappelijke karakter van de gemeente. Tegelijkertijd moeten de ontwikkelingen in mobiliteit in goede banen geleid worden. Zoals elektrische fietsen en auto's en eco-combi's (extra lange vrachtwagens).

Uitgangspunt is om op een doelmatige en doeltreffende wijze de openbare ruimte en de infrastructuur in te richten en te beheren met voldoende aandacht voor leefbaarheid, verkeersveiligheid en landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Daarbij wordt zo veel als mogelijk het beheer planmatig uitgevoerd op een, over het algemeen, basis niveau.

We zoeken steeds meer de samenwerking met de inwoners. Dat is ook het uitgangspunt van de nieuwe gemeente West Betuwe. Inwoners willen we ruimte geven voor eigen verantwoordelijkheid. In onze eigen gemeente hebben we al langere tijd afspraken met speeltuinverenigingen over het onderhoud van de speelplaatsen, met sportverenigingen over het beheer van de velden en Groen Doen verklaringen voor het onderhoud van het groen in wijken/straten. Daar komen nieuwe ontwikkelingen bij:

- op wat grotere schaal, vanuit de dorpsplannen
- op een kleinere schaal, zoals met en door de inwoners verbeteren van de kwaliteit van het groen bij Groen van voldoende naar goed

Relatie met andere programma's

Tussen de programma's in deze begroting bestaan onderlinge relaties. Er is afstemming met programma 2 voor het speerpunt Duurzaamheid (in relatie tot het herziene beheerplan Openbare Verlichting en het toenemende gebruik van elektrische auto's).

Bij programma 3 is afstemming met het speerpunt dorpsgericht werken, met het oog op het werken met dorpsambtenaren en het besteden van het dorpsbudget.

Klimaatbestendig Geldermalsen wordt binnen de omgevingsvisie opgenomen in programma 2. Een aantal beleidspunten en te nemen maatregelen worden binnen het nieuwe Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan 2019-2023 opgenomen (opgesteld in WB verband).

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot en met
Mobiliteitsvisie Geldermalsen	gemeenteraad	januari 2017	2030 *
Verbreed gemeentelijk Rioleringsbeleidsplan, inclusief Stedelijk Waterplan	gemeenteraad	mei 2013	2018 **
Beleids- en beheerplan Begraafplaatsen	gemeenteraad	mei 2016	2021 **
'Malsen aan de Linge' Landschapsontwikkelingsplan	gemeenteraad gemeenteraad	maart 2012 maart 2008	geen einddatum
Beheerplan Groen	gemeenteraad	december 2009	2017 ***
Beheerplan Bomen	gemeenteraad	december 2011	2018 ***
Beheerplan Wegen	gemeenteraad	juli 2014	2019 ***
Beheerplan Bermen	college	juli 2014	geen planmatig beheer
Beheerplan Baggeren 2015-2029	gemeenteraad	juni 2014	2019 ***
Beheerplan Kunstwerken	gemeenteraad	juni 2010	2017 ***
Beheerplan Watergangen	gemeenteraad	januari 2013	2017 ***
Beheerplan Beschoeiingen	gemeenteraad	juni 2010	2018 ***
Beheerplan renovatie sportvelden	gemeenteraad	juni 2013	2017 ***
Beheerplan Hekwerken	gemeenteraad	juni 2010	2015 ***

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot en met
Beheerplan Overige gebouwen	gemeenteraad	juli 2013	2023 ***
Beheerplan Schoonhouden van wegen	gemeenteraad	juni 2015	2020 ***
Beleidsplan Openbare Verlichting	gemeenteraad	mei 2016	2021 ***

* De mobiliteitsvisie in WB verband wordt naar verwachting vastgesteld in mei 2018.

** Het vGRP en het beleids- en beheerplan begraafplaatsen in West Betuwe verband worden naar verwachting vastgesteld in november 2018.

*** actualisatie wordt in het kader van West Betuwe doorgeschoven tot na 1/1/2019, d.m.v. een separaat raadsvoorstel.

Relevante ontwikkelingen en trends

Nieuwe Natuurwet

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Natuurwet van kracht. De nieuwe Wet natuurbescherming vervangt straks 3 wetten;

- de Natuurbeschermingswet 1998
- de Boswet
- de Flora- en faunawet

De rijksoverheid vraagt gemeenten om een gebruiksvriendelijk loket. Voor inwoners en bedrijven is het belangrijk dat zij makkelijk en snel weten of een activiteit met mogelijk schadelijke gevolgen voor de natuur toelaatbaar is. De Omgevingsdienst Rivierenland ontwikkelt een eenvoudig stappenplan. Met het stappenplan ziet de toetser van plannen snel of activiteiten de natuur schaden. In de gemeente namen de afdelingen de natuurregels al op in hun werkwijze.

Klimaatbestendig Geldermalsen

De dorpen met haar buitengebieden zijn de plekken waar onze inwoners wonen, werken, ondernemen en hun vrije tijd doorbrengen. Een goede kwaliteit van de leefomgeving is essentieel.

Deze kwaliteit staat onder druk door klimaatveranderingen: heviger regen, langduriger droogte en meer warme dagen. Dit zorgt nu al voor schade aan gebouwen, openbare ruimte, gezondheid en economie.

Met elkaar (bewoners/bedrijven/overheid) zullen we, ieder vanuit zijn/haar verantwoordelijkheid, moeten inspelen op deze klimaatveranderingen. En door deze opgave te combineren met andere (fysieke) opgaven kunnen we een verbetering van de bebouwde kwaliteit bereiken. Beschikbare middelen worden op deze wijze zo efficiënt mogelijk ingezet.

Om hieraan invulling te geven gebruiken we een klimaatrap. De klimaatrap zoomt in op wateroverlast, waterschade, droogte, hittestress en smog.

Met deze klimaatrap werken we de integrale disciplines verder uit:

- wonen
- infrastructuur
- groen
- duurzaamheid
- recreatie
- water
- riolering

Straatparkeren mogelijk Btw-belast

Onlangs heeft de advocaat-generaal in een cassatieprocedure geadviseerd om het aanbieden van straatparkeren als Btw-belaste prestatie te beschouwen. Het Hof van Justitie moet nog een uitspraak hierover doen. Mocht het hof hierin meegaan, dan kan de uitspraak voor alle gemeenten die straatparkeren aanbieden grote gevolgen hebben. Over de parkeeropbrengsten zal dan Btw moeten worden afgedragen. Wij blijven deze ontwikkeling volgen.

Indicatoren

Hieronder staan de verplichte set aan indicatoren. De bron van de gegevens, die we hebben opgenomen, is de website waarstaatjegemeente.nl.

De cijfers van waarstaatjegemeente.nl zijn niet altijd heel recent. De verwachting is dat in de loop van de jaren de actualiteit toeneemt. Ter vergelijking hebben we de cijfers voor heel Nederland opgenomen. De meest actuele cijfers vindt u op waarstaatjegemeente.nl.

Indicatoren Landschap, verkeer en openbare ruimte				
Indicator	Eenheid	Periode	Geldermalsen	Nederland
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	2015	5	8
Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	2015	10	9

Doelstellingen 2018

Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?

Opstellen nieuw Beleid- en beheerplan begraafplaatsen en verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP)

Met de samenvoeging van de drie gemeenten tot de nieuwe gemeente West Betuwe per 1 januari 2019 is het belangrijk dat er met ingang van deze datum dezelfde tarieven gelden, voor zowel de begraafplaatsen als het rioolrecht. Hiervoor dient de komende 1,5 jaar een nieuw gezamenlijk Beleid- en beheerplan begraafplaatsen (2019-2023) en een Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (2019-2023) te worden opgesteld.

Wat willen we bereiken ?

Opstellen nieuw Beleid- en beheerplan begraafplaatsen en verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP)

Resultaatindicatoren:

1. In 2017/2018 opstellen van een gezamenlijk Beleid- en beheerplan begraafplaatsen (inclusief de nieuwe begraafplaats- en tarievenverordening) en dit eind 2018 vast te laten stellen voor de nieuwe gemeente. Ingangsdatum 1 januari 2019.
2. In 2017/2018 opstellen van een gezamenlijk Beheer- en beleidsplan vGRP en dit eind 2018 vast te laten stellen, inclusief de rioolheffing voor de nieuwe gemeente. Ingangsdatum 1 januari 2019.

Wat gaan we daarvoor doen ?

Opstellen nieuw Beleid- en beheerplan begraafplaatsen en verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP)

Beleid- en beheerplan Begraafplaatsen 2019-2023.

Afstemmen van het huidige beleid, beheer, kwaliteit en tarieven met Lingewaal en Neerijnen en dit harmoniseren tot een éénduidig beleid en beheer. Kwaliteit, efficiënte bedrijfsvoering, kostendekkendheid en aandacht voor en wensen van de rechthebbenden zijn hierbij belangrijk.

Beleid-en beheerplan Riolerings/water 2019-2023 (GRP).

Afstemmen van het huidige en nieuwe beleid, beheer, kwaliteit, tarieven rioolheffing en rioolbegroting met Lingewaal en Neerijnen en dit harmoniseren tot een éénduidig beleid en beheer. Eveneens het harmoniseren van huidige en nieuwe visie.

Opstellen van visie omtrent klimaatadaptatie, bedrijfsvoering, rolverdeling burgers en duurzaamheid krijgen extra aandacht.

Het nieuwe vGRP moet leiden tot één rioolheffing voor West Betuwe, incl. de vertaling van beleidskeuzes naar te nemen maatregelen.

Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?

Speerpunten

Opstellen nieuw Beleid- en beheerplan begraafplaatsen en verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP)

Beleid- en beheerplan begraafplaatsen 2019-2023

In 2016 is een nieuw beleids- en beheerplan vastgesteld. Momenteel is er dus geen budget beschikbaar om weer een nieuw plan op te stellen.

De externe kosten voor het opstellen van het nieuwe beleid- en beheerplan begraafplaatsen voor de gemeente West Betuwe bedragen € 65.000 en worden gedekt uit het fusiebudget.

Beleid en beheerplan Riolering/Water (GRP) 2019-2023

In het huidige GRP 2014-2018 is een bedrag gereserveerd groot € 40.000 (deel Geldermalsen) om een nieuw GRP op te stellen. De verwachting is dat dit budget voldoende is gelet op eerdere ervaringen en gezien het feit dat met 3 gemeenten 1 plan wordt opgesteld.

Overig nieuw beleid

Programma 4 kent geen nieuw beleid voor 2018.

Risico's

Opstellen nieuw Beleid- en beheerplan begraafplaatsen en verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP)

Beleid- en beheerplan begraafplaatsen

Het harmoniseren van het Beleid- en beheerplan begraafplaatsen is complex. Verschillende disciplines en belangen komen hier bij elkaar (kwaliteit, bedrijfsvoering, kostendekkendheid, klantvriendelijkheid en emotie). Bij het opstellen van het plan zal blijken wat de financiële gevolgen zijn voor de nieuwe gemeente en de rechthebbenden. Afhankelijk van de uitkomst moet voldoende aandacht worden besteed aan de implementatie en eventuele gevolgen/emoties van rechthebbenden.

Verbonden partijen

GR Natuur- en Recreatieschap Lingegebied

Bijdrage aan programma:	Samen met het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en het -schap Over-Betuwe het in stand houden van de BV Recreatiemaatschappij Rivierengebied. Deze B.V. voert de publieke taken van de drie Recreatieschappen uit. Deze publieke taken zijn het in stand houden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief- toeristische infrastructuur in het werkgebied van de Recreatieschappen, waarbij tevens bescherming van het landschappelijk karakter van het gebied wordt beoogd. Gemeente Geldermalsen participeert via de GR Natuur- en Recreatieschap Lingegebied.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen:	Binnen de gemeente Geldermalsen zijn geen nieuwe beleidsontwikkelingen te verwachten.

Merwede Lingelijn BV

Bijdrage aan programma:	De MerwedeLingelijn BV is een samenwerkingsverband tussen de zeven gemeenten gelegen aan de spoorlijn tussen Dordrecht en Geldermalsen. Het samenwerkingsverband heeft tot doel de kwaliteit van deze spoorlijn als openbaar vervoersvoorziening te verbeteren.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen:	Er zijn in verschillende gemeenten extra stations aangelegd en de entreegebieden bij de stations zijn vernieuwd. De belangrijkste verbeteringen aan de Merwede Lingelijn zijn in de achterliggende jaren uitgevoerd. Er resteert de mogelijke aanleg van een extra station in Gorinchem. Hierover is nog geen zekerheid. In 2017 wordt gezien in welke vorm voortzetting van de BV nog noodzakelijk is. Onderzocht wordt of het gewenst is de BV voor de mogelijke aanleg van het station in Gorinchem in slapende vorm in stand te houden.

De financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Landschap, verkeer en openbare ruimte	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Taakvelden BBV (incl. reserves)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lasten (x 1.000)						
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	4.251	444	1.007	991	480	483
1.2 Openbare orde en veiligheid	36	34	34	34	34	34
2.1 Verkeer en vervoer	4.380	3.402	3.127	3.223	3.780	3.797
2.2 Parkeren	105	65	54	54	54	54
2.3 Recreatieve havens	0	0	21	21	21	21
2.5 Openbaar vervoer	62	56	265	3.785	85	85
5.5 Cultureel erfgoed	114	130	184	149	135	135
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.669	1.947	1.770	1.754	1.749	1.740
7.2 Riolering	3.378	3.467	3.504	3.524	3.544	3.565
7.3 Afval	4	4	8	8	8	8
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	801	901	728	666	679	691
Totaal Lasten	15.800	10.450	10.702	14.209	10.569	10.613
Baten (x 1.000)						
0.63 Parkeerbelasting	371	392	326	326	326	326
0.10 Mutaties reserves	3.977	457	474	4.175	498	504
1.2 Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en vervoer	1.117	92	112	112	112	112
2.2 Parkeren	18	20	20	20	20	20
2.3 Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	10	0	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	7	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	33	5	6	6	6	6
7.2 Riolering	4.106	4.381	4.615	4.636	4.657	4.678
7.3 Afval	0	0	0	0	0	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	657	848	674	681	689	697
Totaal Baten	10.296	6.195	6.227	9.956	6.308	6.343
Exploitatieresultaat na bestemming	-5.504	-4.255	-4.472	-4.252	-4.261	-4.271

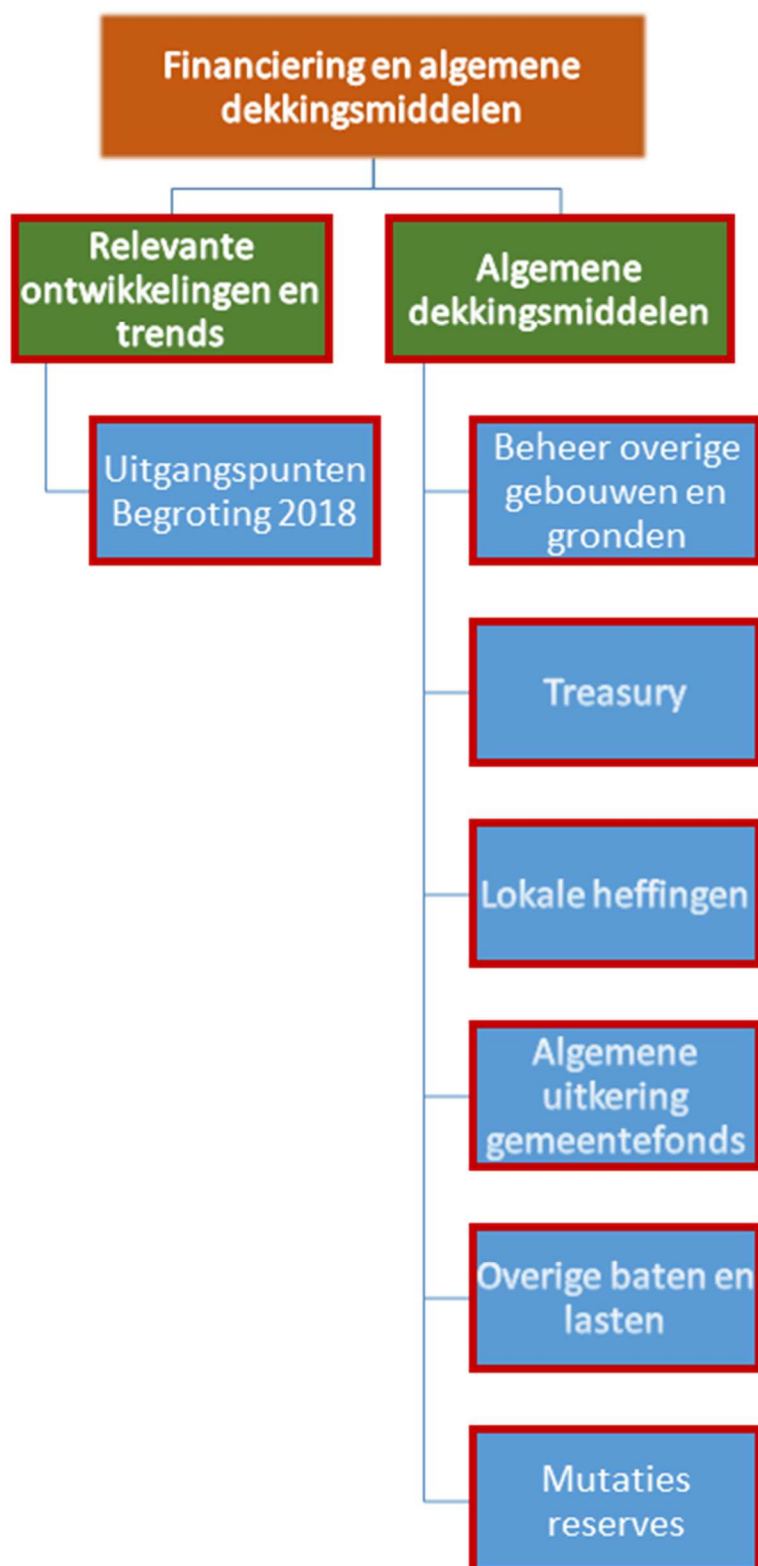
De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves van het programma zijn hieronder weergegeven.

Taakvelden BBV mutaties reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Toevoegingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	4.251	444	1.007	991	480	483
Totaal toevoegingen	4.251	444	1.007	991	480	483
Onttrekkingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	3.977	457	474	4.175	498	504
Totaal onttrekkingen	3.977	457	474	4.175	498	504
Saldo mutaties reserves	274	-13	532	-3.184	-18	-20

5 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Programma in één oogopslag

Stip op de horizon

Voor de gemeente Geldermalsen staat een gezonde financiële positie en beperking van de lokale lasten voor onze inwoners voorop. Een strakke financiële discipline dwingt soms tot pijnlijke keuzes, maar creëert uiteindelijk ook de ruimte om die projecten te realiseren die in het belang zijn van onze gemeenschap. Volgens de methodiek van de solide begroting kunnen wij tegenvallers binnen de begroting opvangen zonder dat bij elke grote tegenvaller een pakket van bezuinigingsmaatregelen moet worden getroffen. De onroerende zaakbelastingen (OZB) verhogen we alleen met een inflatiecorrectie en als blijkt dat er structurele exploitatie-overschotten zijn, onderzoeken we of het mogelijk is de tarieven te verlagen.

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot en met
Financiële verordening gemeente Geldermalsen	Gemeenteraad	26 maart 2013	Vervanging in 2017 *
Kadernota 2017 met de hierin opgenomen uitgangspunten voor de begroting 2018	Gemeenteraad	27 juni 2017	
Treasurystatuut	Gemeenteraad	26 september 2017	Geen einddatum
Verordening onroerende-zaakbelastingen 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum
1e wijziging van de verordening onroerende- zaakbelastingen 2017	Gemeenteraad	31 januari 2017	Geen einddatum
Verordening rioolheffing 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum
Verordening hondenbelasting 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum
Verordening toeristenbelasting 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum
Verordening lijkbezorgingsrechten 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum
Verordening marktgelden 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum
Verordening precariobelasting 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum
Verordening reclamebelasting 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum
Verordening parkeerbelastingen 2017-II	Gemeenteraad	27 juni 2017	Geen einddatum
Legesverordening 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum
Verordening afvalstoffenheffing Avri 2017	Algemeen Bestuur	22 december 2016	Geen einddatum

* Het herzien van deze verordeningen wordt in één harmonisatieslag door de Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe gedaan.

Relevante ontwikkelingen en trends

Vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De vernieuwing van het BBV heeft ook zijn weerslag gehad in deze programmabegroting. De meeste onderdelen zijn in de begroting 2017 verwerkt. Een aantal onderdelen konden pas in deze begroting verder uitgewerkt en verfijnd worden.

- De belangrijkste wijziging betreft het beter inzicht in de organisatiekosten. Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven zijn alle organisatiekosten transparant gerapporteerd. Dit houdt in dat organisatiekosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/producten in de betreffende taakvelden verantwoord zijn en de overhead centraal begroot op taakveld 0.4 Overhead, ondersteuning organisatie.
- Het toerekenen van overheadkosten aan samenhangende diensten waarvoor gemeenten kostendekkende tarieven mogen berekenen is voor de begroting 2018 helder en eenduidig bepaald en vastgelegd in de nog vast te stellen financiële verordening.
- Vanaf de primitieve begroting 2019 gaan we een stap verder en zal in de paragraaf lokale heffingen per dienst of product toegelicht worden hoe de algemene overhead zich verhoudt tot dergelijke heffingen. Daarmee wordt duidelijk dat gemeente Geldermalsen in ieder geval voor de berekening van tarieven een consistente systematiek hanteert en dit voor de raad en voor andere belanghebbenden ook zichtbaar is.
- In de begroting 2018 zijn alle investeringen geactiveerd conform het nieuwe BBV. Dit heeft vooral betrekking op de investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Tot 2017 had de gemeente nog keuzevrijheid om deze investeringen al dan niet te activeren en af te schrijven. Vanaf het nieuwe BBV wordt activeren verplicht voor investeringen die vanaf 2017 worden gedaan. Deze wijziging zal vanaf begroting 2018 zichtbaar worden.
- Voor gemeenschappelijke regelingen is het nieuwe BBV pas van toepassing met ingang van begrotingsjaar 2018. Er is in de nieuwe BBV voornamelijk bepaald op welke taakvelden gemeentelijke bijdragen worden begroot en verantwoord. Gemeente Geldermalsen voldoet aan de gestelde eisen.

Verantwoording rechtmatigheid door college van B&W uitgesteld

In het VNG-rapport 'Vernieuwing accountantscontrole gemeenten' uit 2015 is als aanbeveling opgenomen om de verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheid te verschuiven van de accountant naar het college van burgemeester en wethouders. De wetswijziging, die hiervoor werd aangekondigd, zou met ingang van verantwoordingsjaar 2018 in werking treden. De VNG, het ministerie van Binnenlandse Zaken, de NBA en andere betrokkenen voeren geregeld overleg over dit onderwerp. Het is niet duidelijk of alle gemeenten behoefte hebben aan deze wijziging, voor kleinere gemeenten zou het juist een verzwaring van de administratieve lasten kunnen betekenen. Daarom wordt er eerst een pilot gedaan met een aantal gemeenten. Afhankelijk van de resultaten van de pilot wordt besloten of de rechtmatigheidsverantwoording verplicht gesteld wordt. Als het doorgaat, betekent dit dat de invoering van de wetswijziging op zijn vroegst 2020 wordt.

Precariobelasting voor nutswerken

Op 21 maart jl. is de Eerste Kamer akkoord gegaan met het wetsvoorstel dat de precarioheffing op nutsnetwerken afschaft. In het wetsvoorstel is een overgangsbepaling opgenomen dat gemeenten die vóór 10 februari 2016 een verordening met tarief hebben vastgesteld kunnen blijven heffen tot en met 2021. Vanaf 2022 kan er derhalve geen precario meer geheven worden en ontstaat er derhalve een structureel financieel gat in de begroting.

Aangezien dit onderwerp zowel op de financiële situatie van de huidige gemeenten als de nieuw te vormen gemeente West Betuwe betrekking heeft, is het noodzakelijk dat de drie gemeenten hierover overeenstemming bereiken. Hierover hebben de drie gemeenteraden in 2017 een besluit genomen. Uitgangspunt van dit besluit is dat de gemeenten de niet geraamde opbrengsten (precariobelasting op elektraleidingen) vanaf 2017 reserveren voor harmonisatie en voor de geleidelijke afbouw van het tekort door de nieuwe gemeente.

Kanttekening hierbij is dat tegen de opgelegde aanslagen nog beroepszaken lopen. In het voorjaar van 2018 bezien wij of het noodzakelijk is om voor de nieuwe gemeente een alternatieve dekking voor de afschaffing van de precariobelasting te zoeken.

Indicatoren

Hieronder staan de verplichte set aan indicatoren. De bron van de gegevens die we hebben opgenomen is de website waarstaatjegemeente.nl.

De cijfers die op deze website staan zijn niet altijd heel recent. De verwachting is dat in de loop van de jaren de actualiteit zal toenemen. Ter vergelijking hebben we de cijfers voor heel Nederland opgenomen. De meest actuele cijfers vindt u op waarstaatjegemeente.nl.

Indicatoren Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
Indicator	Eenheid	Periode	Geldermalsen	Nederland
Gemiddelde WOZ waarde	€ 1.000	2016	269	209
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€	2017	882	650
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2017	933	723

Verbonden partijen

GR Belastingssamenwerking Rivierenland

Bijdrage aan programma:	Samenwerken bij de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen, alsmede bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van de vastgoedinformatie.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen:	BSR wil haar dienstverlening voortdurend verbeteren in het belang van haar deelnemers en burgers. In de (meerjaren)begroting is rekening gehouden met diverse ontwikkelingen zoals voortgaande standaardisatie, automatisering en digitalisering en voldoen aan wet- en regelgeving. In 2018 blijft BSR investeren in medewerkers, ondersteunende systemen en processen. Dit moet leiden tot efficiency en optimalisatie van belastinginkomsten voor de deelnemers tegen zo laag mogelijke kosten.

De financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Taakvelden BBV (incl. reserves)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lasten (x 1.000)						
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.258	1.055	630	655	630	625
0.5 Treasury	-1.258	2.858	-411	52	395	783
0.61 OZB woningen	266	282	293	298	306	305
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	107	32	26	22	22	22
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	6	0	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	29	284	391	388	371	368
0.10 Mutaties reserves	6.484	2.311	2.570	2.652	2.656	2.659
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2	0	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	6	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	6.900	6.822	3.499	4.067	4.380	4.762
Baten (x 1.000)						
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	449	154	158	158	158	158
0.5 Treasury	1.492	5.726	890	1.245	1.407	1.701
0.61 OZB woningen	4.182	4.111	4.204	4.243	4.277	4.296
0.62 OZB niet-woningen	3.443	3.136	3.342	3.348	3.352	3.358
0.64 Belastingen overig	3.205	3.215	3.217	3.217	3.217	3.217
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	29.820	29.355	31.137	31.336	31.470	31.515
0.8 Overige baten en lasten	255	222	222	222	222	222
0.10 Mutaties reserves	3.819	709	490	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	9	8	8	8	8	8
3.4 Economische promotie	102	100	102	102	102	102
Totaal Baten	46.776	46.736	43.770	43.879	44.213	44.577
Exploitatieresultaat na bestemming	39.876	39.914	40.271	39.813	39.834	39.815

De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves van het programma zijn hieronder weergegeven.

Taakvelden BBV mutaties reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Toevoegingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	6.484	2.311	2.570	2.652	2.656	2.659
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	7.756	0	0	0	0	0
Totaal toevoegingen	14.240	2.311	2.570	2.652	2.656	2.659
Onttrekkingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	3.819	709	490	0	0	0
Totaal onttrekkingen	3.819	709	490	0	0	0
Saldo mutaties reserves	10.421	1.602	2.080	2.652	2.656	2.659

Algemene dekkingsmiddelen

De samenstelling van het programma bestaat uit de volgende taakvelden.

Beheer overige gebouwen en gronden

De afname van de lasten bij het taakveld beheer overige gebouwen en gronden ten opzichte van 2017 wordt veroorzaakt door de lagere rentetoerekening aan de strategische gronden.

Treasury

Bij het taakveld Treasury worden onder andere het renteresultaat en de dividenduitkeringen geraamd van de aandelen van BNG Bank, Alliander en Vitens. Voor meer inzicht wordt verwezen naar paragraaf 4 Financiering.

Lokale heffingen

Voor meer inzicht in de lokale heffingen en economische promotie (=toeristenbelasting) wordt verwezen naar paragraaf 1 Lokale heffingen.

Algemene uitkering gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is geraamd op basis van de meest recente gegevens en maatregelen die in de Meicirculaire 2017 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn aangekondigd. De uitkering is berekend aan de hand van de maatstaven ingevolge de Financiële Verhoudingswet. Met de uitkomsten van de Septembercirculaire 2017 is bij de berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds nog geen rekening gehouden. Dit vanwege de late verschijningsdatum van deze circulaire.

Overige baten en lasten

Onder deze post worden onder andere de stelposten voor onvoorziene uitgaven, prijsstijgingen en areaaluitbreidingen.

Onvoorziene uitgaven

Voor de wettelijk verplichte post onvoorziene uitgaven is een stelpost van 126.000 euro opgenomen.

Vennootschapsbelasting (VpB)

De financiële effecten van de VpB-plicht zijn nog niet meegenomen.

Mutaties reserves

Voor meer inzicht in de mutaties reserves wordt verwezen naar paragraaf 8. In het overzicht hiervoor worden alleen de reservemutaties van dit programma weergegeven.

Paragrafen

1 Lokale heffingen

Algemeen

Het totale pakket van de gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat in 2018 uit elf verschillende belastingen/heffingen, welke gelegitimeerd worden door een door de gemeenteraad, of ander bevoegd orgaan, vastgestelde belastingverordening.

Voor de hoogte van de belastingtarieven en de leges gelden de volgende uitgangspunten:

- Voortzetten van gemaakte keuzes vanuit het verleden.
- Streven naar een volledige kostendekking bij leges en andere rechten.
- De gemeentelijke belastingen, welke onderdeel uitmaken van de woonlasten, te handhaven op het niveau van 2017.

Als uitgangspunt voor de raming van de belastinginkomsten wordt uitgegaan van de thans geldende, door de gemeenteraad vastgestelde, tarieven en de huidige kaderstellende nota lokale heffingen 2011-2014 (Nota lokale heffingen), vastgesteld in de raadsvergadering van 27 september 2011, nummer 13. Op dit moment is er (nog) geen actuelere nota en worden de uitgangspunten uit de eerder vastgestelde nota gecontinueerd.

In de door de gemeenteraad op 27 juni 2017, onder nummer 19, vastgestelde Kadernota 2017 is vastgelegd dat de inflatiecorrectie, op basis van een prognose van het Centraal Economisch Plan (CEP 2017), wordt geschat op 1,4%.

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 30 september 2008 besloten het college van burgemeester en wethouders toestemming te verlenen om Geldermalsen per 1 januari 2009 toe te laten treden tot de Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Rivierenland (BSR) te Tiel. Het bovenstaande betekent dat de BSR vanaf 1 januari 2009 de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ), de heffing, invordering en kwijtschelding van de onroerende-zaakbelastingen, hondenbelasting en rioolheffing verzorgt. Met ingang van het belastingjaar 2017 voert BSR ook de per 1 januari 2017 ingevoerde reclamebelasting uit.

De gemeente Geldermalsen gaat per 1 januari 2019 op in de nieuw te vormen gemeente West Betuwe. Ook de gemeenten Neerijnen en Lingewaal gaan op in deze nieuwe gemeente. Tijdens een overleg is besloten om voor de gemeentelijke belastingen, welke onderdeel uitmaken van de woonlasten, de inflatiecorrectie voor 2018 achterwege te laten. Dit is in de lijn met de besluitvorming binnen de gemeente Neerijnen en Lingewaal. Ook deze toekomstige fusiegemeenten zullen niet overgaan tot het verhogen van deze belastingen. Het betreft voor Geldermalsen de onroerende-zaakbelastingen en de rioolheffing.

Bij de heffingen/rechten (rioolheffing, lijkbezorgingsrechten, marktgelden, leges en afvalstoffenheffing) is er een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Bij deze heffingen/rechten mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak. Het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft aan dat er in de begroting 2018 een andere wijze van toerekening van de overhead en de rente moet plaatsvinden. De nieuwe toerekeningssystematiek kan gevolgen hebben voor de kostendekkendheid van de hierboven genoemde heffingen/rechten. Het is op dit moment nog niet duidelijk wat de gevolgen van de nieuwe toerekeningssystematiek zullen zijn. In het raadsvoorstel van 19 december 2017, waarin de belastingtarieven 2018 worden voorgelegd, zal de gemeenteraad over dit onderwerp nader worden geïnformeerd.

De heffing, invordering en inzameling van de afvalstoffenheffing is door de gemeente ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling Afvalverwerking Rivierenland (Avri). De Avri was tot 1 januari 2016 onderdeel van de Regio Rivierenland. Op 1 januari 2016 is de Avri uit de Regio Rivierenland getreden en als een afzonderlijke gemeenschappelijke regeling verder gegaan.

Beleidskader

Het beleidskader met betrekking tot de verschillende belastingen en heffingen is als volgt.

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Verordening onroerende-zaakbelastingen 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum*
1 ^e wijziging van de verordening onroerende-zaakbelastingen 2017.	Gemeenteraad	31 januari 2017	Geen einddatum*
Verordening rioolheffing 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum *
Verordening hondenbelasting 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum *
Verordening toeristenbelasting 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum *
Verordening lijkbezorgingsrechten 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum *
Verordening marktgelden 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum *
Verordening precariobelasting 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum *
Verordening reclamebelasting 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum*
Verordening parkeerbelastingen 2017-II	Gemeenteraad	27 juni 2017	Geen einddatum *
Legesverordening 2017	Gemeenteraad	20 december 2016	Geen einddatum*
Verordening afvalstoffenheffing Avri 2017	Algemeen Bestuur	22 december 2016	Geen einddatum *

* Genoemde verordeningen kennen geen einddatum. Wanneer er geen nieuw (raads)besluit wordt genomen tot wijziging, dan blijven de betreffende verordeningen/besluiten van kracht.

Onroerende-zaakbelastingen

Als gevolg van de uitvoering van de Wet WOZ worden in 2017 alle in de gemeente aanwezige onroerende zaken, met als waardepeildatum 1 januari 2017, door BSR voorzien van een nieuwe WOZ-waarde. Deze WOZ-waarde geldt voor het jaar 2018 als heffingsmaatstaf voor de OZB. In de Kadernota 2017 is vastgelegd dat de tarieven onroerende-zaakbelastingen voor 2018 worden verhoogd met de inflatiecorrectie. Tijdens de behandeling van de Kadernota 2017 is besloten om voor 2018 de inflatiecorrectie achterwege te laten. Dit is in de lijn met de besluitvorming binnen de gemeente Neerijnen en Lingewaal. Ook deze toekomstige fusiegemeenten zullen niet overgaan tot het verhogen van de OZB-tarieven voor 2018. In het meerjarig financieel dekkingsplan, behorende bij de begroting 2018, is al rekening gehouden met het achterwege laten van de inflatiecorrectie. De OZB wordt als een percentage van de (WOZ)waarde van de onroerende zaak geheven. De percentages voor 2017 zijn als volgt: eigenaren woningen 0,1489%, eigenaren niet-woningen 0,3174% en gebruikers niet-woningen 0,2592%. Rekening houdende met de nieuwe WOZ-waarden zal een aanpassing van de OZB-tarieven voor 2018 noodzakelijk zijn. De nieuwe tarieven voor 2018 zullen op 19 december 2017 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Rioolheffing

In het door de gemeenteraad op 28 mei 2013, onder nummer 11, vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan Geldermalsen 2014-2018 (GRP 2014-2018) is vastgelegd dat de tarieven voor 2018 worden verhoogd met een inflatiecorrectie. Naast genoemde inflatiecorrectie dienen de tarieven, op basis van het GRP 2014-2018, nog extra te worden verhoogd met 2,45%. Het toepassen van de inflatiecorrectie, plus de extra verhoging, betekent dat de tarieven met circa 3,90% zouden worden verhoogd. In tegenstelling tot hetgeen is opgenomen in het GRP 2014-2018 worden de tarieven voor 2018 niet verhoogd. In het kader van de komende fusie tussen de gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal wordt afgezien van een verhoging van deze tarieven.

Het basistarief 2018 blijft hierdoor op € 324,- per aansluiting. In de begroting 2018 is al rekening gehouden met de achterwege laten van de verhoging. De nieuwe toerekeningssystematiek, zoals deze is voorgeschreven in het nieuwe BBV, kan nog gevolgen hebben voor de tarieven 2018. De eventuele nieuwe tarieven voor 2018 zullen op 19 december 2017 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Hondenbelasting

Uitgangspunt voor de begroting 2018 is dat de tarieven voor 2018 dienen te worden verhoogd met de inflatiecorrectie van 1,4%. Het tarief voor de 1e hond komt daarmee voor 2018 uit op een bedrag van € 74,40 (tarief 2017 is € 73,20). De nieuwe tarieven voor 2018 zullen op 19 december 2017 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Toeristenbelasting

Uitgangspunt voor de begroting 2018 is dat het tarief voor 2018 dient te worden verhoogd met de inflatiecorrectie van 1,4%. Het tarief per persoon per overnachting komt hierdoor voor 2018 uit op € 0,71 (tarief voor 2017 is € 0,70). Het nieuwe tarief voor 2018 zal op 19 december 2017 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Lijkbezorgingsrechten

In het door de gemeenteraad op 31 mei 2016, onder nummer 9, vastgestelde Beleids- en Beheerplan Begraafplaatsen 2017-2021 is vastgelegd dat de tarieven van de graf- en de onderhoudsrechten worden bevroren en dat de jaarlijkse inflatiecorrectie achterwege blijft. De overige tarieven worden wel verhoogd met een inflatiecorrectie van 1,4%. In de begroting 2018 is al rekening gehouden met verhoging van de betreffende tarieven. De nieuwe toerekeningssystematiek, zoals deze is voorgeschreven in het nieuwe BBV, kan gevolgen hebben voor de tarieven 2018. De nieuwe tarieven voor 2018 zullen op 19 december 2017 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Marktgelden

In eerdergenoemde Nota lokale heffingen is voorgesteld om de tarieven jaarlijks te verhogen met een inflatiecorrectie. De verhoging, als gevolg van de inflatiecorrectie, is reeds verwerkt in de begroting 2018. De nieuwe toerekeningssystematiek, zoals deze is voorgeschreven in het nieuwe BBV, kan gevolgen hebben voor de tarieven 2018. De nieuwe tarieven voor 2018 zullen op 19 december 2017 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Precariobelasting

In de raadsvergadering van 24 september 2013, onder nummer 11, heeft de gemeenteraad besloten om per 1 oktober 2013 een precariobelasting op kabels en leidingen in te voeren.

Aardgasleidingnetwerk

De totale lengte van het te belasten het aardgasleidingnetwerk bedraagt 186.494 meter. Over het belastingjaar 2017 is inmiddels een aanslag opgelegd. Tegen deze aanslag is door de netwerkbeheerder (Liander) een gemotiveerd bezwaarschrift ingediend. Het bezwaarschrift moet nog worden voorzien van een uitspraak. De aanslagen over de belastingjaren 2013 t/m 2016 zijn al eerder opgelegd. Door de netwerkbeheerder is tegen deze aanslagen destijds geen bezwaar aangetekend.

Elektriciteitsleidingnetwerk

De totale lengte van het (eventueel) te belasten elektriciteitsleidingnetwerk bedraagt 419.625 meter. Over de belastingjaren 2013 t/m 2017 zijn inmiddels aanslagen opgelegd. Door de netwerkbeheerder is tegen deze aanslagen een bezwaarschrift ingediend.

Met als dagtekening 21 maart 2017 is door de gemeente Geldermalsen uitspraak gedaan op de bezwaarschriften over de belastingjaren 2013, 2014 en 2015. De bezwaarschriften zijn ongegrond verklaard. Door Allen & Overy is, namens Liander, tegen deze uitspraken beroep aangetekend. Ook bij de gemeenten Tiel en Culemborg heeft Allen & Overy met een soortgelijke motivering beroep aangetekend. De verweerschriften zijn inmiddels bij de Rechtbank ingediend. De verwachting is dat de uitspraken van de Rechtbank nog wel enige tijd in beslag zullen nemen.

Er is dus nog steeds geen volledige duidelijkheid over de mogelijkheid om ook het elektriciteitsleidingnetwerk in de heffing te betrekken. In den lande worden nog steeds gerechtelijke procedures gevoerd tegen gemeenten die precariobelasting heffen van netwerkbeheerders. Het voert te ver om in deze paragraaf uitgebreid in te gaan op de fiscaal-juridische aspecten van deze procedures. Van groot belang zijn in dit verband de arresten van de Hoge Raad van 24 juni 2016, betreffende de gemeenten Blaricum en Naarden. In deze arresten heeft de Hoge Raad beslist dat belanghebbende (Liander) -die het economische eigendom van de netwerken heeft- in civiel-juridische zin niet de rechtsopvolger is van de overeenkomsten uit het verleden en dat deze overeenkomsten daardoor een belastingheffing niet meer in de weg staan.

Er lopen bij het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, over de belastbaarheid van het elektriciteitsleidingnetwerk, ook nog procedures van de gemeente Zaltbommel en Maasdriel. Deze kunnen ook voor de gemeente Geldermalsen van betekenis zijn voor het heffen van precariobelasting over het elektriciteitsleidingnetwerk.

Het wetsvoorstel tot afschaffing van precariobelasting op kabels en leidingen van nutsbedrijven is op 21 maart 2017 aangenomen door de Eerste Kamer. Het kabinet had bij het indienen van zijn wetsvoorstel gekozen voor een overgangstermijn tot 1 januari 2027 zodat gemeenten de effecten kunnen opvangen van de inkomstenderving vanwege het afschaffen van deze vorm van precariobelasting. Op initiatief van de Tweede Kamer is de overgangstermijn nu gehalveerd. Onder de overgangsregeling kan een gemeente maximaal heffen naar het tarief zoals dat gold op 10 februari 2016. Zo wordt voorkomen dat de tarieven verder oplopen en het aantal gemeenten dat precariobelasting heft niet verder stijgt.

Rekeninghoudend met het kabinetsbesluit is het tarief van 2017 voor 2018 niet met een inflatiecorrectie verhoogd. Het tarief voor 2018 is derhalve gelijk aan dat van 2017 en bedraagt € 5,06 per strekkende meter.

Ondanks het feit dat het nog steeds niet volledig duidelijk is of het elektriciteitsleidingnetwerk door de gemeente Geldermalsen met succes kan worden belast is er in de begroting 2018 een opbrengst geraamd van € 3.066.962 (606.119 meter x € 5,06). Van dit bedrag wordt € 2.123.303 (419.625 meter x € 5,06) gestort in de bestemmingsreserve Precariobelasting. Voor alsnog wordt er van uitgegaan dat het belasten van het gasleidingnetwerk geen juridische problemen oplevert.

Parkeerbelasting

In de Kadernota 2016 is, op pagina 18 en 19, als prioriteit/speerpunt het onderdeel parkeren opgenomen. Als gevolg hiervan heeft er in het voorjaar van 2017 een optimalisering van het betaald parkeren plaats gevonden. De optimalisatie heeft vorm gekregen in de verordening parkeerbelastingen gemeente Geldermalsen 2017-II, welke in de raadsvergadering van 27 juni 2017 is vastgesteld en als ingangsdatum heeft 1 juli 2017.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

- De mogelijkheid tot mobiel parkeren.
- De maximale parkeertijd is voor alle betaald parkeerplaatsen geharmoniseerd op maximaal 4 uur.
- Het parkeertarief is voor alle betaald parkeerplaatsen gesteld op € 0,60 per uur.
- De opheffing van het belanghebbende parkeren aan de Genteldijk.
- De opheffing van betaald parkeren op de vrachtwagenparkeerlocatie aan de Rijnstraat en het betaald parkeren op het parkeerterrein aan de Oranje Nassaustraat.

De parkeervergunningtarieven zijn niet aangepast.

In eerdergenoemde Nota lokale heffingen is voorgesteld om de kostenopslag bij een naheffingsaanslag jaarlijks te verhogen naar het dan toelaatbare maximum.

De door de gemeente gehanteerde kostenopslag voor een naheffingsaanslag bedraagt in 2017 € 61,-- en gaat voor 2018 maximaal € 62,-- bedragen. Uitgangspunt voor de begroting 2018 is dat de parkeergeldtarieven en de parkeervergunningtarieven voor 2018 gelijk blijven aan zoals deze gelden vanaf 1 juli 2017. De verhoging van de kostenopslag met € 1,-- is reeds verwerkt in de begroting 2018. In de begroting 2018 is rekening gehouden met opbrengst van € 100.000,-- dit als gevolg van de afkoop van het betaald parkeren op het Prinses Maximaplein. Het nieuwe bedrag van de kostenopslag zal op 19 december 2017 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Reclamebelasting

Op verzoek van de plaatselijke ondernemersvereniging heeft de gemeenteraad op 20 december 2016 besloten om met ingang van het belastingjaar 2017 een reclamebelasting in te voeren.

De reclamebelasting wordt geheven voor openbare aankondigingen welke zichtbaar zijn vanaf de openbare weg en zich bevinden in een afgebakend gebied in het centrum van Geldermalsen.

De (netto)opbrengst uit de reclamebelasting wordt door de gemeente in de vorm van een subsidie aan de Stichting Ondernemersfonds Geldermalsen Centrum uitbetaald. Het uitgangspunt is dat de uitvoering van de reclamebelasting voor de gemeente budgettair neutraal verloopt. Dit betekent dat de door de gemeente gemaakte perceptiekosten worden verrekend met de bruto opbrengst aan reclamebelasting. In de begroting 2018 is al rekening gehouden met de financiële aspecten verbonden aan de uitvoering van de reclamebelasting. De reclamebelasting wordt uitgevoerd door BSR.

Bij de invoering van de reclamebelasting is afgesproken dat de heffing gebaseerd is op een activiteitenplan van de Stichting dat voor 1 september van het voorafgaande jaar wordt ingediend. Op basis daarvan wordt er vanuit gegaan dat het tarief van 2017 ook voor 2018 van toepassing is. Het basistarief voor 2018 bedraagt € 350,-- per vestiging.

Er is op dit moment een ontwikkeling gaande, welke in de toekomst, ook voor de reclamebelasting van belang kan zijn. Op 24 juni 2016 heeft de minister van BiZa een brief aan de Tweede Kamer gestuurd met als onderwerp "Hervorming gemeentelijk belastinggebied". In deze brief stuurt de minister o.a. aan op afschaffing van een aantal kleine belastingen, waaronder ook de reclamebelasting. Hoe en wanneer deze afschaffing vorm gaat krijgen is onduidelijk. De verwachting is, dat als het nieuwe kabinet tot afschaffing zal overgaan, dit op zijn vroegst per 1 januari 2019 of 2020 zal zijn. Of er analoog aan de afschaffing van de precariobelasting voor de nutsbedrijven een overgangstermijn (voor de precariobelasting gesteld op 5 jaar) komt is ook nog niet bekend. In veel gemeenten zijn de opbrengsten bestemd voor ondernemersfondsen (wat in Geldermalsen ook de bedoeling is), die vaak meerjarige afspraken hebben gemaakt met leveranciers. Het is dan ook nauwelijks voorstelbaar dat er geen overgangstermijn zal worden opgenomen. Mocht het zo zijn dat de afschaffing toch doorgaat en er geen overgangstermijn wordt opgenomen, dan is de reclamebelasting een goede opstap om te komen tot een Bedrijven Investeringszone (BIZ). Hiermee kan nagenoeg hetzelfde resultaat worden bereikt. Het voert te ver om in deze paragraaf nader in te gaan op de aspecten van een BIZ.

Legesverordening

In eerdergenoemde Nota lokale heffingen is voorgesteld om de tarieven jaarlijks te verhogen met de inflatiecorrectie. Uitgangspunt voor de begroting 2018 is dat het overgrote deel van de tarieven voor 2018 ten opzichte van 2017 stijgt met genoemde inflatiecorrectie. De meer/minderopbrengst, als gevolg van nog niet meegenomen inflatiecorrectie of van ten onrechte meegenomen inflatiecorrectie, of van een afwijkend stijgingspercentage, zal in de eerste wijzing van de begroting 2018 worden verwerkt.

Als gevolg van de eerder inwerking getreden Europese Dienstenrichtlijn (EDR) is de tarieventabel in drie titels onderverdeeld:

- Titel 1: Algemene dienstverlening.
- Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning.
- Titel 3: Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn.

Vanaf 2011, leefde de gedachte dat met betrekking tot de kostendekkendheid, het om de totale baten en lasten van het vergunningstelsel of de samenhangende vergunningstelsels ging. Niet iedere dienst afzonderlijk hoefde kostendekkend te zijn, maar het totaal van die diensten, zodat kruissubsidiëring tussen bepaalde diensten mogelijk was. Binnen titel 1 en 2 was per titel kruissubsidiëring mogelijk tussen de verschillende hoofdstukken. Binnen titel 3 was enkel kruissubsidiëring binnen elk hoofdstuk mogelijk. De Hoge Raad heeft echter op 13 februari 2015 in arrest bepaald dat de per 1 oktober 2010 in werking getreden Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) niet heeft geleid tot wijziging van artikel 229b van de Gemeentewet, of invoering van een andere wettelijke bepaling, zodat voor de vraag of de opbrengstlimiet wordt overschreden de kostendekkendheid op het niveau van de gehele verordening dient te worden beoordeeld.

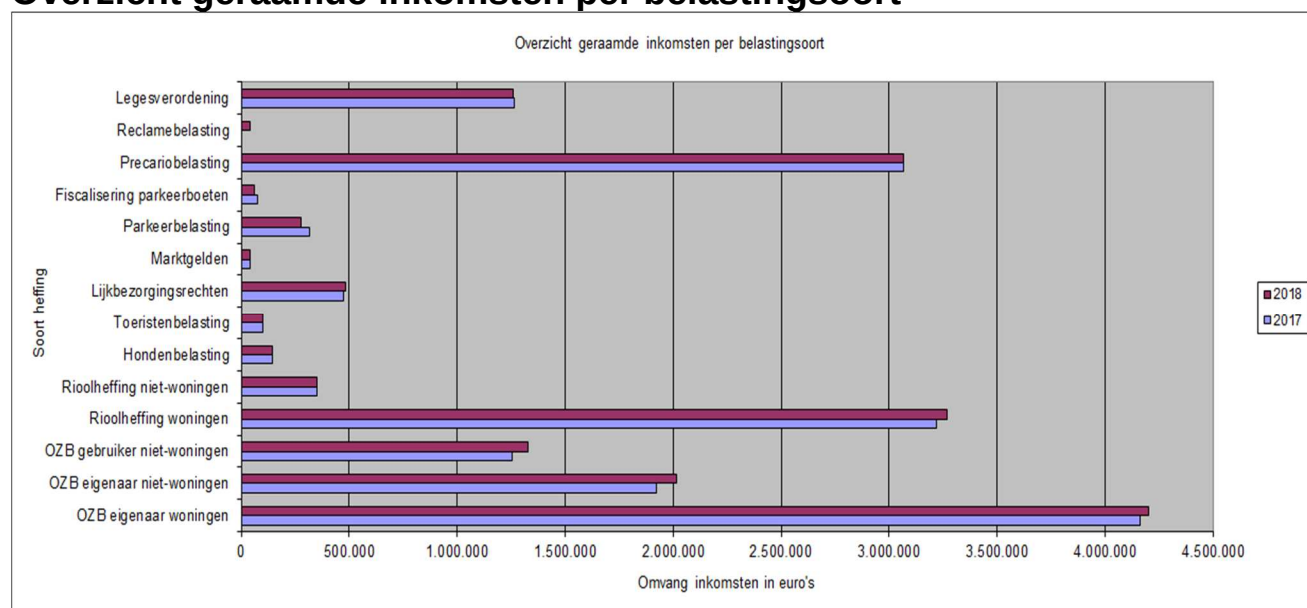
De nieuwe toerekeningssystematiek, zoals deze is voorgeschreven in het nieuwe BBV, kan gevolgen hebben voor de tarieven 2018. De nieuwe tarieven voor 2018 zullen op 19 december 2017 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Binnen de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) is in 2016 het onderzoek naar een gewenste harmonisatie van de belastbare feiten in de tarieventabel van de deelnemende gemeenten afgerond. Dit onderzoek richtte zich op titel 2 van de tarieventabel. In deze titel zijn de tarieven opgenomen met betrekking tot de dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunningen (Wabo). In de loop van 2017 zal de gemeenteraad nader worden geïnformeerd of het raadzaam is om de aanbevelingen van de ODR over te nemen, of dat het wenselijk is, om in afwachting van de nieuw te vormen gemeente West Betuwe, voorlopig met de oude systematiek verder te gaan, en in een later stadium hierover een besluit te nemen.

Afvalstoffenheffing

De gemeente brengt afvalstoffenheffing in rekening aan de gebruiker van een perceel voor de verwijdering en verwerking van huishoudelijk afval. De heffing, en invordering van de afvalstoffenheffing en de inzameling van de afvalstoffen is ondergebracht bij Afvalverwijdering Rivierenland (AVRI). De AVRI was, tot 1 januari 2016, een onderdeel van de Regio Rivierenland. Op 1 januari 2016 is de AVRI uit de Regio Rivierenland getreden en is als een afzonderlijke gemeenschappelijke regeling verder gegaan. De tarieven afvalstoffenheffing worden jaarlijks door het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling vastgesteld. De opbrengst van deze heffing mag alleen worden gebruikt om de kosten te dekken van de afvalinzameling- en verwerking. De AVRI heeft de heffing en inning bij BSR ondergebracht. De AVRI brengt pro-forma het gemeentelijk aandeel in de inzamelingskosten bij de deelnemende gemeenten in rekening en verrekent dit met het gemeentelijk aandeel in de ontvangen afvalstoffenheffing. In Geldermalsen wordt dit saldo verantwoord bij het onderdeel algemene baten en lasten.

Overzicht geraamde inkomsten per belastingsoort

Lokale lastendruk

Uit de rapporten over 2016 en 2017, zoals deze zijn samengesteld door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), is een overzicht samengesteld van de lokale lastenontwikkeling in Geldermalsen zowel in vergelijking met de buurgemeenten als met het landelijk gemiddelde. Uit het overzicht blijkt dat de gemeente Geldermalsen in vergelijking met de buurgemeenten in 2017 de duurste gemeente is. In de ranglijst voor 2018 zal Geldermalsen, ondanks het achterwege laten van een OZB-verhoging, naar verwachting nog steeds de eerste positie innemen. Wat de andere gemeenten met de tarieven voor 2018 gaan doen is nog niet bekend.

2016			2017		
Bruto woonlasten éénpersoons-huishouden	Bruto woonlasten meerpersoons-huishouden	Rang-nummer 1)	Bruto woonlasten éénpersoons-huishouden	Bruto woonlasten meerpersoons-huishouden	Rang-nummer 2)

Gemeente:

Geldermalsen	€ 855	€ 908	375	€ 882	€ 933	381
Tiel	€ 517	€ 613	33	€ 556	€ 655	68
Zaltbommel	€ 700	€ 752	216	€ 726	€ 777	253
Buren	€ 707	€ 759	231	€ 735	€ 786	272
Culemborg	€ 661	€ 713	140	€ 682	€ 733	173
Lingewaal	€ 740	€ 792	284	€ 772	€ 824	314
Neerijnen	€ 789	€ 841	344	€ 801	€ 852	350

Landelijk gemiddelde éénpersoonshuishouden in 2016 is € 651,--.
 Landelijk gemiddelde meerpersoonshuishouden in 2016 is € 723,--.
 Landelijk gemiddelde éénpersoonshuishouden in 2017 is € 650,--.
 Landelijk gemiddelde meerpersoonshuishouden in 2017 is € 723,--.

- 1) De (deel)gemeente met classificatie 1 heeft, m.b.t. de meerpersoonshuishoudens in 2016, de laagste woonlasten, de (deel)gemeente met nummer 396 heeft de hoogste woonlasten.
- 2) De (deel)gemeente met classificatie 1 heeft, m.b.t. de meerpersoonshuishoudens in 2017, de laagste woonlasten, de (deel)gemeente met nummer 398 heeft de hoogste woonlasten.

Kwijtscheldingsbeleid

Bij de kwijtschelding van belasting wordt door de gemeente Geldermalsen de 100% norm van de relevante bijstandsnorm gehanteerd. De rijksoverheid hanteert 90% van de bijstandsnorm. Sinds 1 januari 2012 biedt het rijksbeleid lagere overheden daarnaast de mogelijkheid om op de volgende onderdelen een ruimhartiger kwijtscheldingsbeleid te voeren dan de rijksoverheid:

- De voor 65 plussers geldende vermogensnormen.
- Het mogelijk maken van kwijtschelding voor kleine ondernemers (voor zover het belastingheffing in de privé-sfeer betreft).
- Het in aanmerking nemen van de kosten van kinderopvang.

In 2013 heeft de gemeenteraad besloten om gebruik te maken van de mogelijkheid tot het toepassen van een ruimhartiger kwijtscheldingsbeleid. Het ruimhartiger kwijtscheldingsbeleid wordt door BSR uitgevoerd voor al haar deelnemers. Op grond van de belastingverordeningen wordt enkel kwijtschelding verleend voor de hondenbelasting, rioolheffing en de onroerende-zaakbelastingen. Voor de overige belastingen en heffingen wordt geen kwijtschelding verleend. In eerdergenoemde Nota lokale heffingen is hieraan nader aandacht besteed.

2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doel

Deze paragraaf dient om vast te stellen in welke mate de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen enerzijds de weerstandscapaciteit en anderzijds de daarmee af te dekken risico's. In deze begroting zijn de risico's en de weerstandscapaciteit geactualiseerd. De berekening van het weerstandsvermogen vindt plaats via de formule:

$$\text{Risicobedrag} / \text{weerstandscapaciteit} = \text{Weerstandsvermogen}$$

Het weerstandsvermogen kan betrekking hebben op het jaar zelf (statisch), het kan ook betrekking hebben op de gevolgen voor meerdere (begrotings)jaren (dynamisch weerstandsvermogen).

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement	Gemeenteraad	April 2012	December* 2015

*de nota werkt door zolang geen nieuwe nota is opgesteld, dit wordt meegenomen in het fusietraject West Betuwe

Samenvatting weerstandsvermogen

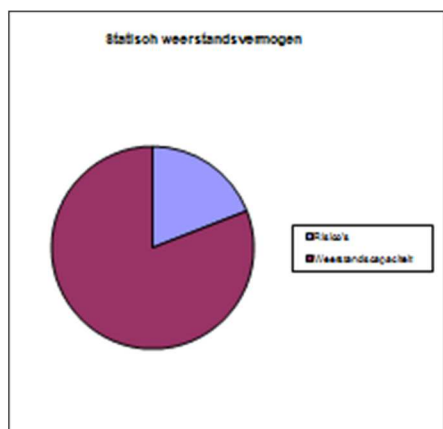
Er wordt onderscheid gemaakt tussen statisch en dynamisch weerstandsvermogen. Het Statisch weerstandsvermogen wordt berekend via de incidentele weerstandscapaciteit en het dynamisch weerstandsvermogen via de structurele weerstandscapaciteit. In beide gevallen is de norm op 1,0 gesteld. Hoger is niet wenselijk omdat dan de onderkende risico's niet kunnen worden opgevangen.

Statisch weerstandsvermogen:

Incidenteel risico/ incidentele capaciteit
€ 4.693.636 / € 19.914.000 = 0,24

Dynamisch weerstandsvermogen:

Structureel risico/ structurele capaciteit
€ 520.575/ € 1.669.750= 0,31

Beoordeling toekomstbestendigheid financiële positie

Interpretatie van de financiële positie is voor gemeenten lastig. Veel gemeenten willen zich daarom onderling vergelijken, maar dat was tot op heden niet mogelijk door het ontbreken van een standaard-definitie of een set van financiële kengetallen. Gezien het stijgende belang van toekomstbestendigheid van gemeenten, een grotere druk op doelmatigheid en een steeds diverser wordende context (ontwikkeling van financiële producten, meer verbonden partijen, meer taken zoals bijvoorbeeld in het sociaal domein) is het belang van inzicht in de financiële positie toegenomen. Daarom schrijft het Besluit begroting en verantwoording voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. De kengetallen worden meerjarig gepresenteerd. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen.

Begroting 2018	verloop van de kengetallen					
Kengetallen	Rekening 2016	Begroting 2017 (gewijzigd)	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
netto schuldquote	94,5%	80,7%	94,0%	98,1%	89,0%	79,7%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	92,4%	79,0%	92,2%	96,3%	87,4%	78,3%
solvabiliteitsratio	33,4%	34,0%	38,3%	38,9%	42,4%	45,6%
structurele exploitatieruimte	3,0%	0,2%	2,0%	2,1%	2,1%	1,8%
grondexploitatie	129,1%	93,0%	108,6%	115,6%	116,0%	115,2%
belastingcapaciteit	126,8%	129%	130,7%	130,7%	130,7%	130,7%

De provincie Gelderland hanteert bij de beoordeling van de kengetallen een classificering in 3 categorieën, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest risicovol. Per kengetal voor de begroting 2018 gaan wij nader in op de vergelijking met deze classificatie. De provincie zal bij de beoordeling van de begroting ook het 'Gelderse gemiddelde' van alle kengetallen publiceren, zodat wij het kengetal van Geldermalsen daarmee kunnen vergelijken.

Netto schuldquote en gecorrigeerde netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager het percentage, hoe gunstiger. Volgens de classificatie van de provincie is tussen 90% en 130% sprake van een enigszins risicovolle score. De ontwikkeling van dit kengetal laat voor Geldermalsen in de jaren 2018 tot en met 2021 een verbetering ten opzichte van 2016. vanaf 2020 wordt de categorie 'minst risicovol' behaald.

De gecorrigeerde netto schuldquote geeft hetzelfde beeld.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Hoe hoger het percentage, des te gunstiger de financiële weerbaarheid van de gemeente. Een solvabiliteitsratio onder de 20% wordt door de provincie als meest risicovol beschouwd; een ratio van 50% en hoger is het minst risicovol. In Geldermalsen krijgt dit kengetal meerjarig de classificatie B, hetgeen een enigszins risicovolle score betekent. Zichtbaar is dat de solvabiliteit zich verbetert en we langzaam toegroeien naar de minst risicovolle score.

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is, en of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Een positieve begroting én meerjarenraming wordt gezien als minst risicovol. De kengetallen voor Geldermalsen komen, door de toepassing van het principe van de solide begroting boven deze norm uit en krijgen daarom een voldoende. Temeer omdat in deze begroting ook ruimte is gemaakt voor nieuw beleid.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. De provincie classificeert een uitkomst >35% als meest risicovol. Over de uitkomsten van dit kengetal kan worden gesteld dat de grondexploitatie van Geldermalsen risicovol is. Geldermalsen kent enkele grote grondexploitaties waardoor het kengetal een risicovolle score aangeeft, dit zal de komende jaren nog zo blijven. In deze programmabegroting zien we een duidelijke verbetering ten opzichte van 2016. Maar verplichte, tussentijdse winstneming kan dit kengetal weer negatief beïnvloeden.

Belastingcapaciteit

Voor de berekening van dit kengetal worden de woonlasten voor een gezin bij een gemiddelde WOZ-waarde afgezet tegen het landelijk gemiddelde voor een gezin in het voorafgaande begrotingsjaar. De uitkomsten van dit kengetal laten zien dat de gemiddelde woonlasten in Geldermalsen boven het landelijk gemiddelde liggen. In het COELO rapport 2017 is Geldermalsen als één van de hoogste van de Nederlandse gemeenten beoordeeld (rangnummer 381; de duurste gemeente heeft rangnummer 388). Ook de provinciale classificatie C bevestigt dit beeld.

Beoordeling financieel beeld in samenhang met de kengetallen

De kengetallen laten zien dat de financiële positie van Geldermalsen volgens de meerjarenbegroting solide is. De toepassing van de systematiek van solide begroting zorgt ervoor dat Geldermalsen de begroting structureel op orde heeft. Zowel de netto-schuldquote als de solvabiliteit geven aan dat de gemeente Geldermalsen een aanzienlijke schuldenlast kent, maar dat deze wel afneemt.

Daarnaast zien we een afname van de risico's in de grondexploitatie. Er zijn weinig mogelijkheden om de lokale lasten verder te verhogen, maar de noodzaak hiervoor ontbreekt op dit moment ook. De gemeente Geldermalsen heeft goede grip op haar financiële positie.

Risico's begroting

Algemeen

Onder risico wordt verstaan het gevaar voor schade of verlies als gevolg van interne of externe omstandigheden. De risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen, zijn de financiële risico's die niet op andere wijze zijn afgedekt. Reguliere risico's (die zich regelmatig voor kunnen doen en veelal kwantificeerbaar zijn) maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Voor deze risico's kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen op de balans worden getroffen.

In de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement is voor het risico van tegenvallers ten aanzien van het feitelijk gebruik van open einde regelingen en voor volumerisico's opgenomen dat wordt uitgegaan van een risicobedrag van 10% van de geraamde jaarlast. Risico's < € 20.000,-- worden in deze paragraaf niet meer genoemd. In het kader van de solide begroting heeft een uitgebreide, meerjarige risico-inventarisatie plaatsgevonden, waarvan de risico's vanaf het jaar 2016 in deze paragraaf zijn verwerkt. Deze geven inzicht in het feitelijk weerstandsvermogen per balansdatum.

Samenvatting risico's

In dit overzicht wordt een samenvatting van de gekwantificeerde risico's voor 2018, na aftrek van een mogelijk getroffen voorziening, weergegeven. Per risico wordt de inschatting gedaan van de kans dat het risico zich voordoet door het onderscheid hoog (H), middel (M) of laag (L). Tevens wordt aangegeven of sprake is van een incidenteel (I) dan wel structureel (S) risico.

Risico 2018	Bedrag ongewogen	H/M/L	Gewogen bedrag	S/I
<i>Open einderegelingen</i>				
Participatiewet inkomens- en werkdeel	0	L	0	S
WMO	€ 498.200	L	€ 124.550	S
Jeugdzorg	€ 339.000	H	€ 254.250	S
Jeugdzorg regionale solidariteit	PM	M	PM	I/S
Leges omgevingsvergunning	€ 50.000	Nihil	0	S
Algemene uitkering	PM	M	PM	S
<i>Overige inhoudelijke risico's</i>				
Onderhoud bomen buitengebied	€ 100.000	M	€ 50.000	I
Essentaksterfte	€ 60.000	Absoluut	€ 60.000	I
Niet verhaalbare schade aan wegnennetwerk door projecten	PM	M	PM	I
Belastingopbrengsten	€ 100.000	L	€ 25.000	S
<i>Grondexploitaties</i>				
Risico's grondexploitatieprojecten	€ 4.500.000	Absoluut	€ 4.500.000	I
<i>Verbonden partijen</i>				
Omgevingsdienst Rivierenland	€ 150.000	M	€ 75.000	S
Veiligheidsregio Gelderland Zuid	€ 55.700	H	€ 41.775	S
Avri	€ 55.000	M	€ 27.500	I
<i>Bedrijfsvoering</i>				
Niet realiseren taakstelling huisvesting	€ 56.136	absoluut	€ 56.136	I
Datalekken	PM	M/L	PM	
Werkkostenregeling	PM	L	PM	S
Totaal	€ 5.964.036		€ 5.214.211	
Totaal excl. Grondexploitatie (=bufferbedrag)	€ 1.464.036		€ 714.211	

Totaal Incidenteel ongewogen: € 4.771.136

Rekening houdend met de wegingsfactoren volgens de nota Risico's de baas voor hoog (75%), middel (50%) en laag (25%) wordt de schatting van het totaalbedrag voor incidentele risico's ten behoeve van het weerstandsvermogen: € 4.693.636

Totaal Structureel ongewogen: € 1.192.900

Volgens de nota Risico's de baas moet voor structurele risico's in het statische weerstandsvermogen worden uitgegaan van 1,75 maal het berekende jaarbedrag (alleen van toepassing voor het statisch weerstandsvermogen, dus optellen bij de incidentele bedragen). Naar aanleiding van het project Solide Begroting houdt de Gemeente Geldermalsen echter jaarlijks in het begrotingssaldo rekening met een bufferbedrag voor het opvangen van de (structurele) risico's. Het is daardoor niet noodzakelijk om ook de structurele risico's onderdeel te laten zijn van het statische weerstandsvermogen.

Voor de berekening van het dynamische weerstandsvermogen wordt uitgegaan van de 'kale' structurele risicobedragen inclusief weging. De berekening komt hierbij uit op € 520.575.

Navolgend worden de risico's, die op het moment van opstellen van de begroting 2018 worden onderkend, toegelicht. Hierbij wordt, waar mogelijk, de omvang van het risico (na afdekking) ingeschat zodat een uitspraak kan worden gedaan over het weerstandsvermogen van de gemeente Geldermalsen.

Open einderegelingen

Participatiewet (werk- en inkomensdeel)

Nu er meer duidelijkheid is over de nieuwe Vangnetregeling, waarbij de uitgaven boven 107,5% van het budget door het rijk worden vergoed, is dit risico komen te vervallen.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

Voor de open einde regeling WMO, inclusief de nieuwe taken als gevolg van de decentralisatie van de Awbz, bedraagt het risicobedrag volgens het eerder genoemde uitgangspunt € 498.200. Het risico wordt als laag aangemerkt gelet op de overschotten in de afgelopen jaren. In de bestemmingsreserve Sociaal domein is een bedrag van € 250.000 beschikbaar voor het onderdeel WMO. Dit bedrag wordt, voor de berekening van het weerstandsvermogen, opgeteld bij de weerstandscapaciteit.

Jeugdzorg en regionale solidariteit

Voor de, voor de gemeente nieuwe, open einde regeling Jeugdzorg bedraagt het risicobedrag volgens het eerder genoemde uitgangspunt € 339.000. Het risico wordt als hoog aangemerkt omdat de ervaringen van 2015 leren dat het moeilijk is om zicht te krijgen op de doelgroep en op de besteding van de budgetten. Het risico van een negatieve afrekening voor de regionale solidariteit ramen we PM met een gemiddelde kans. Dit laat zich moeilijk voorspellen omdat door een verhuisbeweging de kosten van de ene of de andere gemeente ineens hoger of lager dan het jaar ervoor kan uitvallen.

In de bestemmingsreserve Sociaal domein is een bedrag van € 1.000.000 beschikbaar voor het onderdeel Jeugdzorg. Dit bedrag wordt, voor de berekening van het weerstandsvermogen, opgeteld bij de weerstandscapaciteit.

Leges omgevingsvergunningen

Voor de open einde regeling leges omgevingsvergunningen bedraagt het risicobedrag volgens het uitgangspunt in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 10% van het geraamde bedrag, te weten € 50.000. Het risico wordt vanwege de aantrekkende economie en de afspraken met de ontwikkelaars voor de Plantage vooralsnog op nihil gewaardeerd.

Overige inhoudelijke risico's

Onderhoud bomen buitengebied

Uit de VTA controle van 2015 is gebleken dat er een snoeiachterstand is bij de bomen in het buitengebied. In juni 2016 is besloten hiervoor geen extra budget beschikbaar te stellen. Consequentie is dat alleen op basis van risico wordt gesnoeid en niet volgens boomtechnische planning. De gemeente blijft verantwoordelijk voor de bomen in de openbare ruimte en kan aansprakelijk worden gesteld bij schade als verantwoord boombeheer niet aangetoond kan worden. Vanwege de keuze voor snoeien op risico ontstaan de komende jaren oplopende achterstanden in het snoei onderhoud. Het risico wordt geraamd op een bedrag van € 100.000 in 2017 en 2018 met een gemiddelde kans dat het zich voordoet.

Essentaksterfte

Sinds 2010 is in Nederland de essentaksterfte gesignaleerd (schimmelziekte die de essen aantast met meestal afsterven tot gevolg). Hiervoor is nog geen bestrijdingsmethode beschikbaar. Wel is een praktijkadvies opgesteld door het Boschap. In 2015 is bij 250 essen de ziekte vastgesteld. In 2016 is verdere terugloop van de gezondheid geconstateerd bij een groot gedeelte van de 5.459 essen binnen de gemeente. In juli/aug 2017 zijn alle essen gecontroleerd. Bij circa 50% van de essen is de ziekte geconstateerd. Najaar 2017 wordt bepaald welke maatregelen nodig zijn bij de aangetaste bomen (snoeien of in enkele gevallen verwijderen). De ontwikkeling van de ziekte wordt gevolgd zodat de consequenties gemeld kunnen worden. Het risico wordt geraamd op € 150.000 totaal voor 2 jaar met een hoge kans dat het risico zich voordoet. Dit hoge risico heeft ook consequenties als er (storm)schade ontstaat door zieke essen. Onze verzekeraar zal de claimdekking afwijzen, omdat de gemeente onderhoudsmaatregelen had moeten nemen. Eventuele schades komen daardoor ten laste van ons eigen risico.

Belastingen en heffingen

In de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement is als specifiek uitgangspunt voor volumerisico's met betrekking tot geraamde opbrengsten opgenomen dat uitgegaan wordt van een risicobedrag van 10% van de geraamde opbrengst. Voor de opbrengstcomponent belastingen en heffingen bedraagt het risicobedrag volgens dit uitgangspunt € 930.000. Ervaringscijfers uit de afgelopen jaren leren echter dat het risicobedrag lager kan worden ingeschat namelijk op € 100.000. Gelet op de aantrekkende economie en het ervaringsgetal 2015 wordt het risico als laag gewaardeerd.

Grondexploitaties

De risico's en het beleid ten aanzien van de grondexploitatie staan nader omschreven in de paragraaf Grondbeleid. De risico's betreffen vertraging van het project De Plantage met 2 jaar, hetgeen leidt tot een extra verlies van € 1 miljoen. Voorts het risico van rentestijging met 1% van € 3 miljoen.

De kans dat het risico van vertraging zich voordoet, wordt als gemiddeld ingeschat. De kans op rentestijging wordt, gelet op de huidige financiële markt waarin ook langlopende leningen nog tegen een zeer laag rentepercentage kunnen worden afgesloten, klein geacht. Daarom wordt voor de bepaling van het weerstandsvermogen uitgegaan van het risico van een rentestijging met 1% tegen een gemiddelde kans dat dit risico zich daadwerkelijk voordoet.

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Rivierenland

De bedoeling is dat per 2018 op basis van outputfinanciering onze bijdrage aan de ODR wordt bepaald. Uit zeer recente door de ODR aangeleverde eerste overzichten zou dit gaan betekenen dat de gemeente Geldermalsen, gebaseerd op de daadwerkelijke uren 2017, zo'n € 300.000 op jaarbasis aan extra lasten moet gaan dragen. De komende maanden worden deze bedragen geduid, mogelijk nog aangepast en besproken in AB en DB van ODR. Wij schatten de kans dat we met een significante verhoging van onze bijdrage aan de ODR te maken gaan krijgen gemiddeld in. Wanneer de stijging ook te maken heeft met een grotere afname van producten (=meer omgevingsvergunningen) is het reëel te verwachten dat een deel kan worden opgevangen door een hogere legesopbrengst. Er blijft een substantieel risico over.

Veiligheidsregio

De Veiligheidsregio wil het tekort in begroting 2018 af te dekken door verhoging van de bijdragen van de gemeenten. Dit risico is afgeleid uit de begroting van de Veiligheidsregio, het risico schatten we hoog in.

Avri

Door het besluit van het AB van de Regio/Avri t.a.v. de inzet van de voorziening Basispakket / Afvalstoffenheffing komt de bodem van deze voorziening in zicht. Dit in afwijking van het standpunt van de gemeente Geldermalsen. Door het sluiten van de stortplaats en de overdracht aan de provincie, kan deze voorziening op termijn wel weer aangroeien. In 2018 en 2019 is er incidenteel mogelijk te weinig aanwezig in de voorziening voor eventuele tegenvallers. Reeds vorig jaar was door Avri de suggestie aan gemeenten meegegeven om binnen de gemeentelijke begroting met dit risico rekening te houden.

Bedrijfsvoering

Taakstelling huisvesting

Aan de ambtelijke organisatie is sinds 2011 een taakstelling op het pand Kuipershof 4 belegd om zodoende de lasten van dat gebouw vrij te spelen. Tot op heden is de taakstelling op een bedrag van € 56.136 na gerealiseerd. De kans dat dit bedrag in 2018 niet wordt gerealiseerd, schatten wij op absoluut omdat het gebouw naar verwachting niet volledig verhuurd wordt en op dit moment nog niet duidelijk is wat de uitkomst van de definitieve besluitvorming over de mogelijke herindeling met Neerijnen en Lingewaal wordt.

Werkkostenregeling

De fiscale maatregel Werkkostenregeling is vanaf 2015 van kracht. Voor 2015 waren de financiële gevolgen, in de zin van 80% eindheffing voor de werkgever, gering. Aangezien de uitgaven jaarlijks kunnen fluctueren, wordt het risico vooralsnog gewaardeerd op PM met een gemiddelde kans dat het risico zich voordoet. Overigens heeft een steekproefcontrole door de Belastingdienst uitgewezen dat de gemeente Geldermalsen grip heeft op de werkkostenregeling.

Datalekken

Het risico op datalekken betreft het geen goede invulling geven aan de meldplicht zoals genoemd in de Wet bescherming persoonsgegevens: Bijv. kwijtgeraakte usb-stick, gestolen laptop, inbraak in databestanden door hacker. Volgens de Wet bescherming persoonsgegevens bedraagt de maximale boete nu € 820.000. Met ingang van mei 2018 wordt de Algemene verordening gegevensbescherming van kracht. De boetes die op grond van deze Europese verordening worden opgelegd, kunnen maximaal € 20 miljoen bedragen. Voor de informatiebeveiliging voeren we momenteel een actieplan uit waarin risico-awareness van medewerkers een belangrijk onderdeel is. Het risico waarderen we daarom als PM met een kleine kans dat het zich voordoet.

Weerstandscapaciteit

Uitgegaan wordt van het vrij beschikbare deel van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves.

Algemene reserve

De algemene reserves, zoals opgenomen in paragraaf 8 (reserves en voorzieningen) bedraagt eind 2017 (inclusief resultaatbestemming) in totaal € 19.500.000.

Onbenutte belastingcapaciteit

Voor de onbenutte OZB-belastingcapaciteit kan de zogenaamde artikel 12-norm gehanteerd worden. Hierbij dienen artikel 12-gemeenten voor het verkrijgen van toegang tot artikel 12 minimaal een opslag van 20% boven het werkelijke gewogen landelijk gemiddelde 'OZB-tarief' te realiseren. Op basis van de Meicirculaire 2017 is deze norm voor 2018 0,1952%. De onbenutte capaciteit 2018 kan als volgt berekend worden:

Berekening belastingcapaciteit OZB (bedragen x € 1.000)

Onderdeel	Bedrag
Berekende WOZ-waarde woningen	2.968.000
Berekende WOZ-waarde niet woningen gebruikers	618.500
Berekende WOZ-waarde niet woningen eigenaren	<u>680.500</u>
Totaal waarde *)	4.267.000
Artikel 12-norm 2018	<u>0,1952%</u>
Maximale opbrengst 2018 o.b.v. artikel 12-norm	8.329
Geraamde opbrengsten	
- woonruimten	4.204
- niet-woonruimten	<u>3.342</u>
Totaalopbrengsten begroting 2017	7.546

Totaal Onbenutte belastingcapaciteit OZB **783**

*) Hierbij is er vanuit gegaan dat de waardeontwikkeling in 2016 in Geldermalsen gelijk is aan de landelijke ontwikkeling, nl. respectievelijk + 6,0% voor woningen en + 1,0% voor de niet-woningen.

Op basis van de hiervoor genoemde uitgangspunten ten aanzien van de waardeontwikkelingen in Geldermalsen, bedraagt voor 2018 het gemiddelde OZB-tarief 0,1769%. Tot aan de minimale artikel 12 norm (0,1952%) is er nog een OZB-ruimte van € 783.000 aanwezig. Overigens staat het een gemeente vrij om de tarieven boven de artikel 12-norm vast te stellen.

Inzet bestemmingsreserve sociaal domein

Voor de risico's in het sociaal domein is een bestemmingsreserve van € 1.187.000 aanwezig. Deze kan worden ingezet als structurele weerstandscapaciteit door het bedrag over 4 jaar te verdelen. Omgerekend komt dit neer op € 296.750 per jaar.

Stille reserves

Vanaf de begroting 2018 houden we geen rekening meer met stille reserves als onderdeel van de weerstandscapaciteit. We volgen hiermee de lijn van het provinciaal toezicht.

Begrotingsruimte/bufferbedrag risicoanalyse

Voor 2018 is het bufferbedrag bepaald op € 590.000. Het begrotingssaldo voor 2018 is € 1.004.000, zodat er voor 2018 sprake is van een incidenteel overschot van € 414.000 ten opzichte van het gewenste bufferbedrag conform de risicoanalyse.

Op basis van vorenstaande gegevens is de berekende weerstandscapaciteit als volgt:

	Statisch (incidenteel)	Dynamisch (structureel)	Totaal
Begrotingsruimte	414.000	590.000	1.004.000
Algemene reserve (incl. resultaatbestemming)	19.500.000	0	19.500.000
Onbenutte OZB-belastingcapaciteit	0	783.000	783.000
Inzet BR sociaal domein, onderdeel jeugd, over 4 jaar, per jaar	0	296.750	296.750
Stille reserves	0	0	0
Totale weerstandscapaciteit	19.914.000	1.669.750	21.583.750

Risicobeheersing

In de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement is onder andere vastgelegd op welke manier de Gemeente Geldermalsen wil omgaan met risicobeheersing. Belangrijkste uitgangspunt voor risicobeheersing is risicobewustwording. Wanneer we niet weten welke risico's er zijn, kunnen we de risico's ook niet beheersen.

In de organisatie zetten we al een aantal jaar in op bewustwording van de financiële risico's. Nu wordt meer aandacht gevraagd voor de niet-financiële risico's die met onze werkzaamheden of projecten samenhangen.

Met name het management en medewerkers in de 'harde' beheersector zijn zich bewust van mogelijke risico's en sturen hier ook op, maar de aandacht gaat uit naar medewerkers in de 'zachte of welzijnssector'.

Na risicobewustzijn zijn de belangrijkste instrumenten voor risicobeheersing:

- de verplichte risicoparagraaf voor raadsvoorstellen;
- projectmatig werken;
- functiescheiding en interne controle;
- het inkoopbeleid, met name de procedure van voorleggen van geplande opdrachten en gegunde opdrachten;
- risico-inventarisatie en het opnemen van bufferbedragen in de begroting volgens de uitgangspunten van solide begroting;
- planning & controlcyclus
- toezichtsarrangementen verbonden partijen (zie paragraaf 6).

3 Onderhoud kapitaalgoederen

Doel

Verspreid over de programma's in de programmabegroting zijn alle taken van de gemeente Geldermalsen omschreven. Eén ervan is de zorg voor alle kapitaalgoederen in eigendom van de gemeente Geldermalsen. Deze kapitaalgoederen worden beheerd en onderhouden door de gemeente. Hiervoor zijn, afhankelijk van de situatie, kleine tot grote uitgaven nodig. Al deze investeringen zijn geraamd in de productenraming, of worden bekostigd vanuit een voorziening.

De uitgangspunten en randvoorwaarden worden per product door middel van een visie of beleidsplan vastgesteld. Voorbeelden hiervan zijn het Verbreed Gemeentelijk RioleringsbeleidsPlan (vGRP) en de Beleidsvisie Begraafplaatsen. De hieruit volgende taken worden in de meerjarige uitvoeringsprogramma's omschreven, de zogenaamde beheerplannen, die de basis vormen voor de paragraaf 'Onderhoud Kapitaalgoederen'. De benodigde financiële middelen voor deze beheerplannen zijn grotendeels afhankelijk van het gewenste onderhoudsniveau. Per beheerdiscipline wordt ingegaan op:

- het betreffende beheerplan;
- het te onderhouden areaal;
- het aangehouden kwaliteitsniveau;
- op hoofdlijnen, de geplande werkzaamheden voor 2018, incl. budget. Aangevuld, in tabelvorm, met het totaaloverzicht van de budgetten voor 2018.
- mogelijke relaties met andere beheerdisciplines, of overige ontwikkelingen.

Wat het onderhoudsniveau betreft, kan in zijn algemeenheid gesteld worden dat ingestoken is op een sober, doelmatig en planmatig beheer. Vertaald naar de (landelijk gehanteerde) CROW kwalificaties betekent dit dat voor de meeste beheerplannen kwaliteit 'B/C' wordt aangehouden. De CROW kwaliteitsnormen lopen van 'A+' (heel netjes) tot en met 'D' (extensief onderhoud). Niveau 'B' geldt als standaard/basis niveau.

Uitzonderingen hierop zijn bijvoorbeeld gebieden waar extra aandacht gewenst is, zoals bijvoorbeeld de begraafplaatsen (kwaliteit A). Daarentegen zijn voor andere beheerdisciplines bewust (om financiële redenen) keuzes gemaakt om het beheer niet vanuit een vastgesteld beheerplan uit te voeren, maar onderhoud op ad hoc basis toe te passen, zoals bijvoorbeeld bij de wegbermen, het wegmeubilair en wegbelijning.

Vanaf 2008 is een flink aantal beheerplannen geactualiseerd, of opnieuw opgesteld. Bij de vaststelling van de beheerplannen is een termijn van 4-5 jaar aangehouden voor de eerstvolgende herziening. Omdat in een korte tijd vele plannen zijn vastgesteld, betekent dit ook dat de herzieningen wederom in een korte periode opgesteld zouden moeten worden. Zowel voor de bestuurlijke besluitvorming als de ambtelijke voorbereiding is dat geen gewenste situatie. Daarom is in 2012 gekeken in hoeverre de huidige beheerplannen nog actueel zijn en in hoeverre de aangehouden periode van 4 jaar verlengd kan worden. Voor een aantal plannen bleek dit mogelijk en zijn nieuwe 'geldigheidsdata' door de raad vastgesteld.

Looptijd beheerplannen i.r.t. West Betuwe

De looptijden van de beheerplannen eindigen op verschillende momenten. Soms na de fusiedatum van 1/1/19, soms ervoor. In deze paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" wordt nu niet per beheerplan aangegeven hoe hier mee om te gaan. Het doel is echter wel om voor 2017 en 2018 nog met geldige beheerplannen te werken. Dat betekent dat via een ander traject een voorstel aan de raad zal worden voorgelegd om, daar waar nodig, de looptijd van de huidige beheerplannen te verlengen tot 1/1/2019.

Voor de nieuwe gemeente West Betuwe zullen ook nieuwe beheerplannen worden opgesteld. Voor het beleids-/beheerplan begraafplaatsen en het vGRP loopt dit traject al, met het oog op het tijdig kunnen beschikken over geharmoniseerde tarieven per 1 januari 2019.

Terminologie

In de hierna omschreven beheerdisciplines is de onderstaande terminologie gebruikt:

Onderhoud

Onderhoud betreft de uitvoering van maatregelen om het kapitaalgoed (gedurende de levensduur) in goede staat (op een vooraf bepaald kwaliteitsniveau) te houden of te brengen. Onderhoud betreft maatregelen die de levensduur van het kapitaalgoed niet verlengen. De kosten van onderhoud kunnen vooraf via een jaarlijkse storting in een voorziening over de totale levensduur worden verdeeld.

Vervanging maakt geen deel uit van het onderhouden van een kapitaalgoed. Er wordt pas tot vervanging overgegaan als bijv. een weg geheel "op" is. Het einde van de levensduur is bereikt en de weg moet opnieuw, in z'n geheel, aangelegd worden. Bij de meeste beheerdisciplines is er om financiële redenen bewust voor gekozen om het vervangen van een kapitaalgoed niet in het betreffende beheerplan op te nemen.

Investeringsen

Een investering is, meestal een qua omvang wat grotere, uitgave voor het aanschaffen van (kapitaal)goederen/bedrijfsmiddelen die meerjarig gebruikt worden. Dit kan bestaan uit nieuwe,- uitbreidings,- of vervangingsinvesteringen.

Exploitatie

Exploitatie betreft periodieke (met een zekere regelmaat terugkerende) kosten, zoals energiekosten, of het schoonhouden van de wegen.

Advies en onderzoek

Externe kosten ten behoeve van advies en onderzoek (uitvoeren onderzoeken, opstellen bestekken, toezicht op bestekken, actualiseren beheerplan).

Personeelskosten

De organisatiekosten (primaire personeelskosten) die direct verbonden zijn aan activiteiten/producten worden daarop verantwoord. De overhead moet centraal begroot en verantwoord worden via taakveld 0.4 Overhead (= ondersteuning organisatie).

Begraafplaatsen

Beleidskader

Beheerplan Begraafplaatsen 2017-2021.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
31 mei 2016

Geldig tot en met:
december 2021

- Wet op de Lijkbezorging
- Inspectierichtlijn Lijkbezorging
- Beheersverordening Begraafplaatsen
- Verordening Lijkbezorgingsrechten
- Nadere regels begraafplaatsen

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

1. Begraafplaatsen beheren op kwaliteitsniveau intensief (= kwaliteitsniveau A van het CROW).
2. Zorgen voor voldoende begraafcapaciteit tot 2050 (mede door middel van ruimen van graven).
3. Uitvoeren éénmalige maatregelen (restauratie bijzondere grafmonumenten e.d.).

Areaal

- 10 begraafplaatsen
- circa 6.000 graven, urnenmuren/-zuilen,
- 826 bomen
- 2,6 ha beplanting
- 1,7 ha gras
- 2,3 ha (grind)paden/verharding
- 21 banken
- 28 afvalbakken
- 111 m1 plantsoenhekwerken
- 10 informatieborden
- 10 baarhuisjes en 16 poorten/toegangshekken

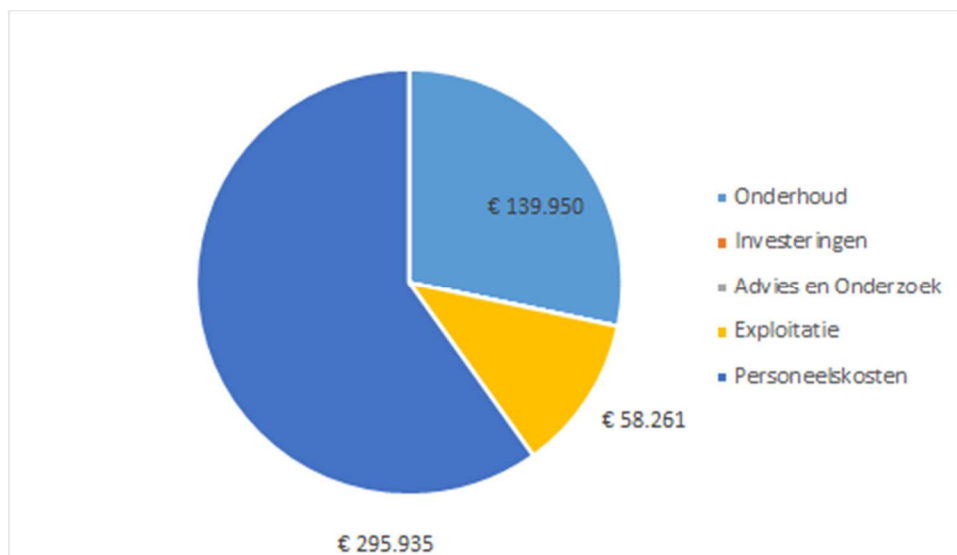
Activiteiten en budget

In 2018 wordt volgens het beheerplan Begraafplaatsen het onderhoud uitgevoerd op de begraafplaatsen en het begraven verzorgd. Daarnaast maatregelen zoals:

- Voorbereiden en uitvoeren van het ruimen van circa 100 graven, uitvoering 2018/2019. (t.l.v. post "onderhoud" € 35.000,-)

In 2018 wordt voor Geldermalsen, Lingewaal en Neerijnen een nieuw Beleid- en beheerplan begraafplaatsen opgesteld. Hierin worden verschillen in beleid, beheer, kwaliteit, bedrijfsvoering en tarieven geharmoniseerd. Dit Beleid- en beheerplan wordt najaar 2018 vastgesteld door de raad/raden en is vanaf 1 jan 2019 van kracht.

Beheerplan begraafplaatsen			
Omschrijving	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Rekening
Onderhoud	€ 139.950	€ -	€ -
Investeringsen	€ -	€ -	€ -
Advies en Onderzoek	€ -	€ -	€ -
Exploitatie	€ 58.261	€ -	€ -
Personeelskosten	€ 295.935	€ -	€ -
Totaal	€ 494.146	€ -	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Groenbeheerplan 2010-2013, Bomenbeheerplan 2012-2016, beheerplan Watergangen en beheerplan Hekwerken.

Bomenbeheerplan

Beleidskader

Bomenbeheerplan 2012-2016.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
20 december 2011

Geldig tot en met:
2018 (looptijd verlengd)

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

1. Zorgdragen voor een goed, veilig en verantwoord bomenbestand.
2. Uitvoeren Visual Tree Assessment (VTA-controle).
3. Vervangen bomen bij wegreconstructies (indien noodzakelijk).
4. Kappen bomen kapvergunningvrij voor gemeente en particulieren met uitzondering van bomen op "Lijst bomen met bijzondere waarde" en bomen in de hoofdstructuur.
5. Onderhoud bomen buitengebied. Op 31 mei 2016 heeft het college het onderhoudsplan voor de bomen in het buitengebied vastgesteld. De raad heeft hier op 28 juni 2016 kennis van genomen maar bij de begrotingsraad in november 2016 geen extra geld voor beschikbaar gesteld. Consequentie hiervan is dat met ingang van 2017 risico gestuurd wordt gesnoeid.

Areaal

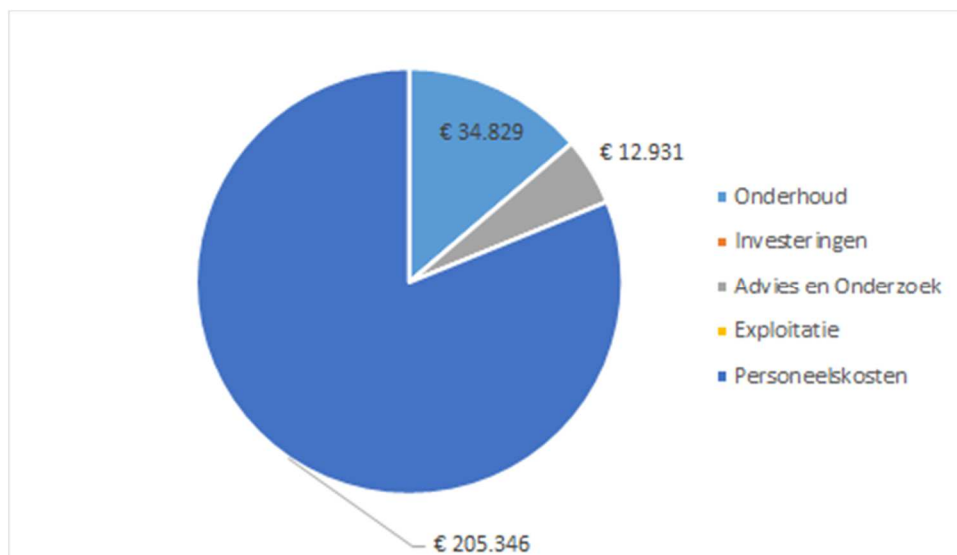
- 21.200 bomen

Activiteiten en budget

In 2018 wordt het onderhoud aan de bomen volgens het Bomenbeheerplan uitgevoerd. Daarnaast worden de volgende acties uitgevoerd:

- Onderhoudswerkzaamheden n.a.v. de VTA controle.
- Vervangen bomen bij diverse wegreconstructies/projecten (integraal met Civiele techniek). De kosten zijn afhankelijk van de omvang van het project en worden betaald uit de bestemmingsreserve groenrenovatie.
- juli/aug 2017 zijn alle essen gecontroleerd op de Essentaksterfte. Vervolgacties n.a.v. deze controle worden in 2018 uitgevoerd. De Essentaksterfte is opgenomen in de risico inventarisatie van 2018 en 2019.

Beheerplan bomen			
Omschrijving	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Rekening
Onderhoud	€ 34.829	€ -	€ -
Investerings	€ -	€ -	€ -
Advies en Onderzoek	€ 12.931	€ -	€ -
Exploitatie	€ -	€ -	€ -
Personeelskosten	€ 205.346	€ -	€ -
Totaal	€ 253.106	€ -	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Groenbeheerplan 2012-2016, beheerplan Begraafplaatsen 2017-2021, Landschapsontwikkelingsplan, Wegenbeheerplan, G.R.P., O.V.L., Mobiliteitsplan Geldermalsen 2020 en beheerplan Hekwerken.

Groenbeheerplan

Beleidskader

Groenbeheerplan 2010-2014.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
22 december 2009

Geldig tot en met:
2017 (looptijd verlengd)

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

1. Het openbaar groen wordt in 3 kwaliteitsniveaus beheerd en bestaat uit dagelijks- en meerjarenbeheer:

·intensief	(= kwaliteitsniveau A)	: centra van de kernen
·standaard	(= kwaliteitsniveau B, hagen en gras)	: woonwijken
	(= kwaliteitsniveau C, onkruidbestrijding)	
·extensief	(= kwaliteitsniveau D)	: buitengebied

2. Beheerplan is op diverse onderdelen bijgesteld naar aanleiding van de bezuinigingen.

3. Groenrenovaties worden zoveel mogelijk gekoppeld aan wegreconstructies. Bij groenrenovatie wordt kritisch gekeken naar efficiëntie van het beheer en eventuele passende mogelijkheden tot omvorming naar goedkopere beheergroepen.

Areaal

- 33,8 ha beplanting
- 173 ha gras
- 278 banken
- 373 afvalbakken
- 4.535 m1 hekwerk ten behoeve van de plantsoenen (diverse soorten).

Activiteiten en budget

Het openbaar groen wordt ook in 2018 onderhouden volgens het Groenbeheerplan. Dit wordt grotendeels uitgevoerd door de Buitendienst. Specialistisch en bulkwerk wordt uitbesteed aan aannemers.

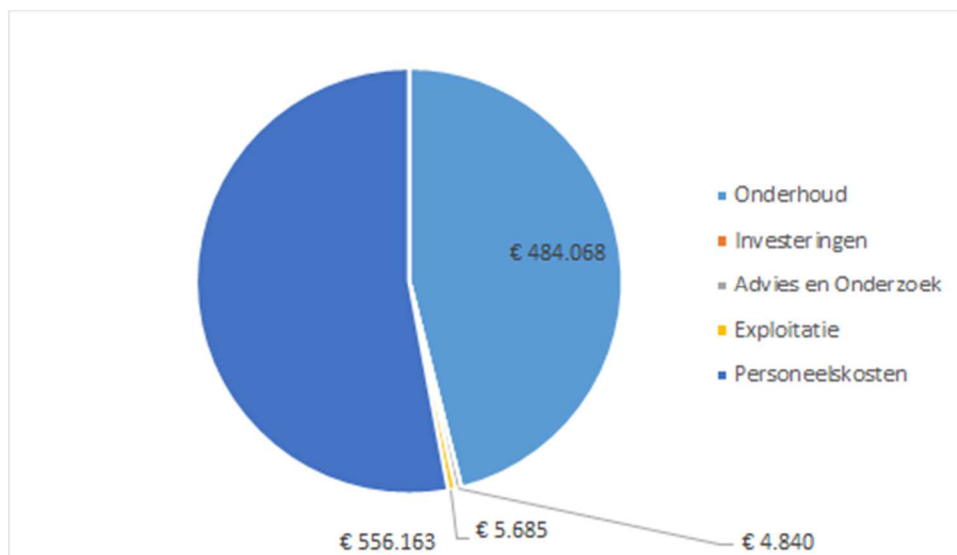
De belangrijkste werkzaamheden die uitbesteed worden zijn:

• Bestek: Maaien gras (24x) en bermgras intensief (5x)	€ 90.000,-
• Bestek: Maaien bermen extensief (2x)	€ 80.000,-
• Bestek: Onderhoud kern Geldermalsen (uitvoering door Werkzaam), knotten knotwilgen	€ 120.000,-
• inhuur aannemer en machines t.b.v. onderhoudswerkzaamheden (machinaal haag knippen, bladzuigen, mobiele kraan e.d.)	€ 10.000,-
• renovatie van versleten beplantingsvakken en renovatie naar aanleiding van wegreconstructies.	€ 75.000,-
• Inkoop plantmateriaal	€ 32.500,-
	€ 10.000,-

De planning is om de kern Geldermalsen door medewerkers van Werkzaam te laten onderhouden.

In 2017 zijn in totaal 4 medewerkers van Werkzaam gedetacheerd bij de buitendienst, in het licht van de garantiebanenafspraken.

Groenbeheerplan				
Omschrijving	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Rekening	
Onderhoud	€ 484.068	€ -	€	-
Investerings	€ -	€ -	€	-
Advies en Onderzoek	€ -	€ -	€	-
Exploitatie	€ 5.685	€ -	€	-
Personeelskosten	€ -	€ -	€	-
Totaal	€ 489.753	€ -	€	-

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Bomenbeheerplan 2012-2016, beheerplan Begraafplaatsen 2017-2021, Landschapsonwikkelingsplan, Wegenbeheerplan, G.R.P., O.V.L., Mobiliteitsplan Geldermalsen 2020, beheerplan Watergangen en beheerplan Hekwerken.

Watergangen

Beleidskader

Beheerplan watergangen 2013-2017.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
30 januari 2013

Geldig tot en met:
2017(looptijd verlengd)

- Keur van Waterschap Rivierenland

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

1. Beheren en onderhouden van gemeentelijke watergangen en vijvers, zodat voldaan wordt aan de Keur van Waterschap Rivierenland.
2. Afvoeren en verwerken van slootvuil uit A- watergangen.
3. Onderhouden van duikers.

Areaal

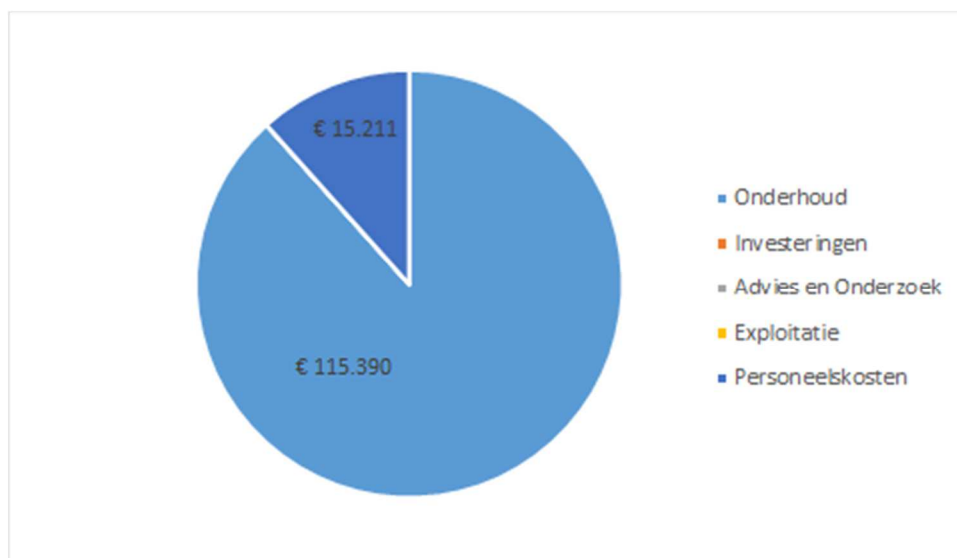
- 191 km watergangen
- 7.980 m2 vijvers
- 1.453 duikers (totale lengte circa 8.718 m1) o.b.v. inventarisatie 2015.

Activiteiten en budget

In 2018 worden de sloten en watergangen volgens het beheerplan Watergangen 2013-2017 onderhouden.

- Bestek uitmaaien watergangen en vijvers najaar 2018 € 95.000,-
- Cyclisch onderhoud duikers € 15.000,-

Beheerplan Watergangen			
Omschrijving	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Rekening
Onderhoud	€ 115.390	€ -	€ -
Investeringen	€ -	€ -	€ -
Advies en Onderzoek	€ -	€ -	€ -
Exploitatie	€ -	€ -	€ -
Personeelskosten	€ 15.211	€ -	€ -
Totaal	€ 130.601	€ -	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Groenbeheerplan, Bomenbeheerplan 2012-2016, beheerplan Begraafplaatsen 2017-2021, Landschapsontwikkelingsplan, Wegenbeheerplan, G.R.P, en beheerplan Hekwerken.

Wegbeheer

Beleidskader

Wegenbeheerplan 2015-2019.

Vastgesteld door:

Gemeenteraad

Datum vaststelling:

1 juli 2014

Geldig tot en met:

2019, looptijd verlengd GNL naar 2020

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

1. Het wegenareaal wordt op niveau B onderhouden. Dit is vastgesteld n.a.v. het onderzoek 'hoger kwaliteitsniveau wegen' en aanvullend budget (raadsbesluit 30 juni 2015);
2. Er worden reconstructies/rehabilitaties uitgevoerd aan de wegverhardingen. Dit gebeurt op wegen waar overlagen en herstraten niet meer als maatregel kan worden uitgevoerd.
3. Er wordt extra budget voor klein onderhoud ingezet omdat er op bepaalde wegen geen groot onderhoud aan de elementenverhardingen (30 en 50 % maatregelen) uitgevoerd wordt.
4. Er wordt geen rood asfalt aangebracht op vrijliggende fietspaden.
5. De wegbermen worden ad hoc onderhouden. (geen duurzame bermverhardingen)

Areaal

- 234 km rijbaan - asfaltverharding
- 71 km rijbaan - elementenverharding
- 27 km fietspad - asfaltverharding
- 6 km fietspad - elementenverharding
- 20 km - halfverharding

Activiteiten en budget

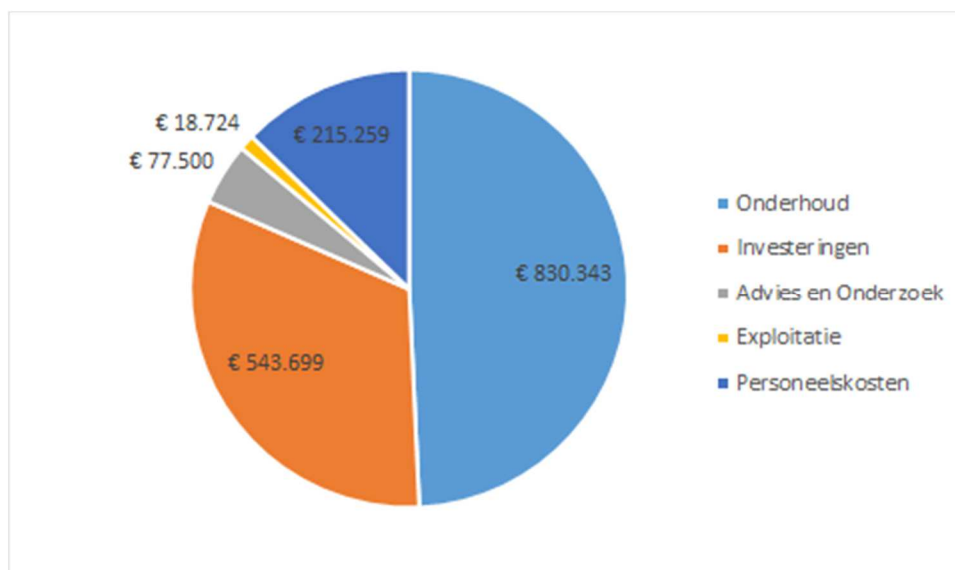
De volgende projecten worden in 2018 uitgevoerd:

• Groot onderhoud Rijnstraat (gedeelte zuidboog tussen Rijnstraat en Randweg) (voorbereiding 2017, uitvoering 2018)	ca.€ 223.000
• Groot onderhoud industrieterrein Homburg (projectbijdrage aan revitalisering)	ca. € 160.000
• Groot onderhoud Dr. A. Kuypersweg Beesd (voorbereiding 2017, uitvoering 2018)	ca. € 203.000
• Groot onderhoud Marktplaats Beesd (projectbijdrage) (voorbereiding 2017, uitvoering 2018)	ca. €31.000
• Groot onderhoud Randweg (Sterappel t/m rotonde)	ca. € 276.000
• Groot onderhoud Laan 40-45	ca. € 215.000
• Onderhoud diverse asfaltwegen	ca. € 493.000
• Onderhoud diverse wegen elementverharding	ca. € 119.000
• Klein onderhoud asfalt en elementverhardingen.	ca. € 170.000
• Onderhoud bermen en onverharde wegen	ca. € 45.000

Herman Kuijksstraat

De Herman Kuijksstraat is niet opgenomen in deze lijst, omdat er vanuit wegbeheer geen acties nodig zijn. Vanuit de discipline verkeer is deze straat echter nog wel in beeld. Verschillende verkeersmaatregelen zijn inmiddels genomen en afgesproken is om deze te monitoren en eind 2017 te evalueren. Mocht dan blijken dat nog aanvullende maatregelen nodig zijn en wordt daar geen extra budget voor beschikbaar gesteld, dan kan er voor worden gekozen om uit te ruilen met 1 van bovenstaande projecten.

Beheerplan Wegen				
Omschrijving	Begroot primitief		Begroot na wijziging	Rekening
Onderhoud	€	830.343	€ -	€ -
Investerings	€	543.699	€ -	€ -
Advies en Onderzoek	€	77.500	€ -	€ -
Exploitatie	€	18.724	€ -	€ -
Personeelskosten	€	215.259	€ -	€ -
Totaal	€	1.685.525	€ -	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

GRP, Watersysteem, beheerplan Watergangen en beheerplan Groen

Watersysteem

Beleidskader

1. Stedelijk Waterplan 2009-2023.

Beleidsplan vastgesteld door: Datum vaststelling: Geldig tot en met:
Gemeenteraad december 2009 2023

Uitvoeringsplan vastgesteld door: Datum vaststelling: Geldig tot en met:
Gemeenteraad mei 2017 2021

2. Gemeentelijk Rioleringsbeleidsplan (vGRP) 2014-2018 (financiële dekking uit te voeren maatregelen)

Vastgesteld door: Datum vaststelling: Geldig tot en met:
Gemeenteraad mei 2013 2018

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

'Water op orde' t.a.v. waterveiligheid, waterkwaliteit en waterberging is de doelstelling vanuit het (landelijk) bestuursakkoord water. Dit bereiken we door het uitvoeren van maatregelen in het watersysteem en aan de riolering.

Als gemeente spelen we in op ruimtelijke ontwikkelingen, overlastklachten en klimaatveranderingen. Daarnaast hebben we een inspanningsverplichting om water vertraagd af te voeren vanuit bebouwd gebied. Hiervoor leggen we o.a. waterbergingen aan.

In mei van dit jaar is het uitvoeringsprogramma verlengd met 4 jaar tot en met 2021.

Het realiseren van waterbergingen heeft een groot ruimtelijke impact, dit vraagt om grondwervingen, ruimtelijke procedures en een goede afstemming met de omgeving. Dit zijn langlopende procedures en projecten.

Areaal

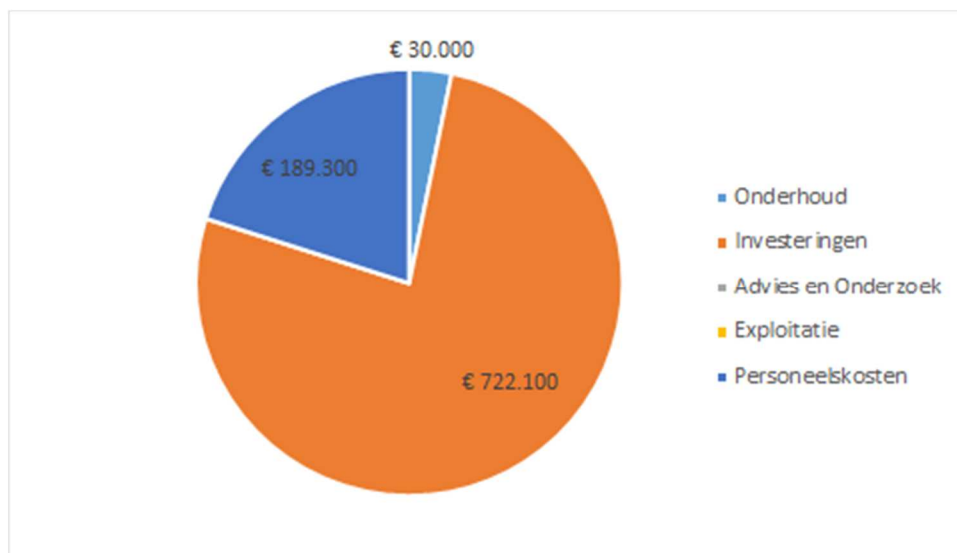
N.v.t.

Activiteiten en budget

In 2018 zijn onder andere de volgende werken gepland:

- Projecten ter verbetering van de waterbergingscapaciteit in Beesd (€ 380.000,-);
- Het graven van een nieuwe watergang en daarmee koppelen van 2 watergangen in Beesd (€ 200.000,-);
- Vaststellen bergingsopgave voor Geldermalsen en Meteren i.s.m. het Waterschap;
- Voorbereiding werkzaamheden aanpak wateroverlast Gellicum;
- Voorbereiding werkzaamheden ter verbetering waterkwaliteit in Acquoy.
- Aanleg van een wadi in Tricht

Watersysteem (vGRP)			
Omschrijving	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Rekening
Onderhoud	€ 30.000		
Investerings	€ 722.100		
Advies en Onderzoek			
Exploitatie			
Personeelskosten	€ 189.300		
Totaal	€ 941.400	€ -	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Gemeentelijk Rioleringsplan, beheerplan Watergangen, beheerplan Groen en Landschapsontwikkelingsplan

Waterketen

Beleidskader

Gemeentelijk Rioleringsbeleidsplan (vGRP) 2014-2018.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
mei 2013

Geldig tot en met:
2018

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

1. Het zorgen voor voldoende afvoercapaciteit van de riolering;
2. Het beperken van de vuilemissie bij overstorten;
3. Voldoen aan de eisen en normen vanuit de wet Milieubeheer en hiermee de nauwe relatie met het Waterschap Rivierenland.

Areaal

- 10.884 kolken
- 148 km vrijvervalriolering
- 56 km drukriolering
- 331drukrioolgemalen
- 36 riooloverstorten
- 18 rioolgemalen
- 365 individuele behandeling afvalwater units (IBA)
- 8 bergbezinkvoorzieningen

Activiteiten en budget

In 2018 staan naast het reguliere onderhoud van het totale areaal o.a. de volgende projecten in de planning:

Vervangen/relinen en aanbrengen deelreparaties diverse rioleringsstrengen diverse kernen komend uit de inspecties van 2017. Kosten na inspectie nog nader te bepalen.

Reinigen en inspecteren van ca. 15km vrijvervalriolering diverse kernen. € 60.000,-

Afkoppelen van hemelwater van de drukriolering Julianastraat te Geldermalsen. € 200.000,-.

Afkoppelen van hemelwater van de drukriolering Lingedijk Geldermalsen. € 50.000,-

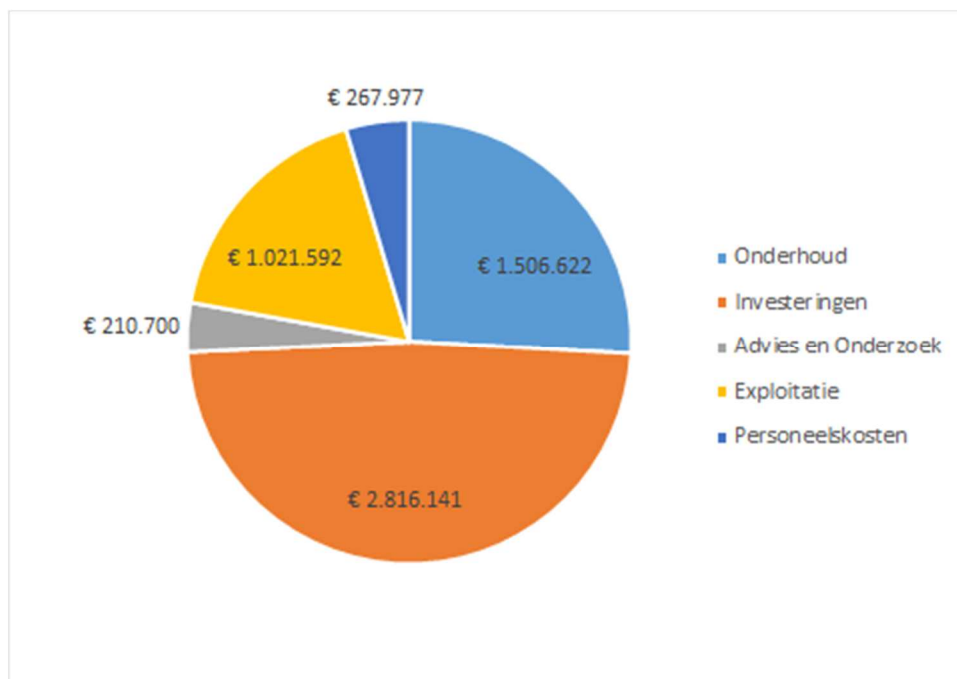
Vervangen persleiding 7 Kastelenlaan te Deil. € 90.000,-

Renoveren gemalen € 165.000,-

Vervolg inmeten gemalen, bergbezinkbassins, overstorten en inspectieputten deel Geldermalsen € 100.000,-. Culemborg, Neerrijnen en Lingewaal liften mee in dit project en leveren hun eigen financiële bijdrage hierin.

Opstellen beleidsplan riolering (VGRP) in WB verband.

Beheerplan Riolering (vGRP)			
Omschrijving	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Rekening
Onderhoud	€ 1.506.622		
Investeringsen	€ 2.816.141		
Advies en Onderzoek	€ 210.700		
Exploitatie	€ 1.021.592		
Personeelskosten	€ 267.977		
Totaal	€ 5.823.032	€ -	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Beheerplan Wegen, Watersysteem, beheerplan Watergangen, beheerplan Groen en beheerplan Gemeentelijke Gebouwen

Kunstwerken

Beleidskader

Beleids-/beheerplan Kunstwerken 2011-2014.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
juni 2010

Geldig tot en met:
2017, looptijd verlengd GNL 2021

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

De kunstwerken worden beheerd op niveau B.

Areaal

- Betonnen brug 24
- Houten brug 4
- Stalen brug 2
- Duiker(brug) 1
- Steiger 5
- (Talud)trap 5
- Stuw 1
- Keerwand 4

Totaal 46

Activiteiten en budget

Reguliere onderhoudswerkzaamheden. (ca. € 25.000)

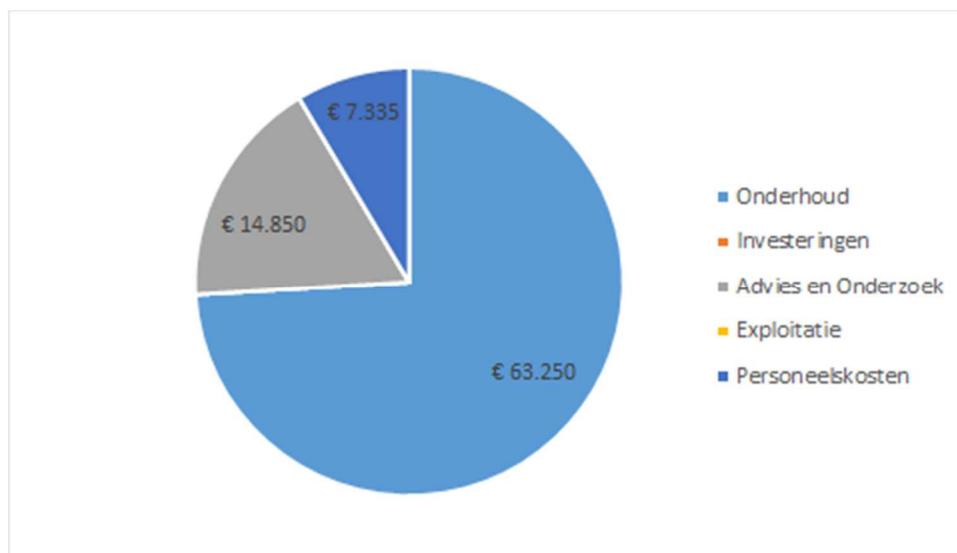
Herstel en conserveringswerkzaamheden brugdekken en railingwerk. (ca. € 25.000)

Technische inspectie een maatregelenplan (ca. € 12.000)

Stelpost onvoorzien (ca. € 13.250)

De areaalgegevens worden geïnventariseerd en geactualiseerd om in het nieuwe beheerpakket GBI op te kunnen nemen. (ca. € 5.000)

Beheerplan Kunstwerken			
Omschrijving	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Rekening
Onderhoud	€ 63.250	€ -	€ -
Investerings	€ -	€ -	€ -
Advies en Onderzoek	€ 14.850	€ -	€ -
Exploitatie	€ -	€ -	€ -
Personeelskosten	€ 7.335	€ -	€ -
Totaal	€ 85.435	€ -	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Beheerplan wegen

Beheerplan beschoeiingen

Beschoeiingen

Beleidskader

Beleids- en beheerplan Beschoeiingen 2010-2014.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
juni 2010

Geldig tot en met:
2018, looptijd verlengd GNL 2023

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

Te vervangen, of nieuw te plaatsen beschoeiingen in de kernen worden uitgevoerd in FSC hout of kunststof materiaal. (kwaliteitsniveau = B);

1. Voor beschoeiingen die 'in het zicht staan' geplaatst zijn, of worden, kan voor een hardhouten FSC opgeklampt schot worden gekozen. Hiervoor is een bedrag van € 10.000,-- beschikbaar;
2. Het toepassen van natuurvriendelijke oevers wordt per geval beoordeeld, doch wordt niet toegepast in het buitengebied (gaat ten koste van het agrarisch gebruik);

Areaal

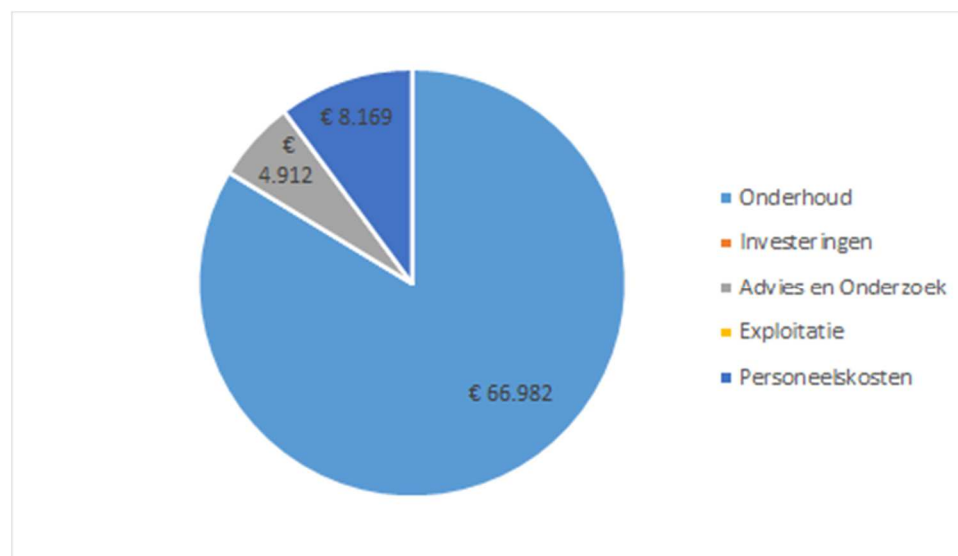
- 6.488 m aan harde beschoeiingen

Activiteiten en budget

Reguliere onderhoudswerkzaamheden (ca. € 15.000)

Vervangingen zoals deze uit de inspectie 2017 naar voren zijn gekomen. (ca. € 50.000)

Beheerplan Beschoeiing				
Omschrijving	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Rekening	
Onderhoud	€ 66.982	€ -	€	-
Investeringsen	€ -	€ -	€	-
Advies en Onderzoek	€ 4.912	€ -	€	-
Exploitatie	€ -	€ -	€	-
Personeelskosten	€ 8.169	€ -	€	-
Totaal	€ 80.063	€ -	€	-

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Beheerplan Watergangen

Beheerplan kunstwerken

Openbare Verlichting

Beleidskader

Beleids- en beheerplan 2017 tot en met 2021 Openbare verlichting Gemeente Geldermalsen

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
mei 2016

Geldig tot en met :
2021

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

In het beleids- en beheerplan is een visie en missie vastgelegd met de volgende formulering:

*Investeren in een duurzame en betrouwbare openbare verlichting,
waarbij de inwoner zich veilig voelt (verkeerstechnisch en sociaal)*

tegen maatschappelijk verantwoorde kosten,

op tijdstippen gedurende de duisternis dat het nodig is.

Aan de hand van deze missie en visie is vastgesteld dat het beleid wordt uitgevoerd aan de hand van de ambitie 'gemiddeld' met de volgende beleidsuitgangspunten:

- de vervangingsachterstand voor armaturen en lichtmasten wordt weggewerkt
- bij de vervanging wordt conventionele verlichting vervangen voor Led
- door de vervanging worden de doelstellingen van het energieakkoord behaald
- de ambitie gemiddeld bevat uniforme beleidskaders voor het verlichtingsniveau en de verlichtingsklasse per wegtype
- er wordt een drietal fietsroutes verlicht
- op locaties waar mogelijk, in het buitengebied de verlichting aanpassen aan de situatie (bijplaatsen/weghalen van verlichting), e.e.a. conform het beleidsplan.

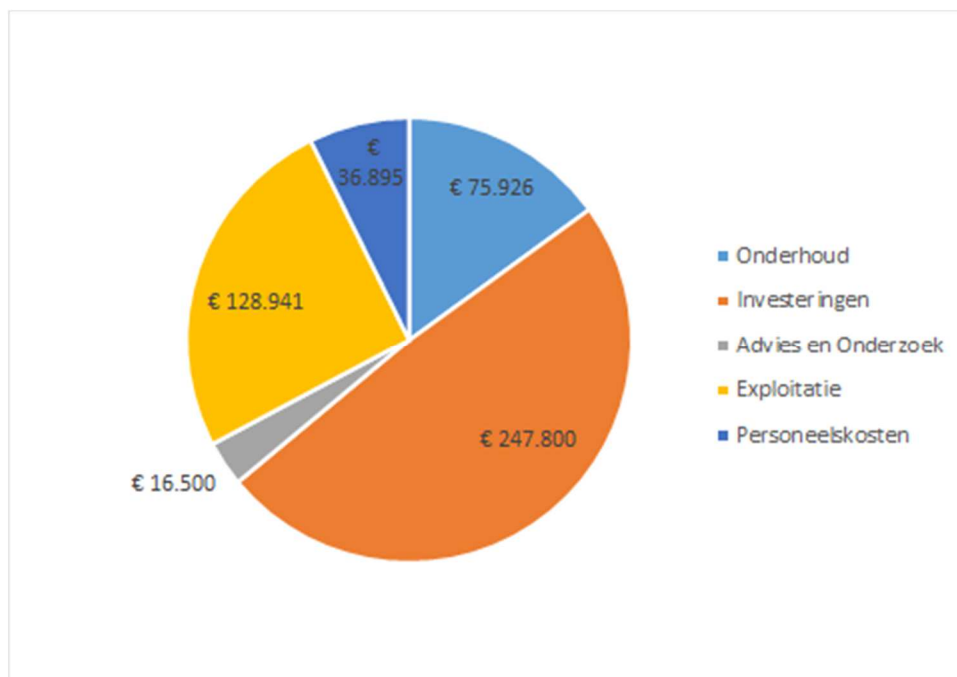
Areaal

- 6.012 masten
- 6.214 lampen
- 6.012 armaturen

Activiteiten en budget

In 2018 wordt de grootschalige vervanging voortgezet waarmee is 2017 begonnen is. Daarbij worden 646 stuks armaturen vervangen door Led armaturen en 90 masten vervangen. (ca. € 247.800). De energiekosten worden geraamd op ca. € 108.195. Er wordt in regionaal een nieuw onderhoudsbestek opgesteld en aanbesteed.

Beheerplan Openbare Verlichting			
Omschrijving	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Rekening
Onderhoud	€ 75.926	€ -	€ -
Investerings	€ 247.800	€ -	€ -
Advies en Onderzoek	€ 16.500	€ -	€ -
Exploitatie	€ 128.941	€ -	€ -
Personeelskosten	€ 36.895	€ -	€ -
Totaal	€ 506.062	€ -	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen
GRP, Groenbeheerplan, Bomenbeheerplan, Wegenbeheerplan

Baggeren

Beleidskader

Baggerplan 2015-2029.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
juni 2014

Geldig tot en met:
2019

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

- Door cyclisch baggeren (1x per 15 jaar) voorkomen dat de baggersituatie in de gemeentelijke watergangen onacceptabel wordt;
- Met het nieuwe beheerplan baggeren is de werkwijze overgegaan van locatiespecifiek baggeren naar gebiedsbaggeren, waarbij dit zoveel als mogelijk wordt afgestemd op de gebiedsplanning van het waterschap;
- Daarmee tevens voldoen aan de eisen van de Keur van Waterschap Rivierenland;

Areaal

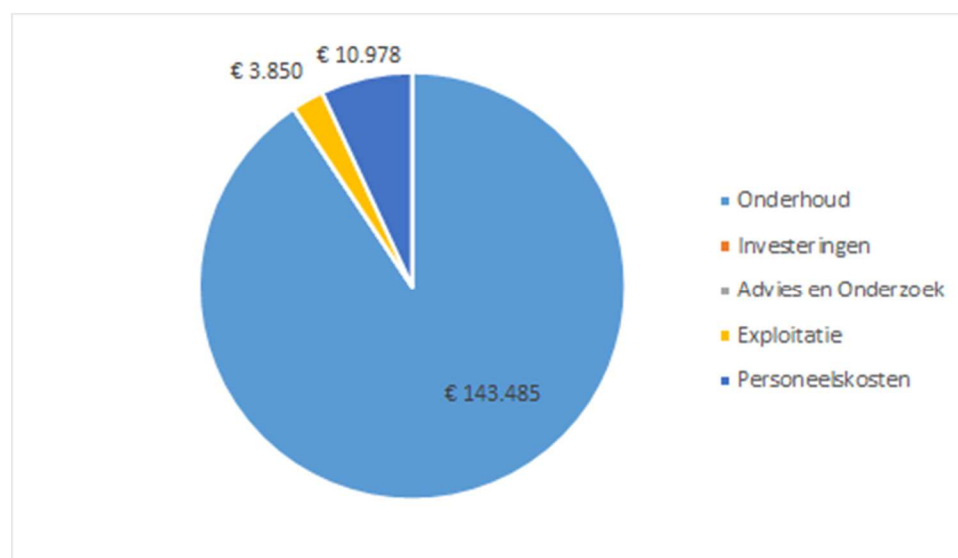
- Te baggeren watergangen 195 km

Activiteiten en budget

Baggeren van planningsjaar 2018.

Het waterschap en de gemeente zijn in 2018 ten Noorden van Beesd voornamelijk in het landelijk gebied aan het baggeren. Vanuit de waterwet hebben we een ontvangstplicht voor het vrijkomende baggerspecie uit de watergangen van het waterschap . (€ 137.719,-).

Beheerplan Baggeren			
Omschrijving	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Rekening
Onderhoud	€ 143.485	€ -	€ -
Investerings	€ -	€ -	€ -
Advies en Onderzoek	€ -	€ -	€ -
Exploitatie	€ 3.850	€ -	€ -
Personeelskosten	€ 10.978	€ -	€ -
Totaal	€ 158.313	€ -	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Beheerplan Watergangen , Groenbeheerplan

Schoonhouden van verhardingen

Beleidskader

Beleids en beheerplan Schoonhouden van verhardingen 2016-2020.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
30 juni 2015

Geldig tot en met :
2020

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

Straten worden functioneel geveegd (werkbreedte 2,25-3 meter). Onder functioneel vegen wordt verstaan, het vegen van straten waar waterafvoerende goten aanwezig zijn. Esthetisch vegen (alle overige oppervlakten verhardingen) wordt niet uitgevoerd.

De straten in de kernen worden 6 x per jaar mechanisch geveegd op beeldkwaliteit B.

Het centrum van Geldermalsen wordt 8 x per jaar mechanisch geveegd op beeldkwaliteit B.

Het onkruid op elementverhardingen wordt 4 x per jaar bestreden met een duurzame methode op beeldkwaliteit B. De onkruidbestrijding wordt integraal met de veegrondes uitgevoerd.

De middengeleiders en vluchtheuvels worden budget gestuurd (stelpost) onderhouden.

Het bladruimen wordt separaat door de buitendienst uitgevoerd waarbij de rondes afgestemd worden met de veeg/ onkruidbestrijdingsrondes.

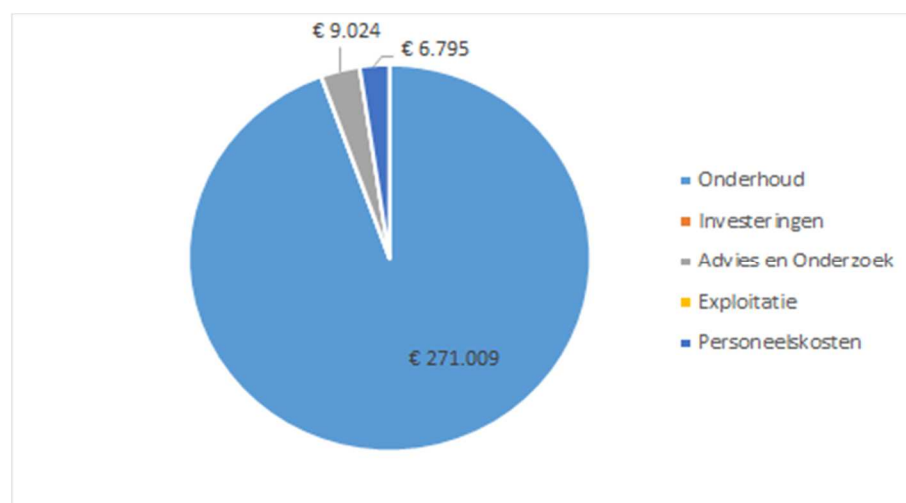
Areaal

- 739.722 m2 functioneel te vegen straatranden (straten met waterafvoerende goten).
- 406.938 m2 onkruidvrij te houden elementenverharding

Activiteiten en budget

In 2018 worden de verhardingen schoongehouden conform de uitgangspunten uit het beleidsplan. Om dat te bewerkstelligen wordt in 2017 een bestek op de markt gebracht met beeldkwaliteit (niveau B) als uitgangspunt.

Beheerplan Vegen van wegen			
Omschrijving	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Rekening
Onderhoud	€ 271.009	€ -	€ -
Investerings	€ -	€ -	€ -
Advies en Onderzoek	€ 9.024	€ -	€ -
Exploitatie	€ -	€ -	€ -
Personeelskosten	€ 6.795	€ -	€ -
Totaal	€ 286.828	€ -	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Bladruimen buitendienst en kolkenzuigen

Beheerplan renovatie Sportvelden

Beleidskader

Beheerplan renovatie sportvelden 2014-2018

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
28 mei 2013

Geldig tot en met :
2018 (looptijd verlengd)

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

Het bieden van voldoende sportcapaciteit aan de inwoners van de gemeente Geldermalsen. De sportvelden worden op basis van werkelijke noodzaak gemiddeld om de 16 jaar (grassportvelden), of om de 10-12 jaar (kunstgrasvelden) gerenoveerd.

Naar aanleiding van het sport- en kunstgrasbeleid zijn de tennisvelden van tennisvereniging GLTC en TV Rhelico met ingang van 2016 aan het renovatieschema toegevoegd en zijn in 2017 3 natuurgras voetbalvelden omgevormd naar kunstgras. In 2018 wordt nog een natuurgras voetbalveld om gevormd naar kunstgras.

Voor alle kunstgrasvelden gelden de voorwaarden dat de verenigingen 25% bijdragen aan de kosten voor realisatie/renovatie en dat zij conform een goedgekeurd plan de velden beschikbaar stellen t.b.v. maatschappelijke (sportgerelateerde) doeleinden (bijvoorbeeld: schoolvoetbaltoernooi, bootcamp, sportlessen aan scholen).

De sportvelden van alle buitensportverenigingen zijn in een renovatieschema opgenomen.

Het jaarlijks beheer is geprivatiseerd aan de sportverenigingen en zij ontvangen hiervoor een onderhoudssubsidie per veld. De grassportvelden worden 2 x per jaar door ISA Sport gecontroleerd en de kunstgrasvelden 1 x per jaar. Hierover wordt gerapporteerd/geadviseerd aan de gemeente (controle subsidie uitvoeringsovereenkomst). Deze adviezen worden ook aan de verenigingen verstrekt.

Sporttechnische eisen volgens de richtlijnen van de KNVB, KNHB, KNKB of KNLTB.

Areaal

- 13 natuurgrassportvelden (voetbal)
- 5 natuurgras-trainingshoeken/velden (voetbal)
- 5 kunstgrasvelden (voetbal, inclusief aanleg kunstgras juni 2018)
- 2 kunstgrasvelden (hockey)
- 3 kunstgrasvelden, 2 jeugd velden (korfbal, gewijzigde veldafmeting KNKV)
- 12 kunstgras tennisbanen, 2 oefenkooien (tennis)

Activiteiten en budget

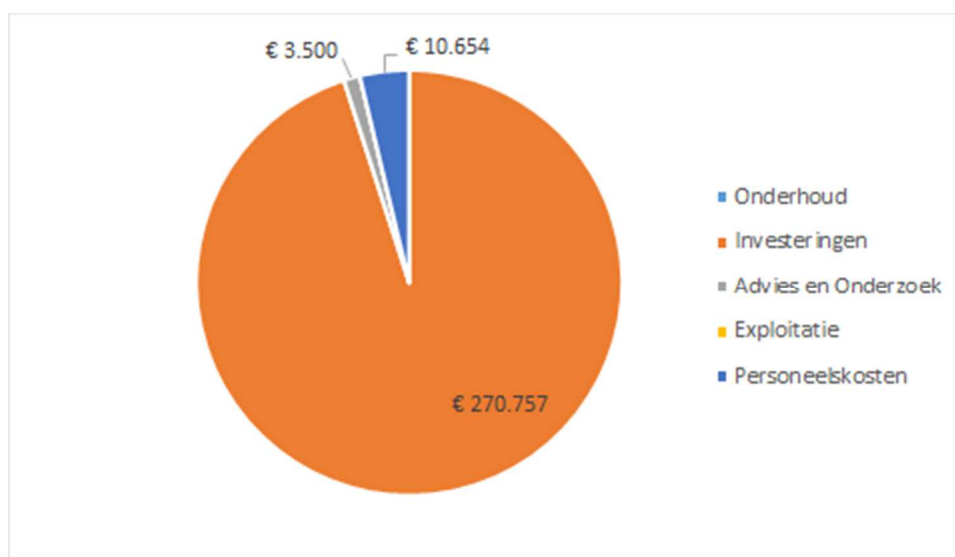
Voor 2018 zijn de volgende activiteiten gepland:

• renovatie trainingshoek GVV	€ 30.867,-
• renovatie 1 kunstgras hockeyveld (HCG)	€ 219.604,-
• renovatie tennisbaan 1 en oefenkooi (GLTC)	€ 20.286,-

De geplande renovatie van 2 trainingshoeken VV Tricht (€ 62.038,-) is op verzoek van de vereniging doorgeschoven naar 2019.

Bij GVV wordt in het kader van het sportbeleid het kunstgras voetbalveld in 2018 aangelegd. De kosten hiervan bedragen € 454.000,- (inclusief de bijdrage van de vereniging van 25%). En maken nog deel uit van het project uit 2017, waarbij op 3 andere locaties kunstgras is aangelegd.

Beheerplan Renovatie sportvelden			
Omschrijving	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Rekening
Onderhoud	€ -	€ -	€ -
Investerings	€ 270.757	€ -	€ -
Advies en Onderzoek	€ 3.500	€ -	€ -
Exploitatie	€ -	€ -	€ -
Personeelskosten	€ 10.654	€ -	€ -
Totaal	€ 284.911	€ -	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Groenbeheerplan 2010-2013, Bomenbeheerplan 2012-2016, beheerplan Watergangen en beheerplan Hekwerken, Sport (stimulerings) beleid.

Overige gebouwen

Beleidskader

Overige gemeentelijke gebouwen 2014-2023.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
juli 2013

Geldig tot en met:
2018

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

De gemeentelijke gebouwen worden beheerd op conditiescore 4 (matige conditie). Deze score komt overeen met het beleid sober en functioneel. In het beheerplan is tevens nieuw wettelijk beleid opgenomen voor asbest.

Areaal

Groep 1 Rijksmonumenten	12 Kerktorens gehele gemeente Het Rechthuis Gellicum Het Polderhuis Acquoy Molen "De Bouwing" Geldermalsen
Groep 2 Gemeentelijke gebouwen	8 Peuterspeelzalen / buitenschoolse / kinderopvang gehele gemeente 2 Gemeentehuizen Geldermalsen Het Klokhuis en de bibliotheek Beesd De Pluk Geldermalsen
Groep 3 Overige gebouwen	3 Gymzalen Geldermalsen/Meteren 26 Kunstwerken en het monument Enspijk 6 Woon- en bedrijfsruimten Geldermalsen/Buurmalsen Gemeentewerf Geldermalsen 3 Dierenonderkomens Geldermalsen/Meteren Clubgebouw Meersteeg 4h Geldermalsen

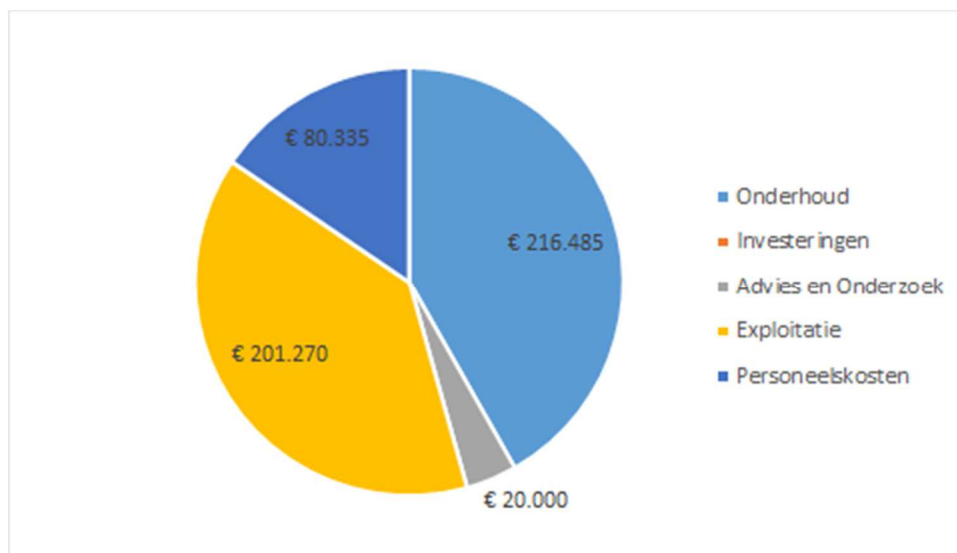
Activiteiten en budget

In 2018 wordt conform het beheerplan overige gemeentelijke gebouwen 2014-2023 onderhoud uitgevoerd aan de gebouwen.

De grootste projecten zijn:

- 12 Torens diverse renovatie werkzaamheden € 34.209
- vm Brandweerkazerne Geldermalsen verlichting vervangen € 20.025
- Kuipershof 4 buitenschilderwerk € 20.038
- Kuipershof 2 divers kleinschalig onderhoudswerk € 26.755
- vm Werkplaats Deil asbest verwijderen € 34.216
- Op 12 diverse locaties divers kleinschalig onderhoud € 53.554

Beheerplan Overige gebouwen			
Omschrijving	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Rekening
Onderhoud	€ 216.485	€ -	€ -
Investerings		€ -	€ -
Advies en Onderzoek	€ 20.000	€ -	€ -
Exploitatie	€ 201.270	€ -	€ -
Personeelskosten	€ 80.335	€ -	€ -
Totaal	€ 518.090	€ -	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen
N.v.t.

4 Financiering

Algemeen

Inleiding

De uitgaven en inkomsten van de gemeente lopen niet synchroon in de tijd. Soms leent de gemeente geld om tijdig betalingen te kunnen verrichten en soms heeft ze (tijdelijk) overtollige liquide middelen. Al deze geldstromen lopen via de treasuryfunctie, die de gemeente bij de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe heeft ondergebracht.

De uitvoering van de financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders die zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden, afgekort Wet fido. In deze wet zijn regels opgenomen voor de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie bij de decentrale overheden. Op basis van deze regelgeving heeft de gemeente twee belangrijke instrumenten op het gebied van de treasury.

Ten eerste staan de spelregels en verantwoordelijkheden voor een goede uitvoering van de treasuryfunctie in het treasurystatuut. Dit statuut is geschreven om zoveel mogelijk de financiële risico's te beperken.

Ten tweede wordt jaarlijks bij zowel de begroting als de jaarrekening een financieringsparagraaf geschreven. In deze paragraaf komt het concrete beleid aan de orde, waarbij in de begroting de nadruk wordt gelegd op de plannen voor de toekomst en in de jaarrekening een verantwoording van het afgelopen jaar.

Rentevisie

Bij het nemen van beslissingen in het kader het aantrekken van geldmiddelen is het van belang dat de actuele ontwikkelingen op zowel de geld- als de kapitaalmarkt nauwlettend worden gevolgd. Als informatiebronnen zijn gebruikt de financieel economische berichtgevingen uit het "Financieel Dagblad", het wekelijks economische beeld van de huisbankier, de Bank Nederlandse Gemeenten, en de rentevisies van andere (grotere) financiële instellingen.

Op basis van deze visies kan in het algemeen het volgende over de rentevisie worden opgemerkt (stand van zaken eind augustus 2017).

De aanhoudende monetaire verruimingsmaatregelen van de Europese Centrale Bank (ECB) hebben er in 2017 toe geleid dat vooral de korte rente nog iets verder is gedaald. De lange rente is onder invloed van een iets oplopende inflatie licht gestegen.

Vanwege de doorzettende economische groei in de eurozone is de verwachting, dat de ECB op korte termijn aankondigt, dat ze haar opkoopprogramma van staatsobligaties in de loop van 2018 beëindigt en dan in de tweede helft van 2018 de lange rente gaat verhogen. De analisten verschillen nog voor wat het tijdspad van deze handelingen betreft, voornamelijk als gevolg van de ontwikkeling van de koers van de euro die de inflatieontwikkeling af kan remmen. Dit betekent dat de voorspelling voor medio 2018 voor de tienjaars Staat varieert van 0,75% tot 1,35%. Op dit moment bedraagt deze rente 0,515%

Voor de korte rente is als meetpunt de driemaands Euribor aangehouden. De verwachting is dat dit percentage nog geruime tijd negatief blijven, hoewel in de loop van 2018 het percentage licht oploopt en dus minder negatief wordt. De verwachting voor de korte rentepercentages voor medio 2018 varieert van -0,31% tot -0,28%. Op dit moment bedraagt de driemaands Euribor -0,329%.

Specifiek

De gemeente Geldermalsen profiteert volop van de sterk aantrekkende nationale economie. Uitgifte van kavels ten behoeve van de woningbouw op De Plantage en uitgifte op het bedrijventerrein Hondsgemet dragen bij aan een solide begroting.

Dit heeft geresulteerd in een prima liquide positie waardoor de gemeente in staat is de aflossing van de laatste termijn van de lening uit 2012deels uit eigen middelen te financieren.

Binnen de gemeentelijke organisatie zijn er ook een aantal ontwikkelingen gaande of zijn afgerond, waaronder het actualiseren van het treasurystatuut en de voorbereidingen tot het komen van een nieuwe gemeente West Betuwe.

Risicobeheer

Renterisicobeheer

Onder renterisicobeheer wordt verstaan de onzekerheid over de hoogte van toekomstige rente uitgaven en –inkomsten. Voor de beheersing van de renterisico's gelden een aantal concrete richtlijnen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de maximale toegestane omvang van de kortlopende schuld aan. Als "kort" wordt aangemerkt leningen met een termijn van maximaal één jaar. Over "kort" geld wordt in de huidige geldmarktsituatie een lagere rentevergoeding betaald dan over "lang" geld. De kasgeldlimiet is bedoeld om de gemeente te behoeden voor het risico, dat de rentelasten opeens fors stijgen, omdat de rente voor "kort" geld sterk kan fluctueren. Door tijdig de "kort" geld-positie te consolideren in "lang" geld ontstaat er meer zekerheid over de op langere termijn te betalen rente.

De Wet fido staat een kasgeldlimiet toe van 8,5% van het begrotingstotaal. Voor 2018 betekent dit een limietbedrag van afgerond € 5.516.000 voor "korte" financiering.

Wanneer de gemeente de kasgeldlimiet voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, moet een plan ter goedkeuring aan de provincie Gelderland worden voorgelegd waarin staat hoe en binnen welke termijn de overschrijding ongedaan wordt gemaakt.

Gezien de historisch lage rente op "kort" geld (< 0%) wordt de kasgeldlimiet zo goed mogelijk benut.

(bedragen x € 1 miljoen)

Kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar 2018	Kw. 1	Kw. 2	Kw. 3	Kw. 4
Totaal netto vlottende schuld	5.650	4.150	1.150	650
Toegestane kasgeldlimiet	5.516	5.516	5.516	5.516
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	- 134	1.366	4.366	4.866

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal met een minimum van € 2,5 miljoen. Bedoeling van de normering is om de gemeente tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen, dat het renterisico uit hoofde van de renteaanpassingen en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt.

Kortom, het komen tot een spreiding in de leningenportefeuille op een manier dat herfinanciering (tegen een hoger rentepercentage) niet leidt tot grote renteveranderingen. Hiermee wordt een kader geboden bij de beoordeling van het financieringsbeleid.

(bedragen x € 1 miljoen)

Renterisiconorm en renterisico vaste schulden per 1-1	2018	2019	2020	2021
Begrotingstotaal	64.892	64.735	60.926	61.953
Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	12.978	12.947	12.185	12.391
Maximaal risico op vaste schuld	0	15.000	0	0
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	12.978	- 2.053	12.185	12.391

Renteschema

Om er voor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten inzichtelijk zijn, is in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) opgenomen dat de paragraaf financiering in ieder geval inzicht geeft in de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend met behulp van de (omslag)rente.

(bedragen x € 1.000)

Rente toerekening 2018	
De externe rentelasten over korte en lange financiering	589
De externe rentebaten	0
Totaal door te rekenen externe rente	589
De rente doorberekend aan de grondexploitatie	-501
Rente projectfinanciering toegerekend aan betreffend taakveld	0
Saldo door te rekenen externe rente	88
Rente eigen vermogen	534
Rente voorzieningen	66
De aan taakvelden/programma's toe te rekenen rente	688
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-1.182
Renteresultaat op het taakveld Treasury	494

EMU saldo

Vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in een begrotingsparagraaf verplicht gesteld. Het EMU-saldo kan worden afgeleid uit de balans als het saldo van mutaties in de vorderingen en schulden. Het EMU-saldo van de gemeente bedraagt in 2018 € 1.225.000.

Koersrisicobeheer

Koersrisico's bij beleggingen in aandelen worden beperkt door de bepalingen in de Wet fido, die uitzettingen in de vorm van aandelen, anders dan het deelnemen in ondernemingen uit hoofde van de publieke taak, niet toestaan.

De gemeente beschikt niet over aandelen van beursgenoteerde ondernemingen en loopt als zodanig geen risico's. Wel neemt de gemeente deel in het aandelenvermogen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten en indirect in de aandelen Alliander (netwerkbeheer) en Vitens. Het risico op waardeverlies van deze aandelen is zeer beperkt.

Kredietrisicobeheer

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren. Ten eerste is er het directe risico dat wordt gelopen uit hoofde van door de gemeente gedane uitzettingen (verstekte geldleningen en beleggingen). Gelet op de bepalingen met betrekking tot Schatkistbankieren zijn nieuwe externe beleggingen niet meer mogelijk. Het uitzetten van geldmiddelen kan daardoor alleen nog maar plaatsvinden in 's Rijks Schatkist of bij andere decentrale overheden.

Daarnaast is een kredietrisico verbonden aan gemeentelijke leningen en garanties, die de gemeente heeft verstrekt cq. afgegeven aan lokaal opererende organisaties. Op deze leningen loopt de gemeente kredietrisico's. Grootste onderdeel van de verstekte garanties vormt de achtervangfunctie voor de woningcorporaties en particuliere woningbouw. Daarbij wordt de gemeente pas aangesproken als de sector zelf en het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) hun verplichtingen niet nakomen. Dit is tot op heden nog niet voorgekomen. Het risico wordt daarmee gering geacht.

Interne Liquiditeitsbeheer

(bedragen x € 1.000)

Liquiditeitenplanning	2018	2019	2020	2021
Uitgaven				
Reguliere exploitatie	44.353	47.507	43.968	44.190
Investerings	9.138	2.911	1.795	1.649
Grondexploitatie	3.044	2.402	1.979	2.639
Voorzieningen	343	604	460	408
Aflossing leningen o/g	1.300	21.000	13.000	1.000
Totaal uitgaven	58.178	74.424	61.202	49.886
Inkomsten				
Reguliere exploitatie	54.931	55.344	55.666	55.829
Grondexploitatie	7.527	3.154	2.757	2.780
Aflossing leningen u/g	107	107	107	107
Totaal inkomsten	62.565	58.605	58.530	58.716
Saldo	4.387	-15.819	-2.672	8.830

Financiering Vaste leningen

In het onderstaand overzicht wordt een beeld geschetst van het verloop van de vaste leningenportefeuille voor het jaar 2018 van de tot eind september 2017 aangegane leningen.

Mutaties in portefeuille	Bedragen x € 1.000	Rentepercentage
Stand per 1 januari 2018	56.300	0,474%-4,327%
Nieuwe leningen	0	
Reguliere aflossingen	1.300	
Vervroegde aflossingen	0	
Stand per 31 december 2018	55.000	

Het al dan niet aantrekken van geld hangt af van het verloop van kasstromen in de gemeente en het verschil tussen inkomsten en uitgaven. De financieringsbehoefte van de gemeente wordt bepaald door het verloop van verschillende kasstromen: liquiditeitsverloop vanuit de exploitatie, meerjarig investeringsplan, liquiditeitsverloop binnen grondexploitaties en herfinanciering van aflopende leningen.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie.

	2018	2019	2020	2021
Netto schuld quote	92,8%	95,4%	86,9%	77,6%

Deelnemingen

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de desbetreffende instelling.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Kredietrisico	Boekwaarde per 31-12-2018
Grootboek der Nationale Schuld 2,5% (vm. gemeente Deil)	AAA	4
idem 2,5% (vm gemeente Beesd)	AAA	2
idem 2,5% (Sociaal Fonds)	AAA	6
idem 3,0% (vm. gemeente Buurmalsen)	AAA	13
Aandelen BNG Bank (28.665 à € 2,50 nominaal)	AAA	65
Aandelen Vitens (24.035 à € 1,00 nominaal)	Geen rating	4
Aandelen Alliander (233.211 à € 5,00 nominaal)	Geen rating	2.662

Een rating is te beschouwen als een kwaliteitskeurmerk. Ratings worden uitgedrukt in een combinatie van letters en cijfers. Een Triple A-rating is de hoogst mogelijke rating. Hoe hoger de rating, hoe lager het kredietrisico voor een belegger en vice versa. Deelnemingen zijn tegen boekwaarde/aanschafwaarde verantwoord en als zodanig in deze financieringsparagraaf opgenomen. Het tegen boekwaarde verantwoorden is in overeenstemming met de geldende voorschriften.

Uitgezette leningen

In het verleden zijn leningen aan derde verstrekt. Het huidige beleid is om hier terughoudend mee om te gaan, vanwege het risico dat eraan verbonden is.

(bedragen x € 1.000)

Verstrekte geldleningen	Stand per 1-1-2018	Aflossing 2018	Stand per 31-12-2018	Rente gemiddeld	Einde looptijd
Vitens NV	429	107	322	variabel	2020
St. Antoniuschool	1	1	0	0,0%	2019
Startersleningen via Svn	845	0	845	div.	

Bovenstaande leningen zijn door de gemeente verstrekt in het kader van de uitoefening van de publieke taak.

Garantstelling

In het verleden zijn garanties verstrekt aan met name woningbouwcorporaties of maatschappelijke organisaties. Ook hier voert de gemeente een terughoudend beleid. In onderstaand tabel wordt een overzicht gegeven van de gegarandeerde geldleningen, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de garanties waarbij de gemeente als achtervang fungeert en de garanties waarbij de gemeente direct risicodragend is.

(bedragen x € 1.000)

Gegarandeerde geldleningen	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019
Woningbouwcorporaties	47.223	44.073	40.924
Gemeente als achtervang	47.223	44.073	40.924
Culturele-/sportvereniging	0	0	0
Nutsbedrijven	6.966	5.645	4.325
Woningbouwcorporaties	0	0	0
Gemeente als directe risicodragend	6.966	5.645	4.325
Totaal gegarandeerde geldleningen	54.189	49.718	45.249

Relatiebeheer

Met de huisbankier BNG Bank vindt periodiek overleg plaats (laatste overleg 10 augustus 2017), waarbij aandacht wordt besteed aan eventuele nieuwe ontwikkelingen. Ook het contract dat de gemeente met de BNG Bank heeft wordt dan tegen het licht gehouden, waarbij de nadruk ligt op inhoudelijke bepalingen en concurrerende condities.

Op dit moment worden de faciliteiten als toereikend beschouwd en de condities als marktconform.

Kasbeheer

Geldstroombeheer

De geldstromen lopen hoofdzakelijk via de BNG Bank. De saldi op de overige rekeningen, bij de Rabobank worden zoveel mogelijk periodiek overgeboekt naar de hoofdrekening van de BNG Bank. De gemeente werkt met een liquiditeitsprognose die éénmaal per kwartaal wordt geactualiseerd. De grootste onzekerheden inzake inkomende en uitgaande geldstromen volgen uit de grondexploitatie en investeringen in infrastructurele projecten.

Schatkistbankieren

De wet schatkistbankieren schrijft voor dat overtollige middelen dagelijks worden afgeroomd naar een rekening bij de schatkist van het Rijk. Het Ministerie van Financiën heeft een drempelbedrag vastgesteld dat op de rekening courant van de eigen bank mag blijven staan. Het drempelbedrag is het maximale bedrag dat een decentrale overheid dagelijks, over een heel kwartaal bezien, buiten de schatkist mag aanhouden. Deze drempel is vastgesteld op 0,75% van het begrotingstotaal. Voor de gemeente Geldermalsen houdt dit in dat wanneer het saldo op de rekening courant hoger is dan € 602.700 dit afgeroomd wordt naar de schatkist.

Conform de regelgeving wordt er bij jaarrekening verantwoording afgelegd over het totaal aan middelen dat per kwartaal buiten de schatkist is gehouden. De verwachting is dat in 2018 aan de drempel wordt voldaan.

5 Bedrijfsvoering

Doelstelling paragraaf

De paragraaf bedrijfsvoering geeft volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) inzicht in de stand van zaken en in de beleidsvoornemens aangaande de bedrijfsvoering.

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Nota Bedrijfsvoering 2012-2016	College	20 september 2011	31 december 2016*
Notitie 'Op afstand en op maat', de gemeentelijke dienstverleningsvisie en het dienstverleningsconcept	Raad	Maart 2008	2015**
Verordening artikel 212 GW, financieel beleid en financieel beheer en inrichting van de financiële organisatie	Raad	26 maart 2013	Geen einddatum
Informatiebeleidsplan 2016-2019	College	29 maart 2016	31 december 2019
Baseline informatiebeveiliging (BIG)	College	23 september 2014	Geen einddatum
Informatiebeveiligingsbeleid 2015-2017	College	16 december 2014	31 december 2017

* geen fatale termijn voor de doorwerking van de nota in 2018; met oog op de herindeling wordt nu geen nieuwe nota bedrijfsvoering opgesteld

** op het moment van opstellen van deze begroting wordt een nieuwe dienstverleningsvisie opgesteld in samenwerking met Neerijnen en Lingewaal.

Stip op de horizon

In de huidige nota bedrijfsvoering is als visie onder andere vastgelegd dat wij een organisatie willen zijn die in staat is om weloverwogen aan de vraag vanuit de klant te voldoen en op nieuwe ontwikkelingen in te spelen. Bij het uitvoeren van onze wettelijke taken en bestaand beleid zetten wij niet meer middelen in dan noodzakelijk. We maken zoveel mogelijk gebruik van beschikbare standaarden, zoals modelverordeningen en ICT-toepassingen, en de kennis van anderen. Op nieuwe ontwikkelingen inspelen betekent ook dat plannen anders kunnen worden uitgevoerd dan eerder was bedacht, bijvoorbeeld doordat ontwikkelingen op ICT gebied nieuwe en andere mogelijkheden bieden.

De visie op de bedrijfsvoering is inmiddels achterhaald door het fusietraject West Betuwe. In de aanloop naar de fusie zullen we een nieuwe visie op de bedrijfsvoering gaan formuleren voor de gemeente West Betuwe. De belangrijke doelstellingen van de nieuwe gemeente die de bedrijfsvoering moet faciliteren zijn:

- samen met de samenleving;
- dienstverlening dichtbij en op maat;
- energieneutraal in 2030.

Relevante ontwikkelingen

Regionale samenwerking

In de samenwerking met de Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe en de deelnemende gemeenten Culemborg en Tiel zijn in 2017 voor alle onderdelen veranderagenda's opgesteld die in de komende jaren tot uitvoering komen. Voor een deel lopen de veranderingen gelijk op met het fusietraject West Betuwe. Maar er zijn ook opgaven die na de fusiedatum worden opgepakt.

Voor Personeel en Organisatie is een strategische HRM agenda opgesteld, waarin in 2018 onder meer aan de orde komen:

- ondersteuning fusietraject West Betuwe;
- strategische personeelsplanning;
- leiderschapsontwikkeling;
- managementinformatie.

Financiën heeft een veranderagenda opgesteld waarop onder meer:

- harmonisatie opgaven;
- uitwerken en implementeren Purchase 2 pay (van bestelling tot betaling)
- op weg naar het in control statement.

IM/ICT heeft een visie op de informatiedienstverlening en een harmonisatieplan opgesteld.

Samen met de gemeenten Culemborg, Tiel, Neerijnen, Lingewaal (op weg naar West Betuwe) en uiteraard onze bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB) willen we één platform aanbieden dat ruimte biedt voor nieuwe ontwikkelingen die bijdragen aan een optimale interne- en externe dienstverlening. Centraal aspect bij deze dienstverlening is het gemak voor burgers, (eigen) organisaties en bedrijven. Centrale gedachte bij het harmonisatieplan is dat de werkprocessen en de systemen zo veel als mogelijk geharmoniseerd (gestandaardiseerd) dienen te zijn maar dat het gemeentelijk beleid onderling kan verschillen.

In 2018 (en de jaren daarna) zal dan ook uiting worden gegeven aan dit harmonisatieplan waarbij aspecten als verdergaande digitalisering, tijd- en plaats onafhankelijk (lees: flexibel) werken, Cloudontwikkelingen en regionale/keten-samenwerking worden ingezet om sneller te kunnen innoveren. Dit alles middels bewezen (overheids)architectuur en -technologie en uiteraard de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) als tools die ons hierbij ondersteunen.

Informatiebeveiliging

Informatieveiligheid is een randvoorwaarde voor een professionele gemeente. Het waarborgt de continuïteit van de bedrijfsvoering en dienstverlening. Door informatieveiligheid te verankeren in de organisatie en de processen wordt de kwaliteit van de producten en diensten aan burgers en bedrijven bewaakt. Daarnaast is het niet toegestaan dat onbevoegden toegang krijgen tot vertrouwelijke of privacygevoelige informatie. Gemeenten hebben er taken bij gekregen en wisselen steeds meer persoonsgegevens uit over personen in kwetsbare posities. Dit betekent dat continu risicoanalyses moeten worden gedaan om risico's adequaat te managen en de privacy te garanderen.

Op dit moment inventariseren we de maatregelen die nodig zijn om aan de nieuwe Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG, zie ook programma 1) te voldoen. Wij voeren de maatregelen uit volgens planning, uiterlijk vóór 25 mei 2018, de datum waarop de AVG in werking treedt. In 2018 wordt ook een nieuw informatiebeleidsplan vastgesteld voor de komende 3 jaar. Begin 2018 evalueren we eerst het huidige plan. Daarnaast wordt er verder gewerkt aan het bewustzijn van informatieveiligheid (volgens iBewustzijn programma). Resultaten van Ensia uit 2017 worden in 2018 na evaluatie verbeterd. Als laatste zal er verder aandacht zijn voor de kwaliteitsborging informatiebeveiligingsproces.

Wet normering topinkomens (Wnt)

De Wet normering topinkomens heeft de afgelopen jaren veel stof doen opwaaien, met name op het vlak van de accountantscontrole. Door de strikte eisen aan de controle zijn accountants onevenredig veel tijd kwijt met deze controle, wat zit ook vertaald in forse facturen voor de klant. Bij gemeenten heeft de Wnt doorgaans betrekking op de gemeentesecretaris en de griffier. Minister Plasterk gaat nu onderzoeken of de controlelast van de Wnt kan worden verminderd.

Rapport Taskforce Publieke Verantwoording

In 2014 is de Taskforce Publieke Verantwoording ingesteld, die aanbevelingen moest doen voor een betere informatievoorziening over de verantwoording van de besteding van gelden in de (semi-)publieke sector. De taskforce heeft in zijn rapport van begin dit jaar drie aanbevelingen gedaan:

1. ga werken met een minimale en uniforme dataset van financiële indicatoren en beleidsindicatoren;
2. zorg voor een verregaande automatisering van de verantwoordingsprocessen en de controles bijvoorbeeld door experimenten met blockchaintechnologie; dit draagt bij aan een efficiëntere informatievoorziening;
3. breng meer focus aan in bestuursverslagen uit twee hoofd invalshoeken: risico's en continuïteit aan de ene kant en bijdrage van de instelling aan maatschappelijke doelstellingen aan de andere kant. Bij deze invalshoeken zou moeten worden ingegaan op de hoofdthema's: visie, besturingsmodel, bedrijfsvoering, financiële cijfers, belangrijkste beleidsprestaties, risicoprofiel, inclusief continuïteit, naleving/ rechtmatigheid, omgang met de omgeving, aandacht voor duurzaamheid en in control zijn. De kernpunten en hoofdconclusies zouden in een overzicht van twee A4-tjes moeten worden opgenomen.

Voor wat betreft aanbeveling 1 nemen we aan dat het huidige Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in voldoende mate hierin voorziet. Voor aanbeveling 2 en 3 volgen wij de ontwikkelingen in het BBV met belangstelling en informeren wij u zodra meer hierover bekend is.

Wat is het probleem/ de uitdaging/de opgave

Op het gebied van de bedrijfsvoering kent Geldermalsen in 2018 als belangrijkste uitdaging het fusietraject West Betuwe, met als dilemma: transitie versus continuïteit.

Verder heeft het MT met de organisatie en vanuit de onderzoeken van Vensters voor bedrijfsvoering een aantal speerpunten voor Geldermalsen als zelfstandige gemeente benoemd. Elk MT-lid is eigenaar van één of twee van deze speerpunten.

- Ontwikkelen personeel: "Medewerkers Geldermalsen voelen zich eigenaar en regisseur van eigen ontwikkeling en loopbaan. Zij weten wat hun sterke punten zijn en hoe zij zichzelf willen en kunnen ontwikkelen. De medewerkers zien met vertrouwen het plaatsingsproces voor de nieuwe organisatie tegemoet." Hiervoor wordt een pakket van training en coaching samengesteld, in afstemming met de werkgroep P&O van West Betuwe.
- Werkdruk/ werklust: evenwichtige verdeling taken, opdrachten en activiteiten versus beschikbare capaciteiten binnen toegestane formatie. De aanpak van dit speerpunt is (her)prioritering taken in het kader van de Lange Termijn Agenda en de afdelingsplannen 2018, vervulling vacatures, inhuur ter compensatie van ureninzet in de werkgroepen West Betuwe.
- Integriteit en veiligheid: wangedrag tegen ambtenaren en bestuurders tegengaan door het vaststellen en implementeren van de notitie Integer en veilig werken.
- Duurzame inkoop: terugdringen CO₂; bijdrage leveren aan gemeentebrede doelstelling duurzaamheid / energieneutrale doelstelling 2030. Inzetten op circulair en biobased inkopen en hernieuwde aandacht voor bedrijfsinterne milieuzorg.
- Samenwerking raad, college en ambtenaren: het gesprek aangaan met raadsleden en collegeleden over de samenwerking, mede in het licht van het fusietraject West Betuwe.
- Kort ziekteverzuim: handhaven laag percentage langdurig ziekteverzuim (..%), terugdringen kortdurend ziekteverzuim / ziekmeldfrequentie (van 1.38 naar 1.0%). We gaan hiervoor een probleemanalyse opstellen en in overleg met de nieuwe bedrijfsarts specifieke maatregelen treffen.
- Verbeteren dienstverlening ICT: verminderen storingen ICT en verbetering communicatie en dienstverlening BWB IM/ICT door hierover in gesprek te gaan met BWB.
- Personeel met afstand tot de arbeidsmarkt: bijdrage leveren aan sociaal gezicht Geldermalsen, kansen bieden aan doelgroep met afstand tot arbeidsmarkt. We gaan 'best practices' volgen (Tiel) en overleggen met Werkzaak. Met als doel te komen tot het gewenste percentage personeel in dienst uit de doelgroep en dit ook te effectueren.

Geplande acties

Bouwen van de nieuwe gemeente West Betuwe

Om te komen tot een nieuwe gemeente worden drie sporen onderscheiden:

- Het wettelijk spoor: de procedurele stappen die volgen uit de Wet Arhi en andere (wettelijke) kaders;
- Het fusiespoor: de samenvoeging van de organisaties, met bouwstenen voor de nieuwe gemeente;
- Het veranderspoor: de impact van de herindeling op mensen – op alle niveaus – en hun betrokkenheid, houding, gedrag en onderlinge verhoudingen in het herindelingsproces.

Op basis van het vastgestelde Plan van aanpak fusietraject wordt invulling gegeven aan het fusiespoor. Het plan geeft een overzicht van alle producten, rollen, middelen en de planning die nodig zijn voor de voorbereidingsfase, waarin de volgende zaken worden voorbereid:

- Integratie van de drie huidige organisaties in één nieuwe organisatie (besturingsmodel, organisatiestructuur, personeel, organisatiecultuur);
- Onderbrengen en integratie ten aanzien van de bedrijfsvoering over en weer met Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (o.a. financiën, informatie en automatisering en personeel & organisatie);
- Onderbrengen en integratie van functies en taken over en weer met de Omgevingsdienst Rivierenland en Avri en eventuele andere verbonden partijen;
- Harmonisatie van werkprocessen, beleid, verordeningen, contracten et cetera op verschillende terreinen;

- Huisvesting van medewerkers (locaties en faciliteiten);
- Voorbereiding overgangsfase en start nieuwe gemeente.

Resultaatindicatoren:

1. De nieuwe gemeenteraad en het college kunnen op 1 januari 2019 aantreden;
2. De organisatie is startklaar om zowel individueel als collectief in haar houding en gedrag het zelf-organiserende vermogen van de samenleving te stimuleren, te faciliteren en te ondersteunen.

Wat mag het kosten ?

De activiteiten op het gebied van bedrijfsvoering worden betaald uit de reguliere budgetten. Speerpunt West Betuwe vanuit het krediet dat hiervoor beschikbaar is gesteld vanuit de te ontvangen Arhigelden.

Kengetallen bedrijfsvoering

Met ingang van 2016 doet de gemeente Geldermalsen mee aan de benchmarks Vensters voor bedrijfsvoering en Vensters voor dienstverlening. Dit zijn landelijke benchmarks, die op initiatief van de Vereniging van Gemeentesecretarissen (VGS), het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (King) en het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) zijn ontwikkeld. Aan Vensters voor Bedrijfsvoering doen jaarlijks circa 100 organisaties mee. Vensters voor dienstverlening is een nieuw instrument waar in 2016 25 organisaties aan hebben deelgenomen. Vanaf de jaarrekening 2016 rapporteren we in de paragraaf bedrijfsvoering op hoofdlijnen over de uitkomsten van de benchmark. De benchmark 2017 betreft de cijfers **2016**. Niet alle informatie over 2016 was beschikbaar of precies zo vastgelegd als nodig voor de Vensters, daarom dienen onderstaande kengetallen puur ter informatie:

Kengetal	Waarde 2017	Waarde 2016	Gemeenten met vergelijkbaar aantal inwoners +/-20%
Gemiddelde loonsom per fte	€ 63.743	€ 67.083	€ 65.275
Span of control	13,4	20,0	17,6
Uitgaven persoonlijke ontwikkeling	€ 1.355	€ 638	€ 1.152
ICT kosten per fte	€ 7.766	€ 7.647	€ 10.985
Ziekteverzuim	4,6%	6,4%	5,3%
Apparaatskosten (per inwoner)	€ 472		€ 578
Externe inhuur (percentage van totale loonsom + inhuur)	12,9%	18,4%	15,1%
Huisvestingskosten per m2	€ 81	€ 61	€ 137
Betaaldiscipline (percentage inkoopfacturen binnen 30 dagen betaald)	91%	83,0%	87,2%
Aantal inkomende telefoonoproepen per inwoner	1,1	1,2	1,6
Telefoonbeantwoording binnen de normtijd	82%	85,3%	73%
Aantal inkomende poststukken per 1.000 inwoners	313,8	293,3	geen gegevens beschikbaar
Meldingen openbare ruimte volledig digitaal	60%	60%	70%
Aantal bezwaarschriften per 1.000 inwoners	3,3	3,0	3,0
% Tijdig afgehandelde bezwaarschriften	93%	87,0%	93,1%
% Ingetrokken bezwaarschriften	37,2%	35%	38,6%

6 Verbonden partijen

Doel

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's op deze terreinen, is het gewenst dat in de programmabegroting en -jaarstukken aandacht wordt besteed aan rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft. Het gaat daarbij om deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen (samenwerkingsverbanden) en overige samenwerkingsvormen, bijvoorbeeld stichtingen en verenigingen. Er wordt niet gerapporteerd over alle partijen waarmee de gemeente op enigerlei wijze verbonden is. Het criterium is: partijen waarin de gemeente een 'bestuurlijk én financieel' belang heeft.

Een bestuurlijk belang is aanwezig indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie. Van een financieel belang is sprake wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt (= artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten).

Over partijen waarin de gemeente Geldermalsen alleen een financieel belang heeft, wordt in deze paragraaf niet gerapporteerd.

Toezichtsarrangementen

Algemeen

Het aantal verbonden partijen in de Regio Rivierenland neemt toe. Het aantal gemeentelijke taken dat regionaal wordt uitgevoerd neemt ook toe. Dat heeft een aantal oorzaken. Soms wordt samenwerking bij wet opgelegd; voorbeelden daarvan zijn de Veiligheidsregio Gelderland Zuid, GGD Gelderland Zuid en de Omgevingsdienst Rivierenland. Soms is die samenwerking noodzakelijk, omdat de taak niet door één individuele gemeente uitgevoerd kan worden; voorbeelden daarvan zijn de AVRI, en de gemeenschappelijke regeling WERKZAAK Rivierenland. Soms wordt samengewerkt uit efficiency-overwegingen.

Het deelnemen in een verbonden partij kan bestuurlijke en financiële risico's met zich meebrengen. De deelnemers van een verbonden partij zijn (mede)verantwoordelijk voor die risico's. Omdat er bij verbonden partijen sprake is van verlengd lokaal bestuur, legt de gemeenteraad jaarlijks in de Kadernota vast op welke wijze hij zijn controlerende en sturende rol wil uitoefenen ten aanzien van verbonden partijen.

Toezichtsarrangementen

In de Kadernota 2017 heeft de raad in het hoofdstuk Toezicht op verbonden partijen, vastgelegd hoe de raad in 2018 toezicht op verbonden partijen zal uitoefenen. Net als in 2017 zal dat gebeuren op basis van 3 verschillende arrangementen, die in zwaarte toenemen. Toezicht niveau 1 wordt toegepast bij verbonden partijen waarvan de raad vindt dat het bestuurlijke en financiële risico laag is of laag/gemiddeld. Toezichtsniveau 2 wordt toegepast bij verbonden partij waarvan de raad vindt dat het bestuurlijke en financiële risico gemiddeld is of hoog/gemiddeld. Niveau 3 wordt toegepast bij verbonden partijen die de raad kwalificeert als bestuurlijk en financieel hoog.

De toezichtsarrangementen zijn als volgt samengesteld:

1. Toezichtsarrangement niveau 1

Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld.

Dit arrangement bestaat uit de volgende maatregelen/instrumenten:

- a. De verbonden partij is opgenomen in de paragraaf Verbonden Partijen van de programmabegroting en het jaarverslag.
- b. De begroting en de jaarrekening van de verbonden partij worden opgenomen op de termijnagenda van de raad, waardoor de verbonden partij 2 x per jaar in de raad ter sprake komt. Dit geldt niet voor de deelnemingen.
- c. De raad maakt zienswijzen/bedenkingen kenbaar bij de begroting en de jaarrekening van de verbonden partij. Dit laatste alleen als die bevoegdheid is opgenomen is in de gemeenschappelijke regeling.

- d. De raad stelt vragen aan het AB-lid dat de bestuursorganen van de gemeente Geldermalsen vertegenwoordigt in het Algemeen Bestuur.
- e. Het AB-lid neemt het initiatief om de raad periodiek mondeling te informeren over nieuwe ontwikkelingen. Dit gebeurt via de commissies van de gemeenteraad.

2. Toezichtsarrangement niveau 2

Bestuurlijk en financieel risico is gemiddeld of hoog/gemiddeld.

Dit arrangement bestaat uit alle maatregelen die gelden bij toezichtsarrangement niveau 1 en aanvullend daarop:

- a. Bestuursrapportages van de verbonden partij die opgesteld worden als onderdeel van de Planning & Controlcyclus van de verbonden partij, worden ter kennisname gebracht van de raad. Een en ander voor zover de verbonden partij deze beschikbaar heeft.
- b. Op verzoek van de raad, geeft de verbonden partij informatie op maat. Als gebruik gemaakt wordt van dit instrument kan het wenselijk zijn om regionaal draagvlak te zoeken voor de informatievraag.

3. Toezichtsarrangement niveau 3

Bestuurlijk en financieel risico is hoog.

Dit arrangement bestaat uit alle maatregelen die gelden bij toezichtsarrangement niveau 1 en 2 en aanvullend daarop:

- a. Bespreken van de kadernota/perspectiefnota die de verbonden partij in het kader van zijn P&C-cyclus opstelt in de commissie Bestuur en Middelen, voordat deze wordt vastgesteld in het Algemeen Bestuur van de verbonden partij. Een en ander voor zover dit agendatechnisch te realiseren valt.
- b. Elke agenda van de vergadering van het Algemeen Bestuur wordt ter kennisname gebracht van de raad.
- c. Een jaarlijkse (regionale) bijeenkomst van de raad met de directeur van de gemeenschappelijke regeling.
- d. Op verzoek van de raad, een onderzoek ex artikel 213a Gemeentewet (doelmatigheid en doeltreffendheid) bij de verbonden partij. Als gebruik gemaakt wordt van dit instrument kan het wenselijk zijn om regionaal draagvlak te zoeken voor dit onderzoek.
- e. Op verzoek van de raad een rekenkameronderzoek. Als gebruik gemaakt wordt van dit instrument kan het wenselijk zijn om hier regionaal draagvlak voor te zoeken.

Nieuwe verbonden partijen

Bij verbonden partijen die in oprichting zijn, zal de raad in de oprichtingsfase en de eerste jaren toezicht houden op niveau 3 (bestuurlijk en financieel risico hoog). Omdat de oprichting de fase is, waarin de kaders worden gesteld, zal de raad bij het aangaan van de gemeenschappelijke regeling zich focussen op de volgende uitgangspunten:

- de noodzaak tot samenwerking;
- het doel van de samenwerking is helder geformuleerd;
- de taken van de verbonden partij zijn concreet geformuleerd;
- het is duidelijk waar het opdrachtgeverschap ligt;
- er is een sluitende begroting en de financiële risico's zijn benoemd.

Vertaling toezichtsarrangementen naar de verschillende verbonden partijen

In de volgende subparagrafen wordt bij (bijna) elke verbonden partij aangegeven volgens welk arrangement de raad in 2017 toezicht zal houden. Bij de Merwede Lingelijn Beheer B.V. is in voorgaande jaren geen toezichtsarrangement aangegeven, omdat deze B.V. zou worden opgeheven. Bij het opstellen van deze paragraaf is gebleken, dat de B.V. toch in stand wordt gehouden. Langs de Merwede Lingelijn worden nog een aantal projecten uitgevoerd. Omdat de gemeente Geldermalsen niet participeert in deze projecten, wordt deze B.V. alsnog categorie 1, bestuurlijk en financieel risico is laag, laag/gemiddeld opgenomen. Bij NUVAL is geen toezichtsarrangement aangegeven. Het gaat om een platform waarin kleine aandeelhouders Nuon, Vitens en Alliander met elkaar afstemmen, waardoor zij meer invloed kunnen uitoefenen bij vergaderingen van Aandeelhouders. De indeling in Toezicht 1, 2 of 3 is verder gebaseerd op het hoofdstuk Toezicht op verbonden partijen van de Kadernota 2017.

Opzet subparagrafen

Met ingang van begroting 2017 wordt de indeling van de verbonden partijen bepaald door het Besluit Begroten en Verantwoorden: gemeenschappelijke regelingen, NV's BV's en privaatrechtelijke rechtspersonen. Binnen elk onderdeel zijn de verbonden partijen opgenomen in volgorde van toezichtsarrangement. De subparagraaf gemeenschappelijke regelingen start met de regelingen waarop toezichtsarrangement 3 van toepassing is. Daarna volgen de gemeenschappelijke regelingen waar toezichtsniveau 2 op van toepassing is, etc.

Om te zorgen dat transparant is welke bestuursorganen deelnemer zijn van een regeling, wordt bij elke gemeenschappelijke regeling expliciet vermeld, welke bestuursorganen de regeling zijn aangegaan. Dat is niet bij elke gemeenschappelijke regeling het zelfde en is afhankelijk van welke bevoegdheden worden overgedragen. In het verleden, bij de oprichting van de gemeenschappelijke regeling LANDER hebben zowel de raad als het college bevoegdheden overgedragen. Bij het aangaan van de gemeenschappelijke regeling WERKZAAK Rivierenland (rechtsopvolger van LANDER) hebben de raden besloten dat zij hun verordende bevoegdheid niet overdragen. Dat betekent dat WERKZAAK een regeling is tussen de colleges van de deelnemende gemeenten. De GR voert alleen de bevoegdheden van de colleges uit.

Verbonden Partij	Toezichtsarrangement
Gemeenschappelijke regelingen	
Regio Rivierenland	3
Avri	3
Werkzaam Rivierenland	3
Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe	3
GGD Gelderland Zuid	3
Veiligheidsregio Gelderland Zuid	2
Omgevingsdienst Rivierenland	2
Natuur- en Recreatieschap Lingebied	1
Regionaal archief Rivierenland	1
Belastingsamenwerking Rivierenland	1
NV's / BV's	
NV Alliander	1
Vitens NV	1
NV Bank Nederlandse Gemeenten	1
Merwede-Lingelijn (M.L.L.) Beheer BV	1
Verenigingen en Stichtingen	
Stichting Logistieke Hotspot	1

Uitvoering toezichtsarrangementen

Vanaf medio 2016 wordt elk kwartaal aan de raad gerapporteerd over alle gemeenschappelijke regelingen en de Stichting Logistieke Hotspot. Per regeling wordt een rapportage opgesteld. Voor alle regelingen geldt dat er algemene informatie gegeven wordt over de uitvoering van de taak en de ontwikkelingen voor de komende periode. Bij de regelingen die onder toezichtsniveau 1 vallen, wordt verder geen extra informatie gegeven. De informatie bij de gemeenschappelijke regelingen die onder toezichtsniveau 2 en 3 vallen is uitgebreider. Bij de regelingen met een toezichtsniveau 2 en 3 wordt ook nog informatie gegeven op basis van beschikbare managementrapportages of bestuursrapportages van de gemeenschappelijke regeling. Een en ander voor zover deze rapportages beschikbaar zijn. Bij de regelingen met een toezichtsniveau 3 wordt de raad daarnaast geïnformeerd over onderwerpen die aan de orde zijn geweest in de vergaderingen van het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

Gemeenschappelijke regelingen

GR Regio Rivierenland	
Vestigingsplaats	Tiel
Doel	De Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling van tien gemeenten waarbinnen op regionaal niveau voor de gemeenten taken worden uitgevoerd op het gebied van algemeen bestuur, verkeer, vervoer en waterstaat, economische zaken, onderwijs, cultuur en recreatie, sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening, volksgezondheid en milieu en ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. De gemeenschappelijke regeling voert zowel uitvoeringstaken als (strategische)beleidstaken uit.
Deelnemers	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur. Het AB bestaat uit 10 leden en een voorzitter. Elke gemeente heeft één zetel. De AB-leden hebben stemrecht in de omvang waarin het inwoneraantal van de gemeente die zij vertegenwoordigen zich verhoudt tot het inwoneraantal van alle deelnemende gemeenten gezamenlijk. Er wordt afgerond op honderdtallen inwoners. Voorzitter van het AB is een gemeenschappelijk lid, dat door alle gemeenten gezamenlijk wordt aangewezen. De voorzitter van het AB heeft 1 stem in het AB. Het DB bestaat uit tenminste 3 leden, waaronder de voorzitter van het AB. Deze is ook voorzitter van het DB. Het AB wijst uit zijn midden ten minste 2 leden aan als leden van het Dagelijks Bestuur.
Relatie met programma's	De Regio Rivierenland is opgenomen in Programma 2, Wonen, werken en bedrijven. Deze indeling hangt samen met de economische Speerpunten die de deelnemers van de Regio Rivierenland hebben geformuleerd: Agribusiness, Economie en logistiek en Recreatie en Toerisme. Behalve over deze drie speerpunten worden in regionaal verband ook beleidsvoorstellen voorbereid op het terrein van (basis)mobiliteit, wonen, breedband, duurzame energie, leefbaarheid en het sociaal domein (Wmo en Jeugd). De taken van deze GR hebben daarom ook een relatie met de programma's Leefbaarheid, welzijn en zorg en Landschap, verkeer en openbare ruimte.
Risico's	Om het inzicht te versterken in de bestaande en toekomstige financiële risico's en de mate waarin deze zijn afgedekt door reserves heeft het Regiokantoor in 2013 een onderzoeksrapport 'Risico's bij Regio Rivierenland' op laten stellen. In algemene zin kan gesteld worden dat er geen (grote) risico's zijn bij het Regiokantoor die om directe aanpassing in de bedrijfsvoering vragen. Mede op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie en de in het onderzoeksrapport opgenomen adviezen is in 2013 een algemene reserve gevormd van € 474.000 voor het afdekken van deze (financiële) risico's. Voor het opvangen van tekorten (en overige financiële risico's) bij de uitvoering van contractactiviteiten (programma 2 Contractgestuurde dienstverlening) is een risico-reserve gevormd. Deze reserve is bedoeld om tegenvallende resultaten en/of wegvallende vraag op flexibele taken op te kunnen vangen. Een reserve van maximaal 30% van het totaal van de opbrengsten uit dienstverlenings-overeenkomsten wordt voldoende geacht om de bedrijfsvoeringrisico's op te kunnen vangen. De flexibele taken van Contractgestuurde dienstverlening bevatten risico's voor Regio Rivierenland, waarbij te denken valt aan: ziekte en inhuur van personeel, afschrijving van materieel en fluctuaties in de vraag naar diensten/producten. Ook zijn er risico's op het gebied van vraag en aanbod. Hiertegenover staat dat de gemeenten betalen voor de gevraagde diensten. In het uiterste geval zijn gemeenten als eigenaar van de Regio Rivierenland verantwoordelijk voor tekorten die niet kunnen worden gedekt uit de gevormde reserves.

	Uit de Programmabegroting 2018 van de Regio Rivierenland blijkt dat de reserves de komende jaren worden afgebouwd en ingezet voor de dekking van lasten waarvoor ze zijn gevormd. Dit betekent dat er een geleidelijke verschuiving van financiering met eigen financieringsmiddelen (reserves) naar externe financiering plaatsvindt. Hierdoor nemen de (externe) rentelasten toe. Zolang de marktrente op de huidige lage stand blijft, zal het effect op de gemeentelijke bijdrage beperkt blijven. De GGD verlaat waarschijnlijk het pand dat nu van de regio wordt gehuurd met als gevolg een hogere gemeentelijke bijdrage. Bij vertrek uit het pand heeft een regio een nadeel. De kans dat dit risico zich voordoet wordt op gemiddeld geraamd, maar op dit moment is niet in te schatten wat de uitkomst wordt. Bij vertrek is er een incidenteel groter nadeel, maar kan het pand aan een ander worden verhuurd; bij een korting op de huur is het risico structureel. Zie verder de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing.					
Toezihtsarrangement	Niveau 3 (Bestuurlijk en financieel risico is hoog).					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	180	184	2.203	1.981	2.410	2.101
Toelichting financieel belang	Op basis van het inwoneraantal bedraagt het aandeel van Geldermalsen 11,0% van de (netto) lasten van de basistaken.					

GR AVRI						
Vestigingsplaats	Geldermalsen					
Doel	De Avri is een gemeenschappelijke regeling van tien gemeenten die taken uitvoert op het gebied van afvalinzameling en afvalbeheer, het beheer van de openbare ruimte en toezicht en handhaving van de openbare ruimte.					
Deelnemers	De raden en colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur. Het AB bestaat uit tien leden. Elk AB-lid heeft 1 stem. Het AB besluit bij volstrekte meerderheid van stemmen, tenzij anders is bepaald. Het DB bestaat uit de voorzitter en twee leden uit het AB, die door het AB worden aangewezen. Raadsleden hebben geen zitting in het AB. Voorafgaand aan elke AB-vergadering wordt een Platformbijeenkomst belegd, waarin de raadsleden van de deelnemende gemeenten wensen en bedenkingen kunnen uiten met betrekking tot de agenda van de betreffende AB-vergadering.					
Relatie met programma's	De GR is opgenomen in programma 2, Wonen, Werken en Bedrijven. Er is een relatie met programma 3, Leefbaarheid, Wonen en Zorg. Immers het niet ophalen van huishoudelijk afval heeft gezondheidsrisico's tot gevolg. De gemeente Geldermalsen neemt geen plustaken af van Avri. Dat betekent dat het beheer van de openbare ruimte en toezicht en handhaving openbare ruimte <u>niet</u> wordt uitgevoerd door de Avri. Er is dus geen relatie met programma 4, Landschap, Verkeer en Openbare Ruimte.					
Risico's	De begroting 2018 en bijbehorende meerjarenramingen 2019-2021 zijn behandeld in de raadsvergadering van 15 juni 2017. Daarbij is besloten om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot de ontwerp-begroting 2018. Het AB Avri is het bevoegd gezag om de begroting vast te stellen. Door het besluit van het AB van de Regio/Avri t.a.v. de inzet van de voorziening Basispakket / Afvalstoffenheffing komt de bodem van deze voorziening in zicht. Door het sluiten van de stortplaats en de overdracht aan de provincie, kan deze voorziening op termijn wel weer aangroeien. In 2018 en 2019 is er incidenteel mogelijk te weinig aanwezig in de voorziening voor eventuele tegenvallers. Reeds vorig jaar was door Avri de suggestie aan gemeenten meegegeven om binnen de gemeentelijke begroting met dit risico rekening te houden. Zie verder paragraaf Weerstandsvormen en risicobeheersing.					
Toezichtsarrangement	Niveau 3 (Bestuurlijk en financieel risico is hoog). Er is sprake van een nieuwe GR.					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	0	0	848	941	31.945	31.641
Toelichting financieel belang	De activiteiten van de Avri worden gefinancierd uit de afvalstoffenheffing. Dat betekent dat de gemeente Geldermalsen een indirect financieel belang heeft in de GR.					

GR Werkzaam	
Vestigingsplaats	Tiel
Doel	Streven naar een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie van de inwoners van de deelnemende gemeenten en, indien nodig, het verstrekken van uitkeringen aan de doelgroep voor de kosten van levensonderhoud. De gemeenschappelijke regeling voert de wettelijke taken uit die deelnemers hebben op grond van de Participatiewet, met uitzondering van bijzondere bijstand.
Deelnemers	De colleges en burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit 9 leden: 1 lid per deelnemende gemeente. Elk lid heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid, tenzij anders is geregeld. Het DB bestaat uit 3 leden, aan te wijzen uit het AB.
Relatie met programma's	De GR is opgenomen in Programma 3, Leefbaarheid, Welzijn en Zorg. Er is een relatie met Programma 2, Wonen, werken bedrijven in verband met de het bereiken van een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie.
Risico's	De werkelijke baten wijken af van de geraamde baten De baten zijn gebaseerd op een inschatting van de huidige omstandigheden. Dat betekent dat uitgegaan is van de huidige geldstromen en de verwachte ontwikkeling daarin. Zo is een inschatting gemaakt van het SW-gat en van de netto omzet uit de markt. Er is geen rekening gehouden met te verwachten rijksmaatregelen (Risico van 8% op de Buig-middelen en korting vanwege bezuinigingen Participatiewet) en de uiteindelijke keuze voor de verdeling van de rijksbudgetten in het kader van de P-wet. Daar waar het gaat om de budgetten in het kader van de grote geldstroom, zijn de individuele gemeenten risicodragers. Wanneer de werkelijk gerealiseerde omzet lager is dan de geraamde baten, heeft dit consequenties voor het bedrijfsvoeringsresultaat, hetgeen via de verdeelsleutel voor alle gemeenten effect heeft. Voor zover het een verschuiving betreft van omzet naar daadwerkelijke uitstroom hoeft dit niet nadelig te zijn. Risico's personeelskosten 1. Raming p-kosten en vergrijzing van medewerkers. De raming van de personele kosten gaat uit van een raming op basis van de maximale loonsom per functieschaal. 2. Flexibiliteit. De begroting hanteert een fluctuatie van de personeelskosten op basis van de ontwikkeling van het aantal werkzoekenden. Werkzaam Rivierenland heeft een flexibele schil die mogelijk maakt snel te sturen op een veranderende behoefte aan personeel. Risico's huisvesting Werkzaam Rivierenland zal de locatie Poppenbouwing die wordt gerenoveerd en deels nieuw wordt gebouwd, betrekken in de eerste helft van 2017. Rekening is gehouden met maximaal 3 jaar overbrugging voor de productie in Zaltbommel (2016-2018). Dit pand aan de Unieweg wordt gedeeltelijk verhuurd, derhalve netto 967 duizend aan kosten. In 2018 is de verkoop van het pand voorzien en wordt rekening gehouden met een te realiseren boekwinst. Vertraging in de verkoop van het pand kan gevolgen hebben voor de exploitatie, echter het is nu te vroeg om een inschatting te maken wat de impact zou kunnen zijn. Dit zelfde geldt ook voor het pand aan de Panoven te Geldermalsen. Risico's latende organisaties Overschot Werkdeel De kosten van formatie ten laste van het Participatiebudget-Werkdeel zijn opgenomen in de organisatiekosten van Werkzaam. Het werkdeel wordt voor 95% doorbetaald aan Werkzaam. Hier ontstaat het risico van een dubbeltelling. Om dit risico te mitigeren is in de begroting het uitgangspunt dat, wanneer de Werkdeel-gelden niet volledig extern besteed worden, deze worden ingezet ter dekking van

	de organisatiekosten. Het Werkdeel moet worden aangewend voor re-integratie en participatie. Voor andere doeleinden mag dit budget niet worden gebruikt. Niet besteedde gelden mogen voor een deel worden meegenomen naar volgend boekjaar en het overige deel moet terug naar het Rijk. Nu is afgesproken dat een bepaald percentage van het Werkdeel beschikbaar moet blijven voor de gemeenten (afbouwen in 3 jaar), zullen gemeenten moeten toezien op het besteden van dit bedrag aan de doeleinden die volgens de wet mogelijk zijn. Alternatief is dat gemeenten dit bedrag inzetten ter verlaging/dekking van de organisatiekosten. Dit heeft tot gevolg dat de gemeentelijke bijdrage aan Werkzaamheid lager wordt. Vangnetregeling De gemeente Tiel en Neerijnen hadden een meerjarig tekort op het Inkomensdeel/Buigbudget en ontvingen daarvoor de Meerjarige Aanvullende Uitkering (MAU). Dit gaat de komende jaren ook voor Geldermalsen gelden. Inmiddels zijn de MAU en de Individuele Aanvullende Uitkering (IAU t.b.v. een éénjarig tekort) vervangen door de vangnetregeling. De voorwaarden om in aanmerking te (blijven) komen voor deze regeling kunnen wijzigen. De verwachting is dat de voorwaarden zullen worden aangescherpt, zeker in geval van een meerjarig tekort. In de begroting van Werkzaamheid is er van uitgegaan in het meerjarenperspectief dat met succes een beroep kan worden gedaan op de Vangnetregeling. De risico's voor het mogelijk niet verkrijgen van een Vangnetregeling liggen bij de gemeenten. Uiteraard bewaakt Werkzaamheid Rivierenland of een gemeente daarvoor in aanmerking komt, doet de aanvraag en voert het daarbij behorende plan uit. BTW De BTW is nu volledig uit de begroting gehaald. Het risico kan zijn dat een deel van de te verleggen BTW door gemeenten niet verrekend kan worden of dat het percentage op een hoger percentage wordt vastgesteld dan door Werkzaamheid geraamd.					
Toezichtsarrangement	Niveau 3 (Bestuurlijk en financieel risico is hoog). Er is sprake van een nieuwe GR.					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	640 *	628 *	9.371	8.102	4.529	4.529
Toelichting financieel belang	Op basis van het cliënten bedrag het aandeel van Geldermalsen 9,4% van de uitvoeringskosten.					

* Deze bijdrage betreft de deelnemersbijdrage in het programma Bedrijfsvoering

GR Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe						
Vestigingsplaats	Culemborg					
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de bedrijfsvoeringstaken met als doel het verlagen van kosten, het verhogen van de kwaliteit, het verminderen van de kwetsbaarheid en het bieden van kansen aan medewerkers.					
Deelnemers	De colleges van de gemeenten Culemborg, Geldermalsen en Tiel.					
Bestuurlijk belang	De colleges zijn vertegenwoordigd in het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie. Het bestuur telt drie zetels. Elke deelnemer heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid. De gemeenschappelijke regeling voert haar taak in mandaat uit.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in de Paragraaf Bedrijfsvoering. Er is een relatie met Programma 1.					
Risico's	Risico's waar rekening mee wordt gehouden en waarvoor maatregelen worden genomen als ze zich voordoen: • hogere uitvoeringskosten i.v.m. uitvoering sociaal plan; • de voordelen op het gebied van IM/ICT zijn in de begroting van BWB als een stelpost opgenomen en zullen met concrete projecten worden ingevuld; • in de begroting van BWB is geen post "onvoorzien" opgenomen.					
Toezihtsarrangement	Niveau 3 (Bestuurlijk en financieel risico is hoog); er is sprake van een nieuwe GR.					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	2.652	2.741	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting financieel belang	Het aandeel van Geldermalsen in de kosten bedraagt 26,2%.					

GR GGD Gelderland Zuid						
Vestigingsplaats	Nijmegen					
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg en het uitvoeren van taken die in wet- en regelgeving aan de gemeenten of de GGD'en zijn opgedragen.					
Wettelijke taken GGD						
Deelnemers	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Geldermalsen, Heumen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Nijmegen, Tiel, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur; het Algemeen Bestuur telt 16 zetels. Het stemgewicht per gemeente wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwonertal op 1 januari van het voorafgaande jaar, zoals opgenomen in de bevolkingsstatistiek van het CBS. Het AB wijst uit zijn midden een voorzitter aan. Het Dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het AB en minimaal vier andere leden. Deze worden aangewezen door het AB. Daarnaast kunnen maximaal drie leden van het DB worden aangewezen vanbuiten de kring van het algemeen bestuur.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in Programma 3, Leefbaarheid, Welzijn en Zorg. De GR heeft ook een relatie met Programma 1, Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie. De GGD Gelderland-Zuid speelt een rol bij de rampenbestrijding.					
Risico's	Het totale verwachte risico van de GGD Gelderland-Zuid bedraagt nu € 2.068.000, een daling van zo'n € 461.000 ten opzichte van de inschatting van de risico's bij de begroting 2016. De voornaamste oorzaak hiervan is dat het risico op uitbetaling van het opgebouwde vakantiegeld in 2016 in december 2016 vervalt. Doordat de risico's van de GGD de algemene reserve overstijgen, is het advies aan de deelnemende gemeenten om voor dat deel een bedrag (naar rato) op te nemen in de eigen paragraaf weerstandsvermogen. Het aandeel van Geldermalsen in dit restrisico bedraagt € 39.620 De discussie over de financiering van Veilig Thuis speelt nog. Het voorstel over de structurele financiering van Veilig thuis, zal tot een begrotingswijziging leiden. Deze wordt voor een zienswijze aan de gemeenteraad voorgelegd.					
Toezihtsarrangement	Niveau 3 (Bestuurlijk en financieel risico is hoog).					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	769	718	912	913	766	661
Toelichting financieel belang	Het inwoneraantal van de gemeente Geldermalsen bedraagt circa 4,8% van het verzorgingsgebied van de GGD. Voor de uniforme (basis)taken dragen wij circa 4,0% bij in de lasten van deze taken.					

GR Veiligheidsregio Gelderland Zuid						
Vestigingsplaats	Nijmegen					
Doel	Het leveren van brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en de voorbereiding en coördinatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing					
Deelnemers	De colleges van B&W en burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Geldermalsen, Heumen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Nijmegen, Tiel, West Maas en waal, Wijchen, Zaltbommel					
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door middel van de burgemeester. Het Algemeen Bestuur telt 16 zetels. Alle leden hebben 1 stem, tenzij het Algemeen Bestuur een besluit neemt over de jaarrekening, begroting of een begrotingswijziging. Daarvoor geldt een gewogen stemrecht per 20.000 inwoners, waarbij elke gemeente minimaal 1 stem heeft. De burgemeester van Nijmegen is uit hoofde van zijn functie van korpsbeheerder zowel voorzitter van het Algemeen Bestuur als het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit 6 leden. De burgemeester van de gemeente Geldermalsen maakt ook deel uit van het dagelijks Bestuur met de portefeuille Financiën.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in Programma 1, Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie. Er is een relatie met Programma 3, Leefbaarheid, welzijn en zorg in verband met de rampenbestrijding en ambulancevervoer.					
Risico's	In 2014 is door de VRGZ een nieuwe nota 'Risicomanagement, voorzieningen en weerstandsvermogen' opgesteld. Het bestuur nam hierover besluiten op 12 februari 2015. De programmabegroting van de VRGZ is met inachtneming van bovenstaand beleid opgesteld. Uit de Begroting 2018 van de VRGZ blijkt dat er omvangrijke tekorten ontstaan. Dit als gevolg van de geconstateerde tekorten in de huisvestingslasten en de te laag geïndexeerde loon- en prijsstijgingen. In het AB is besloten om de tekorten gedeeltelijk op te vangen door bezuinigingen op de taakstelling van de VRGZ. De concrete gevolgen hiervan zijn momenteel nog niet inzichtelijk.					
Toezichtsarrangement	Niveau 2 (Bestuurlijk en financieel risico is gemiddeld of hoog/gemiddeld).					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	1.746	1.788	4.629	4.395	49.363	52.088
Toelichting financieel belang	Het inwoneraantal van de gemeente Geldermalsen bedraagt circa 4,8% van het verzorgingsgebied van de Veiligheidsregio. Wij dragen voor circa 4,8% bij in de lasten.					

GR Omgevingsdienst Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	De gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht, waaronder tevens wordt begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten Gelderland.					
Deelnemers	De colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel en het college van GS van de provincie Gelderland.					
Bestuurlijk belang	Alle deelnemers zijn met 1 lid vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur. Het AB bestaat uit 11 leden. Deelnemers die zowel de milieutaken als de bouw- en RO-taken hebben ingebracht hebben ieder 2 stemmen, de deelnemers die alleen de milieutaken hebben ingebracht hebben 1 stem. Het AB wijst uit zijn midden een voorzitter aan. Het AB benoemt de leden van het Dagelijks Bestuur. Het DB bestaat uit 3 leden en de voorzitter van het AB. Het AB-lid van de gemeente Geldermalsen heeft momenteel zitting in het Dagelijks Bestuur. De gemeenschappelijke regeling voert haar taken in mandaat uit.					
Relatie met programma's	De ODR is opgenomen in Programma 2, Wonen, werken en bedrijven. De GR voert sinds 1 april 2013 de Wabo (bouw en milieu) taken uit voor Geldermalsen. Daarom hebben de taken van de ODR ook een relatie met het onderdeel vergunningverlening en veiligheid en handhaving van programma 1.					
Risico's	De bedoeling is dat vanaf 2018 wordt gewerkt met een output begroting. Inzet van de ODR hierbij is de 95%-105% regeling toe te gaan passen. Dat betekent dat als de gemeente minder dan 95% van de in 2013 ingebrachte capaciteit afneemt, de ODR de gemeente moet terugbetalen en indien meer dan 105% van de capaciteit wordt afgenomen, de gemeente de ODR bijbetaalt. Voor de nieuwe begroting worden ook de kengetallen vernieuwd. Zowel het de outputbegroting als de nieuwe kengetallen kunnen aanzienlijk effect gaan hebben op de bijdrage van de gemeente Geldermalsen (en de overige deelnemers) aan de gemeenschappelijke regeling. Momenteel wordt bezien of 2018 als overgangsjaar kan worden ingericht, ook om ervaring op te doen met de nieuwe kengetallen. De concrete omvang van de mogelijke extra bijdrage in 2018 is nog niet bekend. Zie ook de risicoparagraaf van deze begroting.					
Toezichtsarrangement	Niveau 2 (Bestuurlijk en financieel risico, gemiddeld of hoog gemiddeld) .					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	1.542	1.504	745	719	1.462	1.437
Toelichting financieel belang	Het aandeel van Geldermalsen in de kosten bedraagt circa 11,1%.					

GR Natuur- en Recreatieschap Lingebied					
Vestigingsplaats	Kerk-Avezaath				
Doel	Samen met het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en het -schap Over-Betuwe het in stand houden van de BV Recreatiemaatschappij Rivierengebied. Deze B.V. voert de publieke taken van de drie Recreatieschappen uit. Deze publieke taken zijn het instandhouden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de Recreatieschappen, waarbij tevens bescherming van het landschappelijk karakter van het gebied wordt beoogd.				
Deelnemers	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Geldermalsen, Giessenlanden, Gorinchem, Leerdam en Lingewaal.				
Bestuurlijk belang	De drie recreatieschappen zijn aandeelhouders van de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. De gemeenschappelijke Regeling Natuur- en Recreatieschap Lingebied heeft een AB. Het AB bestaat uit 5 leden. Het DB bestaat uit het AB. De B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied heeft ten doel de instandhouding van 3 werk B.V.'s: de Avezaath B.V. die ten doel heeft het verwerven, beheren en vervreemden van onroerende zaken, de Recreatie B.V. (Uit@waarde Events) die ten doel heeft het verrichten van commerciële activiteiten, zoals het organiseren van evenementen, ontwikkelen en organiseren van recreatiearrangementen en het ter beschikking stellen van recreatieterreinen en recreatiemiddelen en Cellendonk B.V., die ten doel heeft het detacheren van (tijdelijk) personeel bij de Recreatiemaatschappij of On Site Rivierengebied.				
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in Programma 4, Landschap, verkeer en openbare ruimte. Er is een relatie met Programma 2, Wonen, werken en bedrijven vanwege de recreatiemogelijkheden voor bewoners en toeristische activiteiten voor bedrijven.				
Risico's	-				
Toezichtsarrangement	Niveau 1 (Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld).				
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017
	0	0			
Toelichting financieel belang	Het Recreatieschap bezit 33,3% van de aandelen in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierenland. Dit zijn 15 aandelen. De nominale waarde per aandeel bedraagt € 450,-. De netto vermogenswaarde van de deelneming in de B.V. Recreatiemaatschappij bedraagt per 31-12-2016 € 27.952.000.				

GR Regionaal archief Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	Het gemeenschappelijk beheer van de archiefbewaarplaats(en) van de deelnemers en van hun daar naar toe overgebrachte archiefbescheiden, alsmede het toezicht op het beheer van de niet naar de archiefbewaarplaats(en) overgebrachte archiefbescheiden.					
Deelnemers	Colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Maasdriel, Neerijnen, Neder-Betuwe, Tiel en Zaltbommel					
Bestuurlijk belang	Elke gemeente is met een lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur. Elk lid heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen, tenzij anders is bepaald in de regeling. Raadsleden hebben geen zitting het AB, omdat zij geen bevoegdheden hebben overgedragen. De gemeenschappelijke regeling RAR werkt met beeld- en oordeelvormende (BOV) vergaderingen, waarbij daarvoor aangewezen raadsleden en AB-leden in gezamenlijkheid in overleg kunnen treden over de agendapunten van het algemeen bestuur. Deze vergadering vindt plaats voorafgaand aan de AB-vergadering, zodat de AB-leden de meningen uit de BOV kunnen betrekken bij de afwegingen die zij in de AB-vergadering maken. Het Dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee andere leden die door en uit het AB worden aangewezen. De gemeente Geldermalsen maakt deel uit van het dagelijks bestuur van het RAR.					
Relatie met programma's	De GR is opgenomen in Programma 1, Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie. Het RAR beheert verschillende cultureel historische documenten, waaronder fotoarchieven. In die zin beheert het RAR ook het cultureel erfgoed van de gemeente Geldermalsen en de Regio Rivierenland. Gelet op deze cultuurhistorische activiteiten heeft het RAR ook een relatie met Programma 3, Leefbaarheid, welzijn en zorg.					
Risico's	Het weerstandsvermogen bedraagt € 350.000 en is opgebouwd uit de volgende reserves: - informatisering/digitalisering/bedrijfvoering € 197.000; - reserve uitbreiding archiefdepot € 117.000; - reserve weerstandsvermogen € 36.000. De geïnventariseerde risico's zijn gebaseerd op de d.d. 27.11.2014 door AB vastgestelde Adviesnota Weerstandsvermogen. Conclusies uit deze nota: - De weerstandscapaciteit biedt, gezien de risico's, voldoende weerstandsvermogen als deze zich beweegt tussen de €232.000 (factor 1) en € 325.000 (factor 1,4) - Het RAR zal de weerstandscapaciteit niet (langdurig) onder voorgenoemde drempelwaarden laten komen, en waar nodig de weerstandscapaciteit tot het gewenst niveau aanvullen. Met een weerstandsvermogen van € 350.000 komt de weerstandsratio uit op 1,51.					
Toezichtsarrangement	Niveau 1 (Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld).					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	266	260	232	232	8.673	8.478
Toelichting financieel belang	Op basis van het inwoneraantal bedraagt het aandeel van Geldermalsen 12,7% van de (netto) lasten van de basistaken.					

GR Belastingssamenwerking Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	Samenwerking bij de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen, alsmede bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van de vastgoedinformatie.					
Deelnemers	De deelnemers zijn het DB van het Waterschap Rivierenland, het DB van gemeenschappelijke regeling AVRI en de colleges van de gemeenten Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Montfoort, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal, Wijk bij Duurstede en IJsselstein. .					
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende bestuursorganen zijn vertegenwoordigd in het AB, waarbij het Waterschap is vertegenwoordigd met twee leden. Alle deelnemers, met uitzondering van het Waterschap, hebben een stem. De leden namens het Waterschap hebben beiden twee stemmen (= totaal 4 stemmen). Het DB bestaat uit de voorzitter en twee leden, door en uit het AB gekozen, waarbij ten minste een lid gekozen wordt uit de vertegenwoordiging namens het Waterschap.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is onderdeel van de Programma 5 Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen.					
Risico's	De incidentele weerstandscapaciteit van BSR is gelijk aan de in de begroting opgenomen post onvoorzien. In 2009 is besloten dat er geen algemene reserve bij de BSR zal worden gevormd. De BSR heeft daardoor geen structurele weerstandscapaciteit. Voor eventuele risico's die niet in de begroting zijn opgenomen, en niet gedragen kunnen worden uit de post onvoorzien, dienen deelnemers van BSR zelf een voorziening te treffen. Risico's met betrekking tot de belastingopbrengsten behoren niet tot de bedrijfsrisico's van BSR, maar tot de bedrijfsrisico's van de deelnemende bestuursorganen.					
Toezihtsarrangement	Niveau 1 (Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld).					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	352	347	259	259	738	626
Toelichting financieel belang	Het aandeel van Geldermalsen in de kosten bedraagt gemiddeld ongeveer 5,1%. Voor de onderdelen Heffen, Invorderen, Waarderen en BAG bedragen onze aandelen respectievelijk 1,6%, 1,0%, 11,5% en 0%.					

NV / BV

NV Alliander						
Vestigingsplaats	Arnhem					
Rechtsvorm	NV					
Doel	De levering van energie. In het kader van de splitsingswet is het oude Nuon gesplitst in Nuon Energy (leveringsbedrijf) en Alliander (o.a. netwerkbedrijf). Nuon Energy is verkocht aan Vattenfall. Alliander bestaat uit drie werkmaatschappijen, namelijk Liander (netwerk-beheerder), Liandon (consultancy en advies over aanleg en realisatie van, en instandhouding en beheer van complexe energie-infrastructuren en meetdiensten) en Liandyn (actief in o.a. de markt voor verlichting van de openbare ruimte en verkeersregelininstallatie).					
Betrokken partijen	De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland (± 45%), Friesland (± 13%), Noord-Holland (± 9%) en de gemeente Amsterdam (± 9%). De overige 24% van de aandelen zijn in handen van 51 gemeenten in Gelderland, Flevoland, Noord-Holland en Zuid-Holland, de gemeente Amersfoort, de provincie Flevoland, en een tweetal houdstermaatschappijen van gemeenten in de Kop van Noord-Holland en de Rijn- en Bollenstreek.					
Bestuurlijk belang	De gemeente Geldermalsen bezit 233.211 aandelen Alliander. Dit is 0,170% van het totale aantal uitstaande aandelen.					
Relatie met programma's	Programma 5 Financiering en Algemene dekkingsmiddelen					
Toezichtsarrangement	Niveau 1 (Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld).					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	0	0	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Toelichting financieel belang	Voor 2018 wordt rekening gehouden met een dividenduitkering van € 168.100.					

Vitens NV						
Vestigingsplaats	Utrecht					
Rechtsvorm	NV					
Doel	Het doel van Vitens is de uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf in de ruimste zin van het woord. Dat houdt onder meer in: winning, productie, transport, verkoop en distributie van water en verder het verrichten van alles dat met de publieke watervoorziening verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.					
Betrokken partijen	Behalve Nuon zijn gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied aandeelhouder van Vitens, dat is opgezet als een naamloze vennootschap.					
Bestuurlijk belang	De gemeente is houder van 24.035 aandelen in deze vennootschap.					
Relatie met programma's	Programma 5 Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen.					
Toezichtsarrangement	Niveau 1 (Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld).					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	0	0	526	526	1.224	1.234
Toelichting financieel belang	Voor 2018 wordt rekening gehouden met een dividenduitkering van € 77.400.					

NV Bank Nederlandse Gemeenten						
Vestigingsplaats	Den Haag					
Rechtsvorm	NV					
Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector). Met specifieke financiële dienstverlening draagt BNG Bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarnaast streeft BNG Bank naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders.					
Betrokken partijen	De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap.					
Bestuurlijk belang	De aandelen BNG Bank zijn voor 50% in handen van gemeenten en provincies, de andere helft is in handen van de staat. De gemeente Geldermalsen heeft zeggenschap via het stemrecht op de 28.665 aandelen die zij in bezit heeft. De gemeente Geldermalsen heeft geen afvaardiging in het bestuur van BNG Bank.					
Relatie met programma's	Programma 5 Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen.					
Toezihtsarrangement	Niveau 1 (Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld).					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	0	0	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Toelichting financieel belang	Voor 2018 wordt rekening gehouden met een dividenduitkering van € 30.600.					

Merwede Lingelijn B.V.						
Vestigingsplaats	Gorinchem					
Rechtsvorm	BV					
Doel	De voorbereiding en realisatie van de verbeteringen aan de infrastructuur van- en rond de spoorlijn Dordrecht-Geldermalsen (Merwede-Lingelijn); het verrichten van alle verdere handelingen, die met dit doel in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn. De gemeenten geven de Beheer B.V. opdracht voor het doen realiseren van de verschillende projecten aan de spoorlijn en de stations. Daartoe heeft elke gemeente een realisatieovereenkomst afgesloten met de Beheer B.V., voor zover het projecten betreft op het grondgebied van de betreffende gemeente. De beheer B.V. is namens de gemeenten opdrachtgever van de Provincie Zuid-Holland; de provincie is verantwoordelijk voor het doen realiseren van de gedeeltelijke spoorverdubbeling, aanpassing van bepaalde treinhaltes, de realisatie van een nieuwe treinhalte en de beveiliging van een aantal overwegen, waaronder die in Beesd.					
Betrokken partijen	De gemeenten langs de Merwede-Lingelijn, i.c. Dordrecht, Sliedrecht, Hardinxveld-Giessendam, Giessenlanden, Gorinchem, Leerdam en Geldermalsen.					
Bestuurlijk belang	Het maatschappelijke kapitaal van de B.V. bedraagt € 1.000.000 verdeeld in 1.000.000 aandelen van € 1,--. Het geplaatste kapitaal bedraagt € 250.000. De participatie in het geplaatste kapitaal is gebaseerd op het aandeel van elke gemeente in de te realiseren projecten. De gemeente Geldermalsen heeft 6.000 aandelen, dat is 2,4% van het aantal uitstaande aandelen. Dordrecht heeft 7.275 aandelen, Sliedrecht 101.575 aandelen, Hardinxveld-Giessendam 50.100 aandelen, Gorinchem 50.950 aandelen en Leerdam 30.525 aandelen.					
Relatie met programma's	De Merwede Lingelijn als openbaar vervoersvoorziening behoort in de eerste plaats in programma 4 (verkeer). De kwaliteitsverbetering van deze spoorlijn heeft ook een relatie met programma 1 (veiligheid).					
Toezietsarrangement	Niveau 1 (Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld).					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	0	0				
Toelichting financieel belang	In 2018 worden vanuit de Merwede Lingelijn B.V. geen kosten aan de gemeente Geldermalsen in rekening gebracht.					

Verenigingen en Stichtingen

Stichting Logistieke Hotspot						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtsvorm	Stichting					
Doel	Het verkrijgen en administreren van aandelen in het kapitaal van de B.V. Logistieke Hotspot Rivierenland, het uitoefenen van financiële rechten en vermogensrechten op deze aandelen en het uitoefenen van de zeggenschapsrechten op deze aandelen. Iedere deelnemer krijgt certificaten van aandelen, die uitgegeven worden door de Stichting LHR. Er is geen directe relatie tussen de BV en certificaathouders.					
Betrokken partijen	Het bestuur bestaat uit zes verschillende 'bloedgroepen'. De groep gemeenten, de Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland N.V., de groep bedrijven logistiek, de groep ontwikkelaars, bouwbedrijven, installatiebedrijven, de agro-bedrijven en de groep financiële instellingen en overige partijen.					
Bestuurlijk belang	Elke groep heeft het recht van één bestuurslid in de Stichting. Het gewicht van de stem van de groep gemeenten is 20% van het totaal aantal stemmen. De groep gemeenten heeft 2% van de uitgegeven certificaten. De certificaten geven geen vergaderrecht in de Algemene vergadering van de B.V.					
Relatie met programma's	Programma 2, Wonen, werken en bedrijven.					
Toezichtsarrangement	Niveau 3 (nieuwe verbonden partij Bestuurlijk en financieel risico is hoog).					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	2	2	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Toelichting financieel belang	Een aandeel in de B.V. is nominaal € 1,--. Er zijn in zijn totaliteit 100.000 aandelen uitgegeven, tegen een waarde van € 6,75 De groep gemeenten heeft 2.000 certificaten (totaal aantal van deze groep). De gemeente Geldermalsen heeft 200 certificaten.					

Overige Samenwerkingsvormen

Nuval						
Vestigingsplaats	Barneveld					
Rechtsvorm						
Doel	Aandeelhouder van Vitens en Alliander treden gezamenlijk op als 1 stem binnen het grootaandeelhoudersoverleg Alliander, zodat (kleine) gemeenten meer invloed kunnen uitoefenen.					
Betrokken partijen	De gemeenten Aalten, Almere, Apeldoorn, Barneveld, Berkelland, Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Dronten, Duiven, Elburg, Ermelo, Geldermalsen, Harderwijk, Hattem, Lelystad, Lochem, Montferland, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Rheden, Rijnwaarden, Westervoort, Winterswijk, Zeewolde, Zevenaar en Zutphen					
Bestuurlijk belang	Geldermalsen bezit 233.211 aandelen Alliander; binnen de Nuval is dat 1,86% van de aandelen Nuval-vertegenwoordigers. Geldermalsen bezit 24.035 aandelen Vitens; binnen de Nuval is dat 1,40% van de aandelen van de Nuval-vertegenwoordigers.					
Relatie met programma's	Programma 5 Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen					
Toezichtsarrangement	N.v.t.					
Financieel belang (x € 1.000)	Geraamde bijdrage 2018	Geraamde bijdrage 2017	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018
	3	3	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting financieel belang	Het aandeel van Geldermalsen in de kosten bedraagt ongeveer 1,9%.					

7 Grondbeleid

Doelstelling

Het grondbeleid is in hoofdzaak facilitair. Daarbij wordt een flexibele en marktgerichte houding ingenomen om in te kunnen (blijven) spelen op de plaatselijke behoefte. Als het nodig is voor maatschappelijke doelstellingen en/of specifiek gemeentelijke taken vervult de gemeente een actieve rol bij het aankopen van vastgoed/grond. Het college heeft een mandaat om proactief strategische aankopen te kunnen realiseren.

Bij private ontwikkelingen op ruimtelijk gebied, wordt gestreefd naar een optimaal kosten verhaal en het sluiten van een anterieure overeenkomst met de initiatiefnemer.

Wettelijke instrumenten voor grondbeleid zijn opgenomen in de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro), de Wet voorkeursrecht gemeenten en de Ontheffingswet.

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	jaar van vaststelling	Geldig tot
Nota Grondbeleid	Gemeenteraad	2016	2021

Ontwikkelingen

Economisch herstel na een tijd van crisis is ook voor de gemeente waarneembaar. Trok in eerste instantie de woningmarkt voor starters aan, is nu ook sprake van herstel van het duurdere woningsegment en bouwkavels. Ook belangstelling voor bedrijfsgrond op bedrijventerrein Hondsgemet neemt toe. Desalniettemin zal de komende tijd nog onzeker zijn voor perspectieven, looptijden en opbrengsten van grondexploitaties.

Naast de bewegingen op de vastgoedmarkt is ook de samenleving in beweging. De participatiesamenleving zet zich steeds verder door. Een tendens waarbij meer wordt overgelaten aan de samenleving, maar waar ook ruimte wordt geboden voor initiatieven vanuit de samenleving. Daar past vanuit dit gezichtspunten een meer bescheiden rol voor de gemeente bij en facilitair grondbeleid.

In 2018 worden de voorbereidingen getroffen om de grondexploitaties van Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal te harmoniseren. In de begroting 2019 voor West Betuwe (voorbereiding tweede helft 2018) worden de uitgangspunten voor de grondexploitaties die naar West Betuwe overgaan eenduidig vastgelegd.

Project - actualisatie grondgebruik gemeentegrond

In 2017 is de pilot 'actualisatie gebruik gemeentegrond' afgerond. De pilot was succesvol. Met alle niet geregistreerde gebruikers van gemeentegronden zijn afspraken gemaakt. In gebruik genomen grond is verkocht, verhuurd, verjaard of ontruimd en in een enkel geval zijn gebruiksafspraken gemaakt. Daarnaast blijken de beleids- en procesregels te voldoen.

De pilot wordt voortgezet. Ook Buurmalsen, Deil, Enspijk en Geldermalsen worden doorgelicht. Het project wordt gedekt uit opbrengsten uit verkoop. Gepoogd wordt om zo ver mogelijk alle kernen door te lichten voor 1 januari 2019, de datum dat gemeente West Betuwe van start gaat.

Financiële positie

Er zijn drie actieve grondexploitaties, te weten Hondsgemet-Zuid, De Plantage en Homburg Noord. De verwachte boekwaarden bedragen per 1 januari 2018:

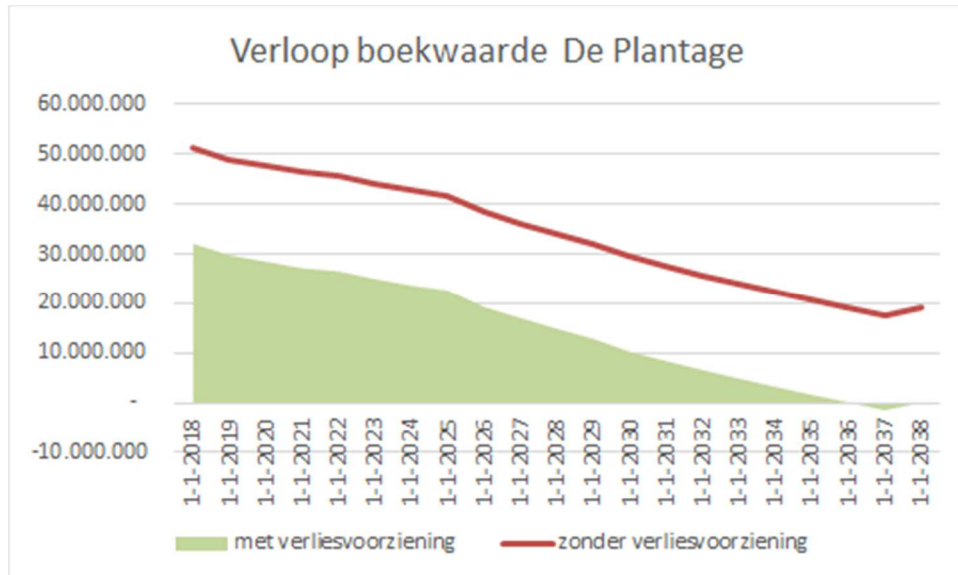
Complex	Raming boekwaarde per 1-1-2018 in €	Voorziening per 1-1-2018	Raming boekwaarde -/ voorziening per 1-1-2018 in €
23 Hondsgemet zuid	-1.882.625		-1.882.625
25 De Plantage	51.322.681	19.188.742	32.133.939
30 Homburg Noord	580.000	425.486	154.514
Totaal	50.020.056	19.614.228	30.405.828

Hondsgemet-Zuid heeft op 1 januari 2018 een positieve boekwaarde (gerealiseerde baten zijn hoger dan de gerealiseerde lasten) en wordt naar verwachting afgesloten met een verwachte winst van € 3,2 miljoen. In 2016 is reeds € 2,4 aan winst genomen naar de reserve grondexploitaties. De verwachte winst op Hondsgemet-Zuid is daarmee circa 5,6 miljoen.

De Plantage heeft een looptijd tot en met 2037. Voor het verwachte verlies van circa € 19,6 miljoen is reeds een voorziening getroffen.

Homburg Noord wordt naar verwachting in 2018 afgesloten met een verwacht verlies van € 425.000. Voor dit verlies is een voorziening getroffen.

Het verloop van saldo (netto contant op 1 januari 2018) van De Plantage is als volgt:

Risicoparagraaf

De Plantage

Het grootste risico in de grondexploitatie blijft de ontwikkeling van de woningmarkt. Op dit moment is duidelijk sprake van een herstellende markt en worden de in de grondexploitatie geprognosticeerde aantallen daadwerkelijk gerealiseerd. De verwachting is dat de prognoses in de grondexploitatie in ieder geval de komende drie jaren worden gerealiseerd. Het blijft echter onzeker hoe de woningmarkt zich op langere termijn ontwikkeld.

In de herijkte grondexploitatie is rekening gehouden met deze onzekere situatie; Er is meer flexibiliteit om mee te bewegen met marktontwikkelingen en er wordt meer vraaggericht ontwikkeld. Niet alleen is op totaal niveau uitgegaan van lagere aantallen. Ook in de jaarschijven is voor deelplan 2 uitgegaan van aangepaste programmering. Mocht echter blijken dat de markt meer opname capaciteit heeft, dan kan en zal er bij geschakeld worden.

Indien zich een verdere vertraging van de gronduitgifte voordoet, heeft dit een effect op de grondexploitatie van € 1,4 mln. bij een vertraging van 2 jaar.

Concreet is in de grondexploitatie berekend middels een MonteCarlo analyse dat het project met 90% zekerheid (p90) ca. 4,5 miljoen aan risico draagt. Als beheersmaatregel is na 10 jaar de grondopbrengst met 10% naar beneden bijgesteld en is het rente percentage tot 2022 van 1,5% en 1% naar 1% gebracht. Daarmee is ca. 4,5 miljoen aan risicobuffer verwerkt in de grondexploitatie.

Door deze maatregelen wordt risicomijdend geopereerd.

Hondsgemet-Zuid

Hondsgemet-Zuid bevindt zich in de afrondende fase. Als alles volgens plan verloopt, kan het plan in 2019 worden afgesloten met een winst van circa € 3,2 miljoen (in 2016 is reeds € 2,4 miljoen aan winst genomen). De belangstelling voor bedrijfskavels neemt steeds meer toe. Mocht onverhoopt deze belangstelling weer afnemen, dan is de verwachte winstpotentie van € 3,2 en € 2,4 miljoen voldoende om tegenvallers op te vangen. Tevens kan de winst bijdragen aan de (mogelijke) exploitatie van Hondsgemet-Noord.

Eventuele renteverhogingen hebben geen groot effect meer op het eindresultaat, gelet op de beperkte looptijd van het plan.

8 Reserves en voorzieningen

Algemeen

In deze paragraaf is een actueel overzicht opgenomen van de verwachte stand van de aanwezige reserves en voorzieningen per 1 januari 2018 en 31 december 2018. De geraamde toevoegingen en onttrekkingen in 2018 zijn in het overzicht opgenomen. In paragraaf 3 'Onderhoud kapitaalgoederen' wordt nader ingegaan op de diverse beheerplannen waar een voorziening voor is gevormd, bijvoorbeeld voor de beheerplannen wegen, riolering en overige gemeentelijke gebouwen.

Wettelijke aspecten

Gemeentelijke reserves en voorzieningen behoren tot het financiële vermogen van de gemeente. Het omgaan met reserves en voorzieningen is één van de instrumenten van het financieel beleid en daarom vatbaar voor bestuurlijke keuzes. De keuze wordt veelal ingegeven door een bedrijfseconomische en/of een politieke visie.

Onderscheid reserves en voorzieningen

In het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) worden in de artikelen 43 en 44 de begrippen reserves en voorzieningen nader gedefinieerd en toegelicht.

Volgens artikel 43 worden de reserves in de balans onderscheiden naar:

- de algemene reserve;
- de bestemmingsreserves.

Er wordt geen onderscheid gemaakt in typen bestemmingsreserves. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Voorzieningen worden volgens artikel 44 gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in het voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

In artikel 44 lid 2 is bepaald dat tot de voorzieningen ook moeten worden gerekend de van derden verkregen middelen, die specifiek besteed moeten worden. Op de balansdatum nog niet afgerekende bijdragen en subsidies van derden worden in een voorziening gestort en niet als voorheen onder de te betalen bedragen in de balans verwerkt. Het ministerie van BZK heeft in de loop van 2007 de geldende voorschriften op dit punt gewijzigd. Tot deze categorie behoren niet meer de van een Europees of Nederlands overheidslichaam ontvangen bedragen. De niet bestede middelen van deze organisaties die in een volgend begrotingsjaar gebruikt gaan worden dienen als vooruitontvangst te worden verwerkt en niet meer te worden toegevoegd aan een voorziening. Verwezen wordt in dit verband naar de in artikel 49 van het BBV genoemde uitzonderingen.

Lid 3 van artikel 44 bepaalt dat er geen voorzieningen mogen worden getroffen voor jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume, zoals pensioen en wachtgeld-verplichtingen. Reden hiervoor is dat dergelijke verplichtingen bij gemeenten reeds in de begroting en de meerjarenraming zijn verwerkt. Verplichtingen waarvan het bedrag oploopt, dienen wel als voorziening te worden opgenomen, bijvoorbeeld kan gedacht worden aan wachtgeldverplichtingen bij personele krimp.

Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is verder van belang omdat reserves eigen vermogen zijn en voorzieningen worden gerangschikt onder vreemd vermogen. Aan een voorziening kleef een verplichting. De aanwending van reserves is vrijblijvender, omdat de raad een besluit kan nemen over de omvang en mogelijk een andere aanwending van de geldmiddelen. Via naamgeving en toelichting kan een en ander worden verduidelijkt.

Door het verbod om bestemmingsreserves rechtstreeks in mindering te brengen op de waarde van activa met een economisch nut, wordt bij de bestemmingsreserves onderscheid gemaakt tussen bestemmingsreserves, die nog open staan en bestemmingsreserves, die aangehouden worden voor de dekking van kapitaallasten van activa die al in het bezit zijn van de gemeente. Wijziging van de bestemming van de laatste categorie heeft immers rechtstreekse gevolgen voor het exploitatieresultaat.

Overzicht reserves en voorzieningen

In het navolgende overzicht is opgenomen de verwachte beginstand van de reserves en voorzieningen per 1 januari 2018, de vermeerderingen en verminderingen en vervolgens nog de verwachte eindstand per 31 december 2018.

	Stand 1-1-2018	Vermeer- deringen 2018	Vermin- deringen 2018	Stand 31-12-2018
Algemene Reserve				
Algemene reserve	9.150.782	228.770		9.379.552
Reserve opbrengst pref. aandelen Vitens	1.592.396			1.592.396
Reserve grondexploitatie	8.734.192	3.437.386	392.285	11.779.293
Bonusaandelen BNG bank	65.038			65.038
Totaal Algemene reserve	19.542.408	3.764.677	392.285	22.816.279
Bestemmingsreserves:				
Vraaggerichte dienstverlening	26.713	0	0	26.713
Eigen risico schadegevallen	73.945	25.000	25.000	73.945
Tijdbeleid	10.314	0	0	10.314
Bijdrage huisvesting Veiligheidsregio	1.927.491	0	66.465	1.861.026
Totaal bestemmingsreserves progr. 1	2.038.463	25.000	91.465	1.971.998
Bodemsanering	215.595	19.133	19.133	215.595
Herziening bestemmingsplannen	132.714	50.315	50.315	132.714
Duurzaamheid	0	188.000	188.000	0
Gebiedsfonds	1.230.306	67.000	2.250	1.295.056
Gemeentelijke budgetten programma 2	47.689	0	4.769	42.920
Totaal bestemmingsreserves progr. 2	1.626.306	324.448	264.467	1.686.285
Kap.lasten verv. investeringen gymlokalen	143.972	18.540	13.499	149.013
Welvarend	51.413	16.600	16.600	51.413
Speelplekkenbeleid	41.045	24.000	24.000	41.045
Kapitaallasten sportterreinen	234.000	197.752	19.500	412.252
Sport en bewegen	139.536	45.178	0	184.714
Jeugd- en jongerenbeleid	24.873	0	0	24.873
Sociaal domein	1.187.739	0	0	1.187.739
Kapitaallasten MFC de Pluk	839.903	0	22.103	817.800
Statushouders	40.369	0	0	40.369
Minimabeleid	15.843	0	0	15.843
Overige gem. budgetten programma 3	101.136	0	0	101.136
Totaal bestemmingsreserves progr. 3	2.819.829	302.070	95.702	3.026.197
Openbare verlichting	85.635	87.796	20.746	152.685
Bijdrage spoorproject GDM - Tricht	3.700.000	0	0	3.700.000
Monumenten	27.388	20.000	20.000	27.388
Uitwerkingsplan Lingekwartier	62.336	0	48.500	13.836
Mobiliteitsplan	3.248	63.520	63.520	3.248
Verkeersregelinstallaties	36.358	22.500	22.500	36.358
Bebording en bebakening wegen	52.612	58.750	58.750	52.612

	Stand 1-1-2018	Vermeer- deringen 2018	Vermin- deringen 2018	Stand 31-12-2018
Onderhoud wegmarkeringen	30.810	18.000	18.000	30.810
Landschapsonwikkelingsplan	142.547	12.500	26.500	128.547
Groenrenovatie	0	79.005	79.005	0
Opstellen/actualisatie beheerplan groen	38.720	4.840	0	43.560
Wegen ter dekking van kapitaalslasten	0	547.701	23.930	523.771
Totaal bestemmingsreserves progr. 4	4.179.656	914.612	381.451	4.712.815
Personeel en organisatie	24.959	0	0	24.959
Opleiding vorming en training (OVT)	109.349	152.970	152.970	109.349
BTW-compensatiefonds	158.414	0	0	158.414
Kapitaallasten verv. inv.tractie buitendienst	518.951	92.051	92.924	518.078
Kapitaallasten verv. inv. ICT	1.610.026	401.258	223.482	1.787.802
Kapitaallasten verv. inv. facilitaire zaken	206.328	69.346	58.558	217.116
Dekking kap.lasten noodstroomvoorziening	70.665	0	7.067	63.598
Flankerend beleid bezuinigingen	223.150	49.650	77.815	194.985
Dekking toekomstige nadelige saldi	490.101	0	490.101	0
Precariobelasting	7.881.671	2.123.303	0	10.004.974
Overige gem. budg. alg. dekkingsmiddelen	35.297	0	0	35.297
Totaal bestemmingsreserves progr. 5	11.328.911	2.888.578	1.102.917	13.114.572
Totaal bestemmingsreserves	21.993.165	4.454.708	1.936.002	24.511.867
Totaal alg. en bestemmingsreserves	41.535.573	8.120.864	2.328.287	47.328.146
Voorzieningen				
<u>Beheerplannen</u>				
Wegen	287.727	1.099.805	1.117.843	269.689
Onderhoud civiele kunstwerken	55.119	51.000	78.100	28.019
Openbare verlichting	180.658	89.009	92.462	177.205
Onderhoud sportterreinen	448.064	0	0	448.064
Beschoeiingen	99.438	43.188	71.894	70.732
Onderhoud baggeren	0	146.685	146.685	0
Overige gemeentelijke gebouwen	260.794	362.098	244.485	378.407
Onderwijsgebouwen	0	0	0	0
Begraafplaatsen	20.846	239.664	198.211	62.299
Subtotaal beheerplannen	1.352.646	2.031.449	1.949.680	1.434.415
<u>Van derden bekleemde middelen</u>				
Riolering	1.264.232	3.506.510	3.078.291	1.692.451
Afkoop Onderhoudsrechten				
begraafplaatsen	1.033.285	224.667	151.257	1.106.695
Voorziening Zwerfafval (Nedvang)	101.556	0	0	101.556
Subtotaal van derden bekleemde middelen	2.399.073	3.731.177	3.229.548	2.900.702
<u>Overige voorzieningen</u>				
Pensioenvoorzieningen ex-wethouders	1.341.164	0	92.103	1.249.064
Subtotaal overige voorzieningen	1.341.164	0	92.103	1.249.064
Totaal voorzieningen	5.092.883	5.762.626	5.271.331	5.584.178
Totaal reserves en voorzieningen	46.628.452	13.883.490	7.599.618	52.912.324

Meerjarig overzicht toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Programma		Rekening 2016			Begroot 2017			Begroot 2018		
Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1	Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	1.317	1.534	-217	743	734	10	698	611	87
2	Wonen, werken en bedrijven	1.148	171	977	6.084	69	6.014	3.543	657	2.887
3	Leefbaarheid, welzijn en zorg	388	311	78	437	95	343	302	96	206
4	Landschap, verkeer en openbare ruimte	4.251	3.977	274	444	457	-13	1.007	474	532
5	Financiering en algemene dekkingsmiddelen	14.240	3.819	10.421	2.311	709	1.602	2.570	490	2.080
Totaal mutaties reserves		21.344	9.812	11.533	10.019	2.064	7.956	8.120	2.328	5.792

Programma		Begroot 2019			Begroot 2020			Begroot 2021		
Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1	Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	651	492	159	649	335	313	649	322	326
2	Wonen, werken en bedrijven	136	475	-339	142	515	-373	142	522	-381
3	Leefbaarheid, welzijn en zorg	313	126	186	319	158	161	318	156	163
4	Landschap, verkeer en openbare ruimte	991	4.175	-3.184	480	498	-18	483	504	-20
5	Financiering en algemene dekkingsmiddelen	2.652	0	2.652	2.656	0	2.656	2.659	0	2.659
Totaal mutaties reserves		4.743	5.268	-526	4.246	1.506	2.739	4.251	1.504	2.747

Bijlagen

Overzicht baten en lasten

Programma (excl. reserves) Bedragen x 1.000	Rekening 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	570	8.598	-8.029	754	12.112	-11.358	524	11.181	-10.656
Wonen, werken en bedrijven	11.249	7.432	3.816	20.946	16.658	4.288	7.841	7.256	585
Leefbaarheid, welzijn en zorg	5.776	27.343	-21.567	4.831	26.433	-21.602	5.156	26.698	-21.542
Landschap, verkeer en openbare ruimte	6.319	11.548	-5.230	5.738	10.008	-4.270	5.754	9.694	-3.941
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	42.958	416	42.541	46.028	4.511	41.516	43.280	929	42.351
Saldo baten en lasten	66.871	55.338	11.532	78.298	69.723	8.575	62.555	55.758	6.797

Mutaties reserves Bedragen x 1.000	Rekening 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	1.534	1.317	217	734	743	-10	611	698	-87
Wonen, werken en bedrijven	171	1.148	-977	69	6.084	-6.014	657	3.543	-2.887
Leefbaarheid, welzijn en zorg	311	388	-78	95	437	-343	96	302	-206
Landschap, verkeer en openbare ruimte	3.977	4.251	-274	457	444	13	474	1.007	-532
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	3.819	6.484	-2.665	709	2.311	-1.602	490	2.570	-2.080
Mutaties reserves	9.812	13.588	-3.776	2.063	10.018	-7.955	2.328	8.121	-5.793

Geraamd resultaat Bedragen x 1.000	Rekening 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Geraamd resultaat	76.683	68.927	7.756	80.361	79.741	619	64.883	63.879	1.004

Programma (excl. reserves) Bedragen x 1.000	Begroting 2019			Begroting 2020			Begroting 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	524	11.033	-10.509	524	10.769	-10.245	524	10.795	-10.270
Wonen, werken en bedrijven	3.969	6.360	-2.391	3.542	5.972	-2.430	4.199	6.636	-2.438
Leefbaarheid, welzijn en zorg	5.308	26.884	-21.576	5.326	27.035	-21.709	5.304	27.121	-21.817
Landschap, verkeer en openbare ruimte	5.782	13.219	-7.437	5.811	10.091	-4.281	5.841	10.131	-4.291
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	43.879	1.415	42.464	44.214	1.725	42.490	44.577	2.103	42.474
Saldo baten en lasten	59.463	58.911	551	59.418	55.593	3.825	60.445	56.786	3.659

Mutaties reserves Bedragen x 1.000	Begroting 2019			Begroting 2020			Begroting 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	492	651	-159	335	649	-313	322	649	-326
Wonen, werken en bedrijven	475	136	339	515	142	373	522	142	381
Leefbaarheid, welzijn en zorg	126	313	-186	158	319	-161	156	318	-163
Landschap, verkeer en openbare ruimte	4.175	991	3.184	498	480	18	504	483	20
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	0	2.652	-2.652	0	2.656	-2.656	0	2.659	-2.659
Mutaties reserves	5.269	4.743	526	1.506	4.245	-2.739	1.504	4.251	-2.747

Geraamd resultaat Bedragen x 1.000	Begroting 2019			Begroting 2020			Begroting 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Geraamd resultaat	64.732	63.655	1.077	60.923	59.838	1.085	61.949	61.037	912

Overzicht taakvelden

Taakveld Bedragen x 1.000	Rekening 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	9	1.812	-1.804	0	1.363	-1.363	0	1.401	-1.401
0.2 Burgerzaken	521	1.070	-549	516	734	-218	502	589	-87
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	449	1.258	-809	154	1.055	-901	158	630	-472
0.4 Overhead	6	2.871	-2.865	220	6.965	-6.744	4	6.679	-6.675
0.5 Treasury	1.492	-1.258	2.749	5.726	2.858	2.868	890	-411	1.301
0.61 OZB woningen	4.182	266	3.916	4.111	282	3.829	4.204	293	3.911
0.62 OZB niet-woningen	3.443	0	3.443	3.136	0	3.136	3.343	0	3.343
0.63 Parkeerbelasting	371	0	371	392	0	392	326	0	326
0.64 Belastingen overig	3.205	107	3.099	3.215	32	3.183	3.257	26	3.231
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen GF	29.820	6	29.814	29.355	0	29.355	31.137	0	31.137
0.8 Overige baten en lasten	269	310	-41	222	473	-251	222	602	-380
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1	1.812	-1.812	0	1.831	-1.831	0	1.839	-1.839
1.2 Openbare orde en veiligheid	19	698	-679	18	437	-420	18	496	-478
2.1 Verkeer en vervoer	1.117	4.380	-3.263	92	3.402	-3.310	112	3.127	-3.015
2.2 Parkeren	18	105	-87	20	65	-44	20	54	-34
2.3 Recreative havens	0	0	0	0	0	0	0	21	-21
2.5 Openbaar vervoer	10	62	-52	0	56	-56	0	265	-265
3.1 Economische ontwikkeling	0	170	-170	0	275	-275	0	158	-158
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.028	658	2.370	15.511	9.728	5.783	3.937	675	3.263
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	52	60	-8	54	42	12	55	79	-24
3.4 Economische promotie	126	26	101	124	22	102	126	28	98
4.2 Onderwijshuisvesting	64	2.089	-2.025	43	2.136	-2.093	50	1.752	-1.702
4.3 Onderwijsbeleid en leerling-zaken	209	1.396	-1.187	187	1.288	-1.101	218	1.353	-1.134
5.1 Sportbeleid en activering	0	335	-335	0	212	-212	0	108	-108
5.2 Sportaccommodaties	4	334	-331	238	391	-154	4	455	-451
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en participatie	0	73	-73	0	87	-87	0	121	-121
5.4 Musea	0	0	0	0	0	0	0	7	-7
5.5 Cultureel erfgoed	7	124	-117	1	140	-140	1	194	-193
5.6 Media	46	730	-683	44	728	-683	48	707	-658
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	183	3.026	-2.843	60	2.177	-2.117	61	1.956	-1.894
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	984	3.987	-3.004	776	3.720	-2.944	789	3.146	-2.357
6.2 Wijkteams	0	382	-382	0	281	-281	0	745	-745
6.3 Inkomensregelingen	3.396	6.289	-2.893	3.082	4.635	-1.553	3.687	5.658	-1.970
6.4 Begeleide participatie	616	2.380	-1.764	0	2.565	-2.565	0	2.215	-2.215
6.5 Arbeidsparticipatie	0	278	-278	0	200	-200	0	243	-243
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	618	-618	0	450	-450	0	664	-664
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	434	2.966	-2.532	438	4.600	-4.162	335	3.678	-3.343
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	2.811	-2.811	0	2.236	-2.236	0	3.084	-3.084
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0	0	49	-49
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	1.293	-1.293	0	1.640	-1.640	0	1.440	-1.440
7.1 Volksgezondheid	0	1.149	-1.149	0	1.073	-1.073	0	1.092	-1.092
7.2 Riolering	4.106	3.378	728	4.381	3.467	914	4.615	3.504	1.111
7.3 Afval	0	4	-4	0	4	-4	0	8	-8
7.4 Milieubeheer	-5	621	-626	4	504	-500	4	735	-731
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	657	801	-144	848	901	-53	674	728	-54
8.1 Ruimtelijke Ordening	222	901	-679	133	641	-508	133	586	-453
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	6.962	3.664	3.298	4.576	4.656	-80	3.003	3.554	-552
8.3 Wonen en bouwen	850	1.295	-446	622	1.370	-748	622	1.426	-804
Saldo taakvelden	66.871	55.338	11.532	78.298	69.723	8.575	62.555	55.758	6.797

Mutaties reserves Bedragen x 1.000	Rekening 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	9.812	13.588	-3.776	2.063	10.018	-7.955	2.328	8.121	-5.793
Mutaties reserves	9.812	13.588	-3.776	2.063	10.018	-7.955	2.328	8.121	-5.793

Geraamd resultaat Bedragen x 1.000	Rekening 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Geraamd resultaat	76.683	68.927	7.756	80.361	79.741	619	64.883	63.879	1.004

De samenstellende delen tellen niet altijd op tot de totalen. Dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.

Taakveld	Begroting 2019			Begroting 2020			Begroting 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedragen x 1.000									
0.1 Bestuur	0	1.382	-1.382	0	1.383	-1.383	0	1.383	-1.383
0.2 Burgerzaken	502	622	-120	502	557	-55	502	589	-87
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	158	655	-497	158	630	-472	158	625	-467
0.4 Overhead	4	6.598	-6.593	4	6.439	-6.434	4	6.459	-6.454
0.5 Treasury	1.245	52	1.193	1.407	395	1.013	1.701	783	918
0.61 OZB woningen	4.243	298	3.946	4.277	306	3.971	4.296	305	3.991
0.62 OZB niet-woningen	3.348	0	3.348	3.353	0	3.353	3.359	0	3.359
0.63 Parkeerbelasting	326	0	326	326	0	326	326	0	326
0.64 Belastingen overig	3.257	22	3.235	3.257	22	3.235	3.257	22	3.235
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen GF	31.336	0	31.336	31.470	0	31.470	31.515	0	31.515
0.8 Overige baten en lasten	222	548	-326	222	517	-295	222	512	-290
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	1.813	-1.813	0	1.788	-1.788	0	1.762	-1.762
1.2 Openbare orde en veiligheid	18	492	-474	18	492	-474	18	492	-474
2.1 Verkeer en vervoer	112	3.223	-3.111	112	3.780	-3.668	112	3.797	-3.685
2.2 Parkeren	20	54	-34	20	54	-34	20	54	-34
2.3 Recreatieve havens	0	21	-21	0	21	-21	0	21	-21
2.5 Openbaar vervoer	0	3.785	-3.785	0	85	-85	0	85	-85
3.1 Economische ontwikkeling	0	165	-165	0	165	-165	0	165	-165
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	48	5	44	48	36	12	48	36	12
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	55	79	-24	55	79	-24	55	79	-24
3.4 Economische promotie	126	28	98	126	28	98	126	28	98
4.2 Onderwijshuisvesting	50	2.138	-2.088	50	2.264	-2.214	50	2.293	-2.243
4.3 Onderwijsbeleid en leerling-zaken	303	1.420	-1.117	303	1.429	-1.126	303	1.450	-1.147
5.1 Sportbeleid en activering	0	103	-103	0	103	-103	0	103	-103
5.2 Sportaccommodaties	4	476	-472	4	471	-467	4	468	-464
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	0	120	-120	0	121	-121	0	120	-120
5.4 Musea	0	7	-7	0	7	-7	0	7	-7
5.5 Cultureel erfgoed	1	159	-158	1	145	-145	1	145	-145
5.6 Media	48	706	-658	48	706	-658	48	706	-658
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	61	1.941	-1.879	61	1.936	-1.874	61	1.926	-1.864
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	789	3.107	-2.317	789	3.106	-2.317	789	3.106	-2.317
6.2 Wijkteams	0	694	-694	0	716	-716	0	716	-716
6.3 Inkomensregelingen	3.755	5.693	-1.938	3.773	5.699	-1.926	3.751	5.639	-1.888
6.4 Begeleide participatie	0	2.136	-2.136	0	2.076	-2.076	0	2.048	-2.048
6.5 Arbeidsparticipatie	0	205	-205	0	223	-223	0	268	-268
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	664	-664	0	664	-664	0	664	-664
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	335	3.628	-3.293	335	3.666	-3.331	335	3.734	-3.399
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	3.055	-3.055	0	3.051	-3.051	0	3.067	-3.067
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	49	-49	0	49	-49	0	49	-49
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	1.440	-1.440	0	1.440	-1.440	0	1.440	-1.440
7.1 Volksgezondheid	0	1.062	-1.062	0	1.062	-1.062	0	1.062	-1.062
7.2 Riolering	4.636	3.524	1.112	4.657	3.544	1.113	4.678	3.565	1.113
7.3 Afval	0	8	-8	0	8	-8	0	8	-8
7.4 Milieubeheer	4	547	-543	4	547	-543	4	547	-543
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	681	666	15	689	679	10	697	691	6
8.1 Ruimtelijke Ordening	133	586	-453	133	586	-453	133	586	-453
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	3.020	3.571	-551	2.593	3.152	-559	3.250	3.816	-567
8.3 Wonen en bouwen	622	1.365	-743	622	1.365	-743	622	1.365	-743
Saldo taakvelden	59.463	58.911	551	59.418	55.593	3.825	60.445	56.786	3.659

Mutaties reserves Bedragen x 1.000	Begroting 2019			Begroot 2020			Begroot 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	5.269	4.743	526	1.506	4.245	-2.739	1.504	4.251	-2.747
Mutaties reserves	5.269	4.743	526	1.506	4.245	-2.739	1.504	4.251	-2.747

Geraamd resultaat Bedragen x 1.000	Begroting 2019			Begroting 2020			Begroting 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Geraamd resultaat	64.732	63.655	1.077	60.923	59.838	1.085	61.949	61.037	912

De samenstellende delen tellen niet altijd op tot de totalen. Dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.

Overzicht incidentele baten en lasten

Inleiding

De begroting 2018 bevat een aantal incidentele baten en lasten. Dit overzicht draagt bij aan het inzicht in de financiële positie op de korte en lange termijn. De toezichthouder gebruikt deze informatie ook t.b.v. het beoordelen van het begrotingsevenwicht. Baten en lasten zijn in principe incidenteel als ze voor maximaal drie jaar zijn opgenomen.

In de begroting staan ook veel posten die een verloop kennen over de jaren. Te denken valt bijvoorbeeld aan de kapitaallasten, de algemene uitkering en de opbrengsten OZB. Dit hebben wij beschouwd als autonome ontwikkelingen en de verschillen tussen de jaren zijn niet aangemerkt als incidentele baten en lasten. Ook budgetten die eens in de 2 of meer jaren zijn opgenomen, vanwege een bepaald patroon in de uitgaven (zoals verkiezingen) zijn niet als incidentele baten en lasten opgenomen. Als ondergrens is een bedrag van € 5.000 gehanteerd.

Meerjarig overzicht incidentele baten en lasten

Onderstaand zijn meerjarig de incidentele baten en lasten opgenomen. Per saldo zijn de incidentele lasten hoger dan de incidentele baten.

Incidentele Baten

Omschrijving	programma	2018	2019	2020	2021
<u>Mutaties per programma:</u>					
Resultaat grondexploitaties	2	3.219.031			
Totaal incidentele baten per programma		3.219.031	-		-
<u>Onttrekkingen reserves:</u>					
Uitwerkingsplan Lingekwartier	4	48.500	13.500		
Dekking toekomstige nadelige saldi	5	490.101	0		-
Beschikbaar stellen bijdrage spoorweg PHS	4	- 3.700.000		0	0
Totaal incidentele mutaties reserves		538.601	3.713.500	0	0
Totaal programma en reserves		3.757.632	3.713.500	0	0

Incidentele Lasten

Omschrijving	programma	2018	2019	2020	2021
<u>Mutaties per programma:</u>					
Spoorproject Geldermalsen-Tricht	4	200.000			
Sociaal ondernemen	3	80.400			
Uitwerkingsplan Lingekwartier	4	48.500	13.500		
Duurzaamheid	2	188.000			
Lokale gezondheidsbeleid	3	6.000			
Dorpsplannen (leefbaarheid)	3	45.000			
Omgevingswet	2	50.000			
Leegstandswet	2	10.000			
Jongeren op gezond gewicht	3	5.000			
Bijdrage spoorweg PHS	4	0	3.700.000	0	0
Totaal incidentele lasten per programma		632.900	3.713.500	0	0
<u>Toevoegingen reserves:</u>					
Algemene reserve resultaat grondexploitatie	2	3.219.031	0	0	0
Totaal incidentele mutaties reserves		3.219.031	0	0	0
Totaal programma's en reserves		3.851.931	3.713.500	0	0
<u>Totaal overzicht:</u>					
Totaal incidentele baten		3.757.632	3.713.500	0	0
Totaal incidentele lasten		3.851.931	3.713.500	0	0
Saldo incidentele baten en lasten		-94.299	0	0	0

Geprognosticeerde balans (per 1-1)

Prognose meerjarenbalans	Realisatie	Begroting				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Activa						
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	68.564	76.060	83.191	83.916	83.637	83.232
Financiële vaste activa - excl. verstrekte leningen > 1 jaar	2.756	2.756	2.756	2.756	2.756	2.756
Financiële vaste activa - verstrekte leningen > 1 jaar	1.390	1.278	1.168	1.060	953	846
Totaal vaste activa	72.710	80.094	87.115	87.732	87.346	86.834
<u>Vlottende activa</u>						
Voorraden	45.116	30.422	29.395	28.655	27.877	27.725
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.722	0	0	0	0	0
Liquide middelen	252	0	0	0	0	0
Kortlopende vorderingen	13.290	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
Overlopende activa	699	600	600	600	600	600
Totaal vlottende activa	61.079	44.022	42.995	42.255	41.477	41.325
Totaal activa	133.789	124.116	130.110	129.987	128.823	128.159
Passiva						
<u>Vaste passiva</u>						
Resultaat boekjaar	7.756	619	1.008	1.076	1.084	911
Reserves	36.944	41.536	47.943	48.426	52.243	56.075
Voorzieningen	7.175	5.093	5.584	6.311	6.578	7.074
Opgenomen leningen > 1 jaar	69.600	63.782	64.335	62.667	57.693	52.772
Totaal vaste passiva	121.475	111.030	118.870	118.480	117.598	116.832
<u>Vlottende passiva</u>						
Kasgeldleningen	4.000	6.336	4.490	4.757	4.475	4.577
Bankschulden	0	250	250	250	250	250
Kortlopende schulden	4.058	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Overlopende passiva	4.256	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Totaal vlottende passiva	12.314	13.086	11.240	11.507	11.225	11.327
Totaal passiva	133.789	124.116	130.110	129.987	128.823	128.159

EMU-saldo

EMU Saldo			Begroting				
			2017	2018	2019	2020	2021
1.	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	-2.545	6.796	551	3.825	3.659
2.	(+)	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie.	1.371	2.007	2.186	2.074	2.054
3.	(+)	Bruto dotatie aan voorzieningen ten laste van de exploitatie.	6.903	5.763	5.718	5.750	5.783
4.	(-)	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd.	9.378	9.138	2.911	1.795	1.649
5.	(+)	Ontvangen bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen in mindering gebracht op de onder post 4 bedoelde investeringen.	511	0	0	0	0
6.	(+)	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Opbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs).	0	0	0	0	0
7.	(-)	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	4.333	3.673	2.805	2.378	3.035
8.	(+)	Grondverkoop: Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs).	19.994	4.741	3.154	2.757	2.780
9.	(-)	Betalingen ten laste van de voorzieningen.	8.985	5.272	4.991	5.483	5.287
10.	(-)	Betalingen die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten.	0	0	0	0	0
11.		Verkoop van aandelen:					
11a.		Gaat u deelnemingen en aandelen verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee	nee	nee
11b.	(-)	Zo ja wat is bij verkoop de te verwachten boekwinst?	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo			3.538	1.224	902	4.750	4.305

Toelichting bij het EMU-saldo :

In de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF) is opgenomen dat gemeenten en provincies ten opzichte van het Rijk een gelijkwaardige inspanningsplicht leveren voor het bereiken van het begrotingsevenwicht. Door Europese regelgeving mogen EU-lidstaten namelijk maximaal een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Van dit maximale tekort van 3% van Nederland is 2,5% voor de rijksoverheid en 0,5% voor gemeenten en provincies. De EMU-systematiek werkt op een andere manier dan het baten-lastenstelsel dat gemeenten hanteren. Investerings en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

In bovenstaande EMU-saldo berekening van gemeenten wordt inzicht gegeven in het vorig begrotingsjaar (2017), het huidige begrotingsjaar (2018) en de volgende begrotingsjaren (2019 t/m 2021). De EMU-saldi voor de gemeente Geldermalsen zijn alle jaren positief, zodat wij voldoen aan de inspanningsplicht uit de Wet HOF.

